

Årsrapport 2003

 storebrand

som spesialist på langsiktig
sparing og livsforsikring
møter vi folks økende behov
for en økonomisk
sikrere fremtid:

INNHold: SIDE:

Hovedtall konsern	2
Året 2003	3
Virksomheten i korte trekk	4
Konsernsjefen har ordet	8
Styrets årsberetning	10
Hovedtrekk – Finansiell og forretningsmessig utvikling	18
Finansiell risikostyring	20
Forretningsmessig samfunnsansvar	22
Felles ansvar for økt pensjonsalder	26

Storebrand Livsforsikring	28
Storebrand Kapitalforvaltning	34
Storebrand Bank	38
Skadeforsikring	42

Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)	44
Aksjonærforhold	46

Regnskap:	
Storebrand ASA	48
Storebrand konsern	50
Kontantstrømanalyse	52
Revisjonsberetning for 2003	53
Storebrand Livsforsikring konsern	54
Innholdsfortegnelse noter	55
Regnskapsprinsipper	56
Noter Storebrand ASA	59
Noter konsern	67
N GAAP og US GAAP	79
Internasjonale regnskapsstandarder	80

Selskapene i Storebrand-gruppen	81
Ord og uttrykk	82
Ledelsen i Storebrand	84
Adresser	85

Finansiell kalender 2004:

28. apr	Ordinær generalforsamling
29. apr	Eks utbyttedato
12. mai	Resultat 1. kvartal
18. aug	Resultat 2. kvartal
03. nov	Resultat 3. kvartal

Februar 2005	Resultat 4. kvartal 2004
--------------	--------------------------

sikrere fremtid: et tema som angår alle

Folks behov for å tenke fremover ligger til grunn for all forsikring og sparing. Storebrand er spesialist på langsiktig sparing og livsforsikring og en ledende aktør i Norge på dette området. Dette gjør oss godt posisjonert for å møte en økende etterspørsel etter produkter og tjenester som bidrar til å gi folk en sikrere økonomisk fremtid, i en tid der stadig flere ser behov for tilleggsordninger utover det offentlige ordninger kan gi.

Storebrand har helt siden 1767 vært en sentral aktør i den norske forsikrings- og finansbransjen. Etter en utfordrende periode med svake aksjemarkeder og restrukturering i bransjen, står Storebrand i dag på trygg finansiell grunn som en uavhengig og selvstendig aktør. Med utgangspunkt i et klart definert verdigrunnlag, et godt forankret forretningsmessig samfunnsansvar og en sterk bedriftskultur, har Storebrand ambisjoner om å spille en toneangivende rolle i utformingen av morgendagens marked for langsiktig sparing og livsforsikring.

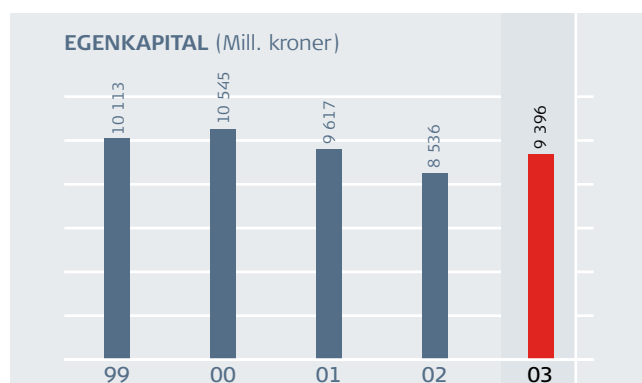
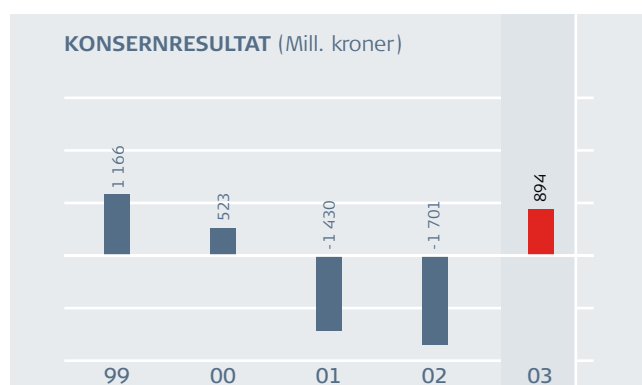
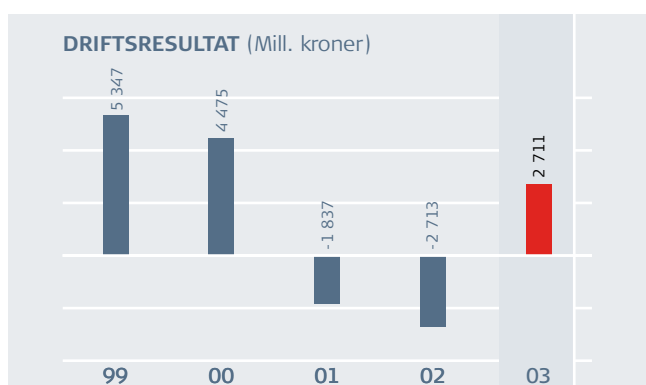
Hovedtall konsern

Mill. kroner	2003	2002	2001	2000	1999
Driftsresultat	2 711	-2 713	-1 837	4 475	5 347
Konsernresultat	894	-1 701	-1 430	523	1 166
Forvaltningskapital	156 650	148 551	152 214	156 744	149 647
Egenkapital	9 396	8 536	9 617	10 545	10 113
Antall årsverk	1 263	1 337	1 473	1 478	1 636
Kapitaldekning	14,9%	16,0%	12,9%	12,7%	14,0%

Nøkkel tall pr. aksje

Gjennomsnittlig antall ordinære aksjer (i tusen)	277 927	277 715	277 554	277 464	277 209
Resultat pr. ordinær aksje ^{*)}	2,67	-3,73	-4,15	1,67	12,23
Utbytte pr. ordinær aksje (i kroner)	0,80			1,10	1,00

^{*)} I beregningsgrunnlaget inngår årsresultatet korrigert for årets avsetninger til lovmessige sikkerhetsavsetninger m.m. i skadeforsikring etter skatt.

Året 2003

jan> Livselskapet innfører strengere samfunnsansvarlige kriterier for sin aksjeportefølje. Storebrand Kapitalforvaltning deler ut "Best in class"-merket til selskaper som kvalifiserer til investeringer i Storebrand Principle Funds-familien.

Finansdepartementet godkjenner fusjonen mellom Storebrand Bank og Finansbanken. Det formelle grunnlaget for å slå sammen bankene er dermed på plass.

mar> Det tyske analyseinstituttet Oekom Research evaluerer kvaliteten på europeiske forsikringsselskaper innenfor forretningsmessig samfunnsansvar. Storebrand fremheves som et av de ledende selskapene i Europa.

Aksjemarkedet, som har hatt en kraftig nedgang og stor turbulens siden høsten 2000, snur i positiv retning. Fra mars til desember stiger verdiene på Oslo Børs med ca. 70 prosent.

apr> Storebrand og MMI utfører en landsomfattende spare- og forsikringsundersøkelse. 3 500 nordmenn svarer på spørsmål om personlig økonomi.

mai> Storebrand Helse feirer 5-årsjubileum. Selskapet har vokst fra ni til 40 ansatte, og etablert seg som markedsleder med over 50 prosent markedsandel i Norge. Storebrand Helse leverer samtidig sitt første positive kvartalsresultat.

Ny plan for forretningsmessig samfunnsansvar lanseres. Planen omfatter hele virksomheten og stiller økonomiske, sosiale og miljømessige krav til Storebrands aktiviteter.

Rikstrygdeverket og Storebrand inngår en samarbeidsavtale som skal bidra til redusert sykefravær blant Storebrands bedriftskunder.

jun> Storebrand mottar likestillingspris fra organisasjonen Ledelse, likestilling og mangfold. Selskapet mottar prisen for høy andel kvinner i styret og ledelsen, mangfold i rekruttering og utvikling av medarbeidere.

aug> Euroben i Irland, som Storebrand har eid sammen med svenske SPP, blir solgt til Handelsbanken.

Storebrand fremlegger det beste kvartalsresultatet siden 1999.

sep> Ett av målene i handlingsplanen for forretningsmessig samfunnsansvar oppfylles da Storebrand, som ett av fem norske selskaper, blir tatt opp i Dow Jones Sustainability World Index for 2004.

Storebrand Bank blir oppgradert i Moody's rating som følge av kontroll på tapsutviklingen og gjennomført fusjon av Finansbanken og Storebrand Bank.

nov/des> Storebrand mottar pris for virksomhetens bærekraft- og samfunnsansvarsrapportering for regnskapsåret 2002. Prisen er ny og er ifølge juryen gitt til Storebrand fordi vår rapport "på en eksemplarisk måte" har dekket økonomi, miljø og sosiale forhold.

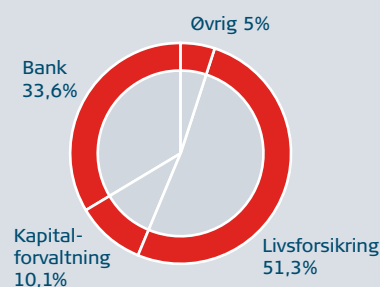
Storebrand Livsforsikring setter ny rekord i salg av kapitalforsikringer i privatmarkedet. I 2003 var premieinntekter for dette produktet fire ganger høyere enn i 2002 og utgjorde 2,9 milliarder kroner.

Regjeringen fremmer høsten 2003 forslag til endringer i forsikringsvirksomhetsloven med sikte på økt og likeverdig konkurranse om kommunale pensjonsordninger. Loven blir vedtatt i desember og gis virkning fra og med 2004.

Storebrand Fondsforsikring lanserer Fondskonto Link, en ny og fleksibel form for fondssparing med skattefordeler.

ANSATTE

Storebrand konsern

Antall ansatte

VIRKSOMHET

Storebrand er en ledende aktør i markedet for langsiktig sparing og livsforsikringer. Konsernet består av tre virksomhetsområder; livsforsikring, kapitalforvaltning og bank, som samlet sett tilbyr et helhetlig produktspekter til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlige virksomheter. Det ble 11. februar 2004 inngått avtale om salg av eierandelen i skadeforsikringselskapet If.

MARKEDSPOSISJON

Storebrand har en ledende posisjon i det norske markedet for langsiktig sparing, hovedsakelig som følge av en sterk stilling innenfor tjenestepensjoner. Konsernet har også en sterk posisjon i markedet for livsforsikringer til bedrifter og privatpersoner, og tilbyr forsikringer ved en persons død, uførhet eller sykdom. Storebrands bankvirksomhet kompletterer konsernets samlede produktspekter og servicekonsept.

Storebrand Livsforsikring

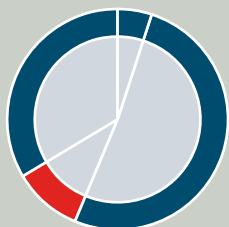

Ansatte livselskapet: 51,3%
Virksomhetsbeskrivelse side 28

Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av pensjons- og forsikringsordninger til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Innskuddsbaserte pensjonsordninger i bedriftsmarkedet, pensjoner til kommuner og offentlige virksomheter og helseforsikringer er blant Storebrand Livsforsikrings nye satsingsområder. Samtidig skal selskapet bygge videre på den sterke posisjonen innen tradisjonelle kollektive pensjonsordninger til bedrifter og individuell pensjonssparing for privatpersoner.

Samlet har Storebrand Livsforsikring en markedsandel på 28 prosent målt i kundefond til forvaltning. Selskapet har i 2003 økt sine markedsandeler på de fleste områder. For å styrke markedsposisjonen ytterligere arbeider selskapet systematisk med å forbedre den reelle og opplevde kvaliteten i kundebehandlingen, og samtidig videreutvikle medarbeidernes rådgivningskompetanse. I tillegg skal Storebrand til enhver tid tilby kundene attraktive produkter innenfor langsiktig sparing og livsforsikring.

Storebrand Kapitalforvaltning

Ansatte kapitalforvaltning: 10,1%
Virksomhetsbeskrivelse side 34

Storebrand Kapitalforvaltning forvalter 159 milliarder kroner i verdipapirfond og individuelle porteføljer. Selskapet tilbyr et komplett forvaltningskonsept med en tydelig samfunnsansvarlig profil til norske og utenlandske institusjoner samt privatmarkedet i Norge. Forvaltningsløsningene omfatter aktiv forvaltning av norske og internasjonale verdipapirer, globale spesialistprodukter med et absolutt avkastningsmål og kostnadseffektiv styring av markedsrisiko.

Ved utgangen av 2003 var Storebrands markedsandel innen verdipapirfond 10,3 prosent, og innen aksjefond 12,4 prosent. Nye og eksisterende kunder bidro med netto nytegning på 908 millioner kroner. Pr. 31.12.2003 forvalter Storebrand Fondene 15,1 milliarder kroner i norskregistrerte verdipapirfond.

79 prosent av verdipapirfondene hadde i 2003 en avkastning bedre enn sine respektive indekser målt før forvaltningsprovisjon.

Storebrand Bank

Ansatte bankvirksomheten: 33,6%
Virksomhetsbeskrivelse side 38

Storebrands bankvirksomhet, som tidligere var drevet gjennom de to bankene Storebrand Bank AS og Finansbanken ASA, ble fra 1. januar 2003 samlet i Storebrand Bank. Gjennom denne fusjonen har Storebrand etablert en sterkere og mer effektiv bank.

Storebrands samlede markedsføring, salg og service av finansielle produkter og tjenester mot personkundemarkedet er samlet i en egen forretningsenhet i Storebrand Bank. Denne enheten er juridisk underlagt banken, men er operasjonelt organisert med egen ledelse.

Storebrand Bank er en moderne og ambisiøs forretningsbank med forvaltningskapital på 25,5 milliarder kroner. Gjennom intensivt samarbeid med de øvrige forretningsenhetene i Storebrand, er bankens mål å få en styrket og mer synlig posisjon i det norske bankmarkedet.

NØKKELTALL

Ansatte* ¹⁾	1 273
Kundefond livsforsikring	112,9 mrd
Øvrige midler til forvaltning	45,9 mrd
Forvaltningskapital bank	25,5 mrd

*¹⁾ Inkl. ansatte i datterselskaper og 42 ansatte i Storebrand ASA

AMBISJONER

Storebrand skal være Norges fremste og mest respekterte samarbeidspartner innenfor langsiktig sparing og livsforsikring.

Ansatte* ¹⁾	653
Kundefond til forvaltning (inkl. unit linked)	112,9 mrd
Kollektive pensjonsavtaler	7 890
Ansatte i bedrifter, offentlige virksomheter og foreninger	231 000
Individuelle poliser fra kollektive pensjonsavtaler ¹⁾	256 000
Pensjoner under utbetaling ²⁾	145 000
Gruppelivsavtaler ³⁾	4 000
Ansatte i bedrifter, offentlige virksomheter og foreninger	348 000
Individuelle livrente- spare- og forsikringsavtaler ⁴⁾	311 000
Pensjoner og livrenter under utbetaling	49 000

*¹⁾ I tillegg kommer Storebrand Helseforsikring (39) og Fair Forsikring (128)

Storebrand Livsforsikring skal i kundenes bevissthet være Norges mest respekterte og kundeorienterte livsforsikringsvirksomhet. Innenfor både bedrifts- og personmarkedet skal selskapet gi den beste rådgivningen og tilby de mest attraktive produktene innenfor langsiktig sparing og livsforsikring.

¹⁾ Opptjente rettigheter fra tidl. medlemskap i kollektive pensjonsavtaler (ekskl. pensjonister).

²⁾ Omfatter alders- uføre- og etterlattepensjoner fra alle kollektive avtaler, inkl. individuelle poliser.

³⁾ Kollektive forsikringsavtaler med engangsutbetalinger ved uførhet og død.

⁴⁾ Alle avtaler inngått av privatkunder, inkl. unit linked og helseforsikring (ekskl. livrenter og pensjoner under utbetaling).

Ansatte	129
Totale midler til forvaltning	158,8 mrd
Eksterne midler til forvaltning	42,5 mrd
Markedsandel verdipapirfond	10,3%
Antall verdipapirfond	57
Antall fondskunder	85 280

Gjennom å fokusere virksomheten mot utvalgte investeringsområder og videreutvikle vår spesialkompetanse innen sentrale forvaltningsfunksjoner, skal Storebrand Kapitalforvaltning bli den foretrukne forvalter av langsiktige sparemidler og pensjonskapital.

Ansatte (inkl. ansatte i Salg Privat)	427
Antall kunder Storebrand Bank	68 000
Forvaltningskapital	25,5 mrd
Brutto utlån	22,7 mrd
Innskudd fra kunder	12,4 mrd

Storebrand Bank skal fremstå som enkel å forholde seg til og med riktige produkter og priser. Banken skal primært henvende seg til privatmarkedet. Den vil også betjene utvalgte næringskunder og investorer i det sentrale Østlandsområdet.

sikrere fremtid: når tiden er inne til å nyte livet

Folks gjennomsnittlige yrkesaktive karriere blir stadig kortere samtidig som levealderen øker. Økende er også forventningene til en fremtid som gir muligheter for et aktivt og fullverdig liv. Denne utviklingen gjør at den enkelte retter oppmerksomheten mot pensjonssparing, ut over det folketrygden alene kan bidra med.

Verdier og verdiskapning

Storebrand har lagt bak seg et år med sterkt forbedrede resultater. Forbedringstiltakene som er gjennomført har hatt den planlagte effekt, og finansmarkedene har utviklet seg positivt. Storebrands finansielle styrke er reetablert og organisasjonen effektivisert. Vi har en god tilvekst av kunder, og markedsutviklingen er tilfredsstillende.

I mer enn 240 år har vårt selskap aktivt bidratt i utviklingen av den norske finansnæringen. Livsforsikringsvirksomheten ble etablert i 1861. Etter utskillingen av skadevirksomheten og salget av If, er det denne delen av vår virksomhet som danner kjernen i Storebrand.

Markedet for langsiktig sparing i Norge vokser, og Storebrands markedsposisjon er sterk. Grunnlaget for lønnsom vekst er godt. Den videre utviklingen av Storebrand bygger på tre hovedpilarer; klare mål, fornøyde kunder og motiverte medarbeidere.

Klare mål. Storebrands oppgave er å bidra til sikring av personlig økonomiske trygghet. Vi skal bistå våre kunder med å planlegge for det forventede og håndtere det uforutsette. Vår visjon er å være Norges fremste og mest respekterte samarbeidspartner innenfor langsiktig sparing og livsforsikring. Det er etablert tydelige og ambisiøse mål for alle konsernets virksomhetsområder for kommende treårs periode, og konkrete handlingsplaner danner grunnlaget for tett oppfølging av fremdrift og effekt av iverksatte tiltak.

Den demografiske utviklingen i Norge, som i den vestlige verden forøvrig, øker sparebehovet. Finansieringen av pensjonsalderen for et økende antall eldre, setter etablerte offentlige ordninger under press, og øker betydningen av foretakspensjonsløsninger og personlig sparing. I dag har omlag 43 prosent av de ansatte i privat sektor en pensjonsordning hos sin arbeidsgiver. Vi forventer at andelen vil vokse i årene som kommer. Storebrand har som mål å ta en økende andel av veksten i det norske foretakspensjonsmarkedet fremover.

Foretakspensjonsmarkedet for ansatte i kommunal sektor har inntil nylig vært underlagt et regelverk som har begrenset en effektiv konkurranse. Markedet er stort og forventes å vokse med om lag 15 prosent årlig. Vi har lang erfaring som samarbeidspartner med norske kommuner og en ledende posisjon i det private foretakspensjonsmarkedet. Derfor har vi klare ambisjoner om å øke markedsandelene i det kommunale pensjonsmarkedet.

Behovet for personlig sparing øker. Samtidig forventer vi en vridning i retning av mer langsiktige spareprodukter som individuelle pensjonsavtaler og aksjebaserte spareprodukter. I tillegg vil sparing i egen bolig fortsatt være viktig. Storebrand arbeider systematisk med utvikling av gode og målrettede spareprodukter til privatmarkedet. Vår markedslederposisjon i storkunde-markedet eksponerer oss løpende for markedets mest krevende kunder. Dette bidrar til en kompetansebygging som også skal komme våre privatkunder til gode.

I Norge er det et stort udekket behov for økonomisk sikring mot uforutsette hendelser. Eksempelvis har færre enn 10 prosent av norske barn under 18 år en barneforsikring som gir utbetaling ved sykdom og ulykke, mens over 80 prosent av svenske barn har slike deknings. Vi ser også en sterk vekst i markedet for helseforsikringsprodukter i Norge.

Fra forbrukers ståsted kan markedet for spare- og personforsikringsprodukter fremstå som uoversiktlig. Dette stiller krav til forenkling og øker behovet for kvalifisert rådgivning. Storebrand stiller strenge krav til de faglige kvalifikasjoner våre finansielle rådgivere skal besitte og investerer betydelige beløp i utvikling og drift av målrettede opplæringsprogrammer. Storebrand har som mål å styrke sin markedsposisjon i privatmarkedet fremover.

Fornøyde kunder. Grunnlaget for enhver markedsrettet virksomhet er fornøyde kunder. Vi må forstå kundenes behov, og møte deres forventninger. Kommunikasjonen skal være åpen og tydelig slik at kjøpsbeslutningene er basert på realistiske forventninger. Gode kunderelasjoner bygger på tillit. Vi må levere på de løfter som er gitt og forventninger som er skapt, og åpent og ærlig forklare eventuelle avvik fra det forventede.

Begrepet "respekt" står sentralt i Storebrand visjon. Respekt er noe man gjør seg fortjent til i en relasjon, ikke noe man kan kreve eller utvikle isolert. Gjennom denne formuleringen bevisstgjør vi oss at det er kundene som avgjør i hvilken grad vi lever opp til vår visjon.

Vi tror det betyr noe for våre kunder hvordan vi driver vår virksomhet. Som børsnotert, konkurranseutsatt virksomhet skal Storebrand tjene penger og gi kunder og eiere en konkurransedyktig avkastning. Men det er ikke likegyldig hvordan vi tjener penger, noe som klart bekreftes i kundeundersøkelser Storebrand har gjennomført. Som første livselskap i Norge innførte Storebrand Livsforsikring etiske kriterier for kapital-

forvaltningen. Dette inngår som en integrert del i Storebrands program for forretningsmessig samfunnsansvar.

Motiverte medarbeidere. Storebrand er en av Norges ledende kompetansebedrifter, og det er de ansatte som er vår viktigste kilde til verdiskapning. Om lag 70 prosent av de ansatte i Storebrand har utdanning utover videregående skole, og i snitt har en Storebrand-ansatt arbeidet 11 år i selskapet.

Det er ikke hvem du er eller hvem du kjenner som har betydning for din utvikling i Storebrand, men hva du bidrar med til fellesskapet. For å bidra til at alle ansatte skal ha like muligheter for en positiv utvikling, er det etablert konkrete programmer for blant annet likestilling og seniorpolitikk. Vi ønsker å stimulere til mangfold. De fleste problemstillinger er flerdimensjonale og forstås best når de vurderes fra ulike perspektiver. Som arbeidsgiver har vi et ansvar for å sikre nødvendig fleksibilitet og vise vilje og evne til å møte individuelle behov.

En effektiv organisasjon forutsetter interne relasjoner basert på tillitsfull dialog og gjensidig respekt. Vi skal være resultatorienterte, og det er viktig at den enkelte når sine mål og at avdelingen skaper gode resultater. Det er likevel enda viktigere å være bevisst på at en organisasjon er sterkest når den samarbeider godt på tvers, og utnytter den enkeltes kompetanse og ressurser fleksibelt og målrettet.

Markedet utvikler seg raskt og behov endres. For den enkelte medarbeider kan dette medføre hyppige og omfattende endringer. Trygghet og tillit er nødvendig for å skape endrings- evne og -vilje i organisasjonen.

Ledere i Storebrand skal være opptatt av det verdigrunnlaget vi bygger vår virksomhet på, og de holdninger som preger vår relasjon til kunder, kollegaer og øvrige forbindelser. En leder skal være en rollemodell, og vise at verdier og holdninger reflekteres i praktisk handling.

Storebrand gjennomfører medarbeidertilfredshetsundersøkelser årlig. Til sammen representerer våre ansatte over 12 000 års erfaring i selskapet. Som grunnlag for en målrettet organisasjonsutvikling, er tilbakemeldingene vi får gjennom undersøkelsene av stor betydning. Forbedringsområder identifiseres, og tiltak iverksettes. Målingen for 2003 viser at 97 prosent svarte at de er stolte over å jobbe i konsernet. Dette er et meget godt grunnlag for en videre utvikling av et konkurransedyktig Storebrand.

Idar Kreutzer

**“FOR Å LYKKES
MÅ HØY ETISK
STANDARD OG
FORSTÅELSE FOR
DEN ENKELTES
BEHOV VÆRE
LIKE VIKTIG
SOM FAGLIG
DYKTIGHET”**

Styrets årsberetning

HOVEDTREKK

Storebrand består av tre virksomhetsområder i det norske markedet; livsforsikring, kapitalforvaltning og bank. Konsernet har eierinteresser i skadeforsikring gjennom sin andel i If Skadeforsikring Holding AB.

2003 var et år med positiv utvikling for Storebrand på mange fronter. Etter flere år med nedtur snudde aksjemarkedene i 2003 og vi fikk en sterk verdistigning i løpet av året. Samtidig har rentenivået i Norge nådd et historisk lavt nivå. Utviklingen på finansmarkedet medførte en betydelig resultatfremgang for Storebrand. Det er likevel styrets vurdering at resultatforbedringen også har en klar sammenheng med gjennomføringen av resultatforbedrende tiltak og aktiv styring av investeringsrisiko. Bankfusjonen mellom tidligere Finansbanken ASA og Storebrand Bank AS har gitt en sterkere og mer effektiv bank. Bedret salgseffektivitet og sterkere vektlegging på kunder og kundekommunikasjon har hatt positiv effekt. I 2003 oppnådde Storebrand et rekordhøyt salg av private livspareprodukter og en positiv flyttebalanse i bedriftsmarkedet. Gjennom salg og avvikling av mindre selskaper i konsernet, reduksjon av næringslånporteføljen og uttak av ekstraordinært utbytte fra Storebrand Skadeforsikring, har Storebrand redusert eksponeringen mot områder som ikke lenger er definert som kjernevirksomhet.

11. februar 2004 inngikk styret avtale med Sampo Oyj om salg av alle Storebrands aksjer i If Skadeforsikring til Sampo. Transaksjonen verdsetter Storebrands aksjepost til 5,2 milliarder kroner. Salget av Storebrands aksjer er betinget av godkjenning fra offentlige myndigheter og vil bli fullført så snart disse foreligger. Salget er forventet å gi en positiv resultateffekt før skatt på 1,4 milliarder kroner basert på bokført verdi pr. 31.12.2003. Salget bringer Storebrand et betydelig skritt videre i strategien med å konsentrere virksomheten om langsiktig sparing og livsforsikring.

Resultatutvikling: Storebrand oppnådde et forbedret konsernresultat i 2003 på 894 millioner kroner, mot minus 1 701 millioner kroner i 2002. Driftsresultatet utgjorde 2 711 millioner kroner, mot minus 2 713 millioner kroner året før. Resultat pr. aksje ble 2,67 kroner, mot minus 3,73 kroner i 2002. Storebrands risikobærende evne er vesentlig styrket i løpet av året. Styret bekrefter at regnskapet er utarbeidet i samsvar med forutsetningen om fortsatt drift i henhold til regnskapslovens paragraf 3-3.

VIRKSOMHETSOMRÅDENE

Livvirksomheten: 2003 var et godt år for Storebrands livvirksomhet, både når det gjaldt resultatutviklingen og

salgsaktiviteten. Salgsoppnåelsen var god på de aller fleste områder. Storebrand Livsforsikring AS styrket sin markedsposisjon på vesentlige områder og oppnådde en markedsandel på 28 prosent målt i kundefond til forvaltning. I bedriftsmarkedet ble salget av innskuddsordninger doblet sammenlignet med året før. I flyttemarkedet har utviklingen i 2003 vært positiv med en netto tilflytting til Storebrand på 1 493 millioner kroner.

Lavt rentenivå har økt interessen for sparing i livsforsikring i privatmarkedet. Storebrand var godt posisjonert for salg av spareavtaler da rentefallet kom og har hatt et rekordsalg i dette segmentet i 2003, med en total premieinntekt i kapitalforsikring på 2,9 milliarder kroner. Salget av rene risikodekninger var noe svakere enn forventet som følge av sterk vektlegging av spareprodukter i annet halvår. Salget av unit linked-produkter har også vært svakere enn forventet. Den positive salgsutviklingen i Storebrand Helseforsikring har fortsatt i 2003, totale premieinntekter økte med 63 prosent sammenlignet med forrige år.

I Storebrand Livsforsikring konsern ble resultatet av årets drift før fordeling mellom kunder og eiere 2 653 millioner kroner, mot minus 1 253 millioner kroner i 2002. Av resultatet til kundene på 1 839 millioner kroner, ble 470 millioner kroner avsatt til tilleggsavsetning. Resultatet til eier utgjorde 835 millioner kroner, mot minus 241 millioner kroner året før. Storebrand Livsforsikring oppnådde en tilfredsstillende avkastning. Den resultatførte avkastningen ble 7,2 prosent og verdjustert avkastning 8,8 prosent. Tas det hensyn til de urealiserte gevinstene på obligasjoner som holdes til forfall, ble avkastningen 11,2 prosent.

Selskapet oppnådde et risikoresultat på samme nivå som forrige år, men hadde en nedgang i administrasjonsresultatet. Denne nedgangen er en konsekvens av godt salg med høye salgskostnader og høye avkastningsbaserte honorarer som følge av bedre avkastning enn den sammenlignbare referanseavkastningen.

Storebrand Fondsforsikring har hatt en god utvikling i innskuddsbasert tjenstepensjon og i det nye produktet Fondskonto link. Men resultatet på minus 36 millioner kroner er ikke tilfredsstillende og er preget av at samlet forretningsvolum foreløpig er på et lavt nivå. Selskapet hadde en markedsandel på 18 prosent målt i kundefond til forvaltning ved utgangen av 2003. Eierandelen på 50 prosent i Storebrand Helseforsikring ga et resultat på 3 millioner kroner. Det er en forbedring på 13 millioner kroner fra 2002.

Leiv L. Nergaard (59)
senior rådgiver i Norsk Hydro ASA,
siviløkonom,
medlem av styrets
kompensasjonsutvalg

Kapitalforvaltningsvirksomheten: Storebrand Kapitalforvaltning har bedret sin lønnsomhet i 2003. Resultat før skatt ble på 22 millioner kroner og viser en forbedring på 35 millioner kroner fra 2002. Regnskapet har i begge årene innslag av engangskostnader. Justert for disse viser driften en resultatforbedring på 25 millioner kroner. Resultatforbedringen forklares av gode investeringsresultater i porteføljer med avkastningsbaserte honorarer og lavere løpende driftskostnader. Resultatavhengige lønnskostnader er høyere sammenlignet med året før.

Salgsutviklingen har vært moderat med en gradvis økende interesse for aksjeeksponering hos kundene. Årets salg viser en netto tilgang på 3 milliarder kroner. Totale midler til forvaltning har økt med 19 milliarder til 159 milliarder ved utgangen av året. Storebrand Kapitalforvaltning har i mange år vært ledende innenfor gjennomføring av handels- og oppgjørsfunksjoner, med tilknyttede funksjoner som kontroll og investeringsrapportering. Dette markedsfortrinnet vil nå bli utnyttet ved å tilby funksjonen som et eget produkt.

Bankvirksomheten: Gjennomføring av bankfusjonen har gått etter planen og har gitt betydelige synergier og omfattende kostnadsreduksjoner. Bankkonsernet oppnådde et resultat før tap på 103 millioner kroner. Proforma resultat før tap for 2002 var på 30 millioner kroner. Banken har hatt et tap på utlån og garantier på 174 millioner kroner og et tap på verdipapirer (anleggsmidler) på 38 millioner kroner. Resultat før skatt ble minus 109 millioner kroner, mot minus 448 millioner kroner pro forma i 2002.

Netto rentemargin har utviklet seg negativt gjennom året, primært som følge av lavere utlånsvolumer og et fallende rentemarked, samt en vridning av porteføljen mot lån med lavere risiko. Netto rentemargin utgjorde 1,85 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Andre driftsinntekter har utviklet seg positivt, spesielt som følge av økt salg av livspareprodukter. Brutto utlån til kunder har gjennom året gått ned med 3,2 milliarder kroner og utgjør 22,7 milliarder kroner ved årets slutt. Reduksjonen har kommet innen næringsområdet, som et resultat av arbeidet med å redusere bankens totale kredittrisiko.

Som det fremgår av note 26 til regnskapet er goodwill ved kjøpet av Finansbanken (senere fusjonert med Storebrand Bank) pr. 31.12.2003 vurdert til 422 millioner kroner i konsernregnskapet. På bakgrunn av de svake resultatene i Storebrand Bank har styret vurdert behovet for nedskrivning av goodwillen i Storebrand Bank. Styret har forventninger om sterkt forbedrede

Halvor Stenstadvold (59)
adm. direktør i Orkla ASA,
magister i statsvitenskap,
medlem av styrets
revisjonsutvalg

Knut G. Heje (53)
konsernsjef i Agra-gruppen,
siviløkonom,
medlem av styrets
revisjonsutvalg

Grace Reksten Skaugen (50)
konsulent,
dr. philos og MBA,
medlem av styrets
revisjonsutvalg

John Giverholt (52)
finansdirektør i Ferd AS,
siviløkonom,
statsautorisert revisor,
medlem av styrets
revisjonsutvalg

Mette K. Johnsen (59)
ass. finansdirektør i
Wallenius Wilhelmsen Lines,
siviløkonom

resultater i banken i de nærmeste år og har på dette grunnlag konkludert med at en nedskrivning ikke er nødvendig.

Skadevirksomheten: Det samlede driftsresultatet i skadevirksomheten utgjorde 348 millioner kroner, som er en forbedring på 590 millioner kroner fra forrige år. Resultat inklusiv inntektsføring av lovpålagte sikkerhetsavsetninger utgjorde 416 millioner kroner, mot minus 42 millioner i 2002.

If kan vise til en betydelig bedring i lønnsomheten i 2003. Dette kommer hovedsakelig som følge av et forbedret forsikringsresultat og økt kapitalavkastning sammenlignet med 2002. Forbedringen i forsikringsresultatet skyldes effektene av et omfattende forbedringsprogram som er gjennomført. Premiejusteringer, skadereduserende tiltak og kostnadsreduksjoner har vært sentrale tiltak i forbedringsprogrammet. Combined ratio utgjorde 100,9 prosent, en forbedring på 5,2 prosentpoeng i løpet av året. Storebrands resultatandel i If beløp seg til 324 millioner kroner i 2003, mot minus 244 millioner kroner året før. Storebrands resultatandel fra Fair utgjorde minus 22 millioner kroner. Resultatandelen fra avviklingsvirksomheten ble på 46 millioner kroner.

RISIKOFORHOLD

Storebrand er eksponert for risiko knyttet til forsikringsvirksomheten, investeringsrisiko knyttet til sine aktivaplasseringer, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Kontinuerlig aktiv styring av risiko er et integrert kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon.

Livvirksomheten: Selskapets investeringsrisiko bestemmes av sammensetningen av risikable aktiva. Styret vedtar årlig en investeringspolicy som fastsetter den overordnede aktivassammensetningen. Policyen etablerer retningslinjer for den aktive styringen av investeringsrisikoen, herunder rammer og retningslinjer for kreditt- og motpartseksponering, valutarisiko og bruk av derivatinstrumenter. Målet med den aktive risikostyringen er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende avpasse den finansielle risiko til selskapets soliditet, og samtidig skape potensial for en god avkastning.

Samlet sett ble risikokapitalen i livvirksomheten styrket med 4,2 milliarder kroner i 2003. Selskapets risikokapital er summen av kursreguleringsfondet, tilleggsavsetninger, kjernekapital utover lovens krav og opptjent resultat. Kundernes tilleggsavsetninger økte netto med 360 millioner kroner til 3,4 milliarder kroner. I tillegg ligger det en oververdi i obligasjonsporteføljen som skal holdes til forfall på 3,4 milliarder kroner ved årsslutt.

Når det gjelder den forsikringsmessige risiko, følger livvirksomheten tariffene som er meldt til myndighetene. I 2003 fullførte Storebrand en styrking av uføreavsetningen som over en treårsperiode utgjorde 1,8 milliarder kroner, herav 1 milliard kroner i 2003.

Storebrand Bank: Banken har faste regler for engasjementsgjennomgang og alle kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåkingen av kredittrisiko skjer gjennom et eget risikoklassifiseringssystem. På tross av at konjunktursituasjonen i Norge fortsatt var svak i 2003, har risikoen i kredittporteføljen utviklet seg positivt. Dette vises blant annet gjennom redusert mislighold og en vridning av porteføljen mot privat- og boligfinansiering.

I 2003 utgjorde tap på utlån og garantier 174 millioner kroner, mot 412 millioner kroner pro forma i 2002. Volumet av misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjorde 1,7 milliarder kroner, tilsvarende en nedgang på 0,6 milliarder kroner i løpet av 2003. Totale spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger utgjorde 0,8 milliarder kroner. Det gir en avsetningsgrad på 49 prosent, opp fra 35 prosent året før. Hoveddelene av utlånene er huslån innenfor 80 prosent av verdi.

Storebrand har etablert gode likviditetsbuffer i Storebrand Bank og andre selskaper i konsernet, og overvåker fortløpende utviklingen i likviditetsbeholdningene i forhold til interne grenser. I tillegg er det etablert kredittavtaler med andre banker som selskapene kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

Å identifisere og styre operasjonell risiko er en integrert del av ledelsesansvaret i organisasjonen. Årlig gjennomføres det i tillegg en risikovurdering i ledergruppene som resulterer i en risikooversikt med tilhørende forbedringstiltak. Denne oversikten presenteres for styret i konsernet.

KAPITALFORHOLD

Styret vurderer konsernets kapitalforhold som tilfredsstillende i forhold til risikoprofil og rating. Konsernets egenkapital er økt med 860 millioner kroner i løpet av 2003 og utgjorde 9 396 millioner kroner ved årets slutt. Myndighetenes krav til kapitaldekning er på 8 prosent. Konsernets kapitaldekning var på 14,9 prosent og kjernekapitalen på 9,9 prosent pr. 31.12.2003.

Konsernets kapitalbase, som består av egenkapital, ansvarlige lån samt kursreguleringsfond og tilleggsavsetning i livselskapet, utgjorde 17,6 milliarder kroner pr. 31.12.2003, mot 14,6 milliarder kroner ved forrige årsskifte.

Storebrand ASA hadde totale likvide eiendeler på 0,9 milliarder kroner ved utgangen av 2003 og har i tillegg en langsiktig uttrukket kredittfasilitet på 225 millioner Euro. Selskapet har i løpet av året innfridd et obligasjonslån på 1 milliard kroner. Lån i selskapet ble redusert fra 3,7 milliarder kroner til 2,8 milliarder kroner i løpet av 2003.

Storebrand Livsforsikring hadde ved årsskiftet ratingen A- og A3 fra henholdsvis Standard&Poor's og Moody's. Moody's rating av Storebrand Bank er Baa2 og av Storebrand ASA Baa3.

I februar 2004 inngikk Storebrand avtale med Sampo Oyj om salg av alle Storebrands aksjer i If Skadeforsikring. Salget vil styrke Storebrands finansielle stilling betydelig. Som følge av salgavtalen har Standard&Poor's gitt Positive Outlook på ratingen på Storebrand Livsforsikring og Storebrand ASA.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Ved utgangen av året var det 1 263 årsverk i konsernet, mot 1 337 ved årets begynnelse. Gjennomsnittsalderen er 41,6 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 10,6 år. Alle medarbeidere i Storebrand er likeverdige, uavhengig av kjønn, alder, funksjonshemming, trosbekjennelse, kulturelle forskjeller og seksuell legning.

Bemanningen er i dag balansert sammensatt med en god blanding av erfarne og yngre medarbeidere av begge kjønn. Konsernet har som målsetting å få 40 prosent kvinner i lederstillinger innen 2005. Andelen kvinnelige ledere har i perioden 1999 til 2003 økt fra 25 til 37 prosent. Storebrand har i flere år deltatt i Administrativt Forskningsfonds mentorprogram for kvinner og alle lederutviklingsprogrammer skal ha en jevn kjønnssammensetning. Storebrand mottok likestillingsprisen 2003 av organisasjonen Likestilling, Ledelse og Mangfold.

Konsernet har hatt et særskilt søkelys på seniorpolitikk. Storebrand har lenge prioritert leder- og medarbeiderutvikling og har flere programmer som ivaretar dette. Storebrands interne trivselsundersøkelse i desember 2003 viser at 95,3 prosent trives i jobben sin.

15. februar 2002 inngikk Storebrand, som den første bedrift innen finansnæringen, en forpliktende avtale med trygdeetaten om deltakelse i "Inkluderende Arbeidsliv". Formålet med avtalen er å få redusert sykefraværet, få flere uføre og langtidssyke tilbake i arbeid, samt øke den reelle pensjonsalderen. Våren 2003 inngikk Storebrand en utvidet avtale med trygdeetaten om det såkalte "Godbedring-konseptet", som blant annet innebærer at Storebrand belønner de av sine 5 500 bedriftskunder som er eller velger å bli en "Inkluderende Arbeidslivsbedrift".

Rune Eikeland (42)
regionssjef Salg Privat,
befalsskole og
sertifisert rådgiver,
ansattevalgt representant

Nina E. Smeby (38)
hovedtillitsvalgt,
ansattevalgt representant,
medlem av styrets
kompensasjonsutvalg

Arild Thoresen (43)
kundeconsulent,
cand. mag.,
ansattevalgt representant

Sykefraværet i konsernet utgjorde i 2003 totalt 4,6 prosent, mot 4,1 prosent i 2002. Langtidssykefraværet viser en viss økning, mens korttids- og midlertidig fraværet synes stabilt. Storebrand har ikke vært utsatt for meldte personskader, materielle skader eller ulykker av betydning i 2003.

FORRETNINGSMESSIG SAMFUNNSANSVAR

Arbeidet med forretningsmessig samfunnsansvar er en kontinuerlig prosess av oppfølging og forbedring. Fra den første Miljørapporten i 1995 og frem til i dag har forretningsmessig samfunnsansvar utviklet seg til ikke bare å bli en viktig del av virksomheten i Storebrand, men også viktig for selskapets identitet utad. Storebrands handlingsplan for forretningsmessig samfunnsansvar 2003–2004 fikk prisen for beste bærekraftighetsrapportering i 2003.

Storebrands miljøpåvirkning: Papirforbruk, avfall og transport er i hovedsak Storebrands direkte påvirkning på det ytre miljø. Målet er stadig å redusere denne miljøbelastningen. Ca. 95 prosent av Storebrands eiendomsmasse i Oslo er tilknyttet fjernvarmenettet. 50 prosent av denne varmen produseres gjennom avfalls-forbrenning og bioanlegg. Lysarmaturer med PCB-kondensatorer i bygningsmassen skal byttes ut til fordel for nye armaturer uten PCB-innhold. Det er installert kjøling basert på bruk av sjøvann for å redusere energiforbruket. For å redusere papirforbruket gjennomføres det holdningskappende arbeid internt i Storebrand. Alt vesentlig avfall kildesorteres. Brukt elektronisk utstyr blir enten resirkulert eller gjenvunnet.

STYRENDE ORGANER

Styret har ved flere anledninger drøftet sin egen arbeidsform og prosessene rundt forberedelse og gjennomføring av styremøtene. Styret gjennomførte en styreevaluering for 2003 hvor også Storebrands administrasjon deltok. I 2003 ble det holdt 16 styremøter og en styrekonferanse. Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret har opprettet to rådgivende underutvalg, kompensasjonsutvalget og revisjonsutvalget. I løpet av 2003 har Rune Bjerke og Harald Tyrdal trådt ut av styret etter å ha vært styremedlemmer siden 2000. Mette K. Johnsen og John Giverholt er valgt inn som nye styremedlemmer. Se utfyllende CV-er på www.storbrand.no.

Erik G. Braathen, Jens P. Heyerdahl d.y., Per Øvrebø og Odd Vigmostad har gått ut av representantskapet i 2003. To aksjonærvalgte medlemmer, Eli Sætersmoen og Arvid Grundekjøn, og fem aksjonærvalgte varamedlemmer, Marius

Steen, Merete Egelund Valderhaug, Rune Selmar, Roar Engeland og Vibeke Hammer Madsen, er valgt inn i representantskapet. Trond Berg-Andreassen som tidligere var vararepresentant for de aksjonærvalgte medlemmene, er valgt inn som fast medlem. Det har ikke vært utskiftninger i kontrollkomiteen i løpet av 2003.

Styret takker de avtrådte medlemmene av styret og representantskapet for verdifull innsats for selskapet.

FREMTIDSUTSIKTER

Over de siste par årene har Storebrand gjennomført betydelige forretningsmessige tilpasninger som følge av svingningene i aksje- og rentemarkedet. Tilpasningene har resultert i at konsernet generelt har oppnådd en lavere risikoeksponering og opprettholdt tilfredsstillende soliditet, likviditet og kapitaldekning.

Omfattende og aktiv risikostyring, gjennomføring av lønnsomhetsforbedrende tiltak i alle virksomhetsområder og bedrede finansmarkeder, har gitt en positiv resultatutvikling i 2003.

Storebrand vil videreføre vektleggingen av risikostyring og lønnsomhetsforbedrende tiltak, og er forberedt på eventuell nye svingninger i finansmarkedet.

Langsiktig sparing og livsforsikringer utgjør Storebrands viktigste markedsområder. Den demografiske utviklingen i befolkningen og økt interesse og oppmerksomhet knyttet til pensjon og andre velferdsordninger i samfunnet, forventes å gi betydelig vekst i denne delen av finansmarkedet fremover. Pensjonskomisjonens innstilling har bidratt til den økte interessen for pensjonsspørsmål. Komisjonens innstilling viser at dagens nivå på sparing i bred

forstand, det vil si innenfor folketrygden, tjenestepensjon og privat sparing, ikke er tilstrekkelig i forhold til befolkningens krav og forventninger til pensjonisttilværelsen. Pensjonskomisjonens søkelys på tjenestepensjon er positivt for livsforsikringsselskapene, og vi forventer en vekst i dette markedet. Tilsvarende er det en underdekning av livsforsikringer i samfunnet, sett i lys av personers og etterlattes finansielle behov ved død, uførhet og sykdom. Landsomfattende undersøkelser Storebrand har gjennomført i befolkningen understøtter den forventede veksten innenfor langsiktig sparing og livsforsikring.

Storebrand vil videreutvikle selskapets sterke posisjon innen markedet for langsiktig sparing og livsforsikringer, og har som ambisjon å være Norges fremste og mest respekterte samarbeidspartner i dette markedet.

ANVENDELSE AV ÅRSRESULTATET I STOREBRAND ASA

Storebrand ASA oppnådde et årsresultat på 378,3 millioner kroner. I utbyttepolitikken som styret tidligere har vedtatt, er det lagt til grunn at det skal tilstrebes en relativt stabil årlig vekst i utdelingen av utbytte. Utbyttepolitikken skal også bidra til å gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning og være med på å optimalisere selskapets kapitalstruktur. Det er kommunisert at utbyttet normalt vil utgjøre i størrelsesorden 15 til 30 prosent av årsresultat for konsernet etter skatt. Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

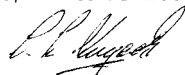
Beløp i millioner kroner:

Annen egenkapital 155,8

Avsatt aksjeutbytte 222,5

Fri egenkapital utgjør 4 894 millioner kroner pr. 31.12.2003.

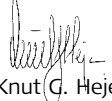
Oslo, 17. februar 2004

Leiv L. Nergaard
styrets leder

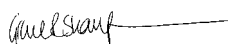
Halvor Stenstadvold

Knut G. Heje

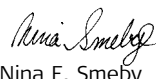
Arild Thoresen

Grace Reksten Skaugen

John Giverholt

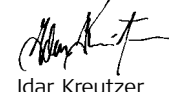
Nina E. Smeby

Mette K. Johnsen

Rune Eikeland

Idar Kreutzer
administrerende direktør

sikrere fremtid: når yrkeslivet er over

Kollektive pensjonsordninger blir stadig viktigere i arbeidsforhold. Bedriftenes anledning til å velge mellom ytelsesbaserte og innskuddsbaserte pensjonsordninger har gitt nye muligheter. Samtidig har debatten om folketrygdens fremtid bidratt til skarpere søkelys på kollektive pensjonsordninger som middel for å gi de ansatte en romsligere økonomi når yrkeslivet er over.

Hovedtrekk – Finansiell og forretningsmessig utvikling

Etter to år med svake resultater viste Storebrand en markert fremgang i 2003. Den positive utviklingen i finansmarkedet og en rekke lønnsomhetsforbedrende tiltak er de viktigste årsakene til resultatforbedringen. Nedenfor følger en kort beskrivelse av hovedpunktene i konsernets finansielle og forretningsmessige utvikling.

SUKSESSFAKTORER OG FINANSIELL UTVIKLING

I 2003 kan konsernet vise til en sterk resultatfremgang. Dette gjelder både økonomiske resultater og utviklingen i den underliggende driften. Ved utgangen av 2003 er Storebrand et solid konsern, godt posisjonert i et attraktivt marked for langsiktig sparing og livsforsikring, og med en spisset banksatsning mot privatmarkedet og utvalgte segmenter i næringslivet.

Nederst på siden er det vist en oversikt over noen viktige suksessfaktorer for å oppnå en tilfredsstillende vekst og lønnsomhet for Storebrand også fremover. Storebrand arbeider systematisk for å sikre en tilfredsstillende utvikling på suksessfaktorene. Nedenfor følger en beskrivelse av viktige tiltak som er gjennomført i 2003.

Stabil avkastning, aktiv risikostyring og bevaring og bygging av risikokapital. God og stabil finansavkastning er viktig for livselskapets overskuddsreserve og konkurranseposisjon. Ved inngangen til 2003 hadde Storebrand Livsforsikring gjennomført betydelige endringer i aktivprofilen. Dette resulterte i at livselskapet bevarte betydelige deler av risikokapitalen samtidig som omlag 40 prosent av porteføljen var låst inn med relativt høy renteavkastning. I 2003 er risikokapitalen bygget opp med 4,2 milliarder til 8,9 milliarder kroner, og oppnådd avkastning gir rom for gode resultater til kunder og eiere.

Økt forretningsvolum i bedriftsmarkedet. I 2001 lanserte Storebrand innskuddsbaserte pensjonsordninger. Ved inngangen til 2004 er omlag 20 000 ansatte medlem i en innskuddspensjonsordning i Storebrand. I 2003 valgte enkelte store industrikonsern å konvertere ytelsesordningene til innskuddsordninger, og det er ventet at denne utviklingen vil fortsette. Samtidig har Storebrands resultater i flyttemarkedet for tradisjonell kollektiv pensjon bedret seg. En positiv flyttebalanse innenfor kollektiv pensjon

på 1,6 milliarder kroner i 2003 viser at Storebrand har fremgang både innen nye og tradisjonelle produkter i bedriftsmarkedet.

Økt salgseffektivitet innen Salg Privat. Innen Salg Privat har det i 2003 vært gjennomført et arbeid med å forbedre salgseffektiviteten. Enheten har sett på tilpassing av organisasjon og kompetanse, tilrettelegging for en mer effektiv arbeidsprosess og innføring og tett oppfølging av tydelige målsettinger. Salgsresultatene i Salg Privat har bedret seg gjennom 2003, og salget av livspareavtaler til privatpersoner ble rekordhøyt dette året.

Kostnadsreduksjoner gjennomført. Effektiviseringer og reduksjoner i kostnadsmassen har fortsatt i 2003 i henhold til planen. I Storebrand Bank er synergier tatt ut som følge av fusjonen mellom Storebrand Bank og Finansbanken, og den samlede kostnadsmassen gikk ned med 15 prosent sammenlignet med 2002. Gjennomførte tiltak vil få ytterligere effekt i 2004. Holdingselskapet og Kapitalforvaltning kan også vise til redusert kostnadsnivå i 2003.

Kvalitetsforbedringer i utlånsporteføljen. Storebrand Bank har gjennomført verdisikring og nedbygging av den utsatte delen av låneporteføljen. Arbeidet har gitt effekter, noe som gir seg utslag i en nedbygging av låneporteføljen i næringssegmentet. Volumet av misligholdte og tapsutsatte lån er redusert med 645 millioner i løpet av 2003.

Konsernet har i tillegg arbeidet aktivt med å redusere eksponeringen mot og bedre lønnsomheten i virksomhet utenfor kjerneområdene. Næringslånsporteføljen i Storebrand Bank er som tidligere nevnt redusert gjennom året. Eksponeringen mot skadevirksomhet er redusert etter at et ekstraordinært utbytte på 250 millioner er tatt ut fra Storebrand Skadeforsikring.

Suksessfaktor

God og stabil finansavkastning
Styrke posisjonen i det voksende sparemarkedet
Utnytte udekket livsforsikringsbehov
Effektiviseringer
Lønnsomhets- og kvalitetsforbedring i bankbalansen

Indikatorer/verdidrivere

Avkastnings- og risikokapitalutvikling
Tilflytting av kunder og salg av langsiktig sparing
Utvikling i premieinntekter
Kostnadsutvikling
Utvikling av misligholdsvolum og (risikojustert) rentenetto

Konsernet har i 2003 solgt eiendeler utenfor kjernevirksomheten, herunder Euroben, Finansbanken Formuesforvaltning, deler av Adviso og enkelte mindre eiendomsinvesteringer.

I If er det gjennomført en omfattende to-års snuoperasjon med resultatforbedringer som hovedformål. Situasjonen ved utgangen av 2003 bekrefter at gjennomføringen har vært vellykket, og If hadde et godt underliggende forsikringsresultat med kombinert ratio på 100,9 prosent i 2003. I februar 2004 ble det inngått avtale om salg av Storebrands andel i If.

Utviklingen på sentrale nøkkeltall innen lønnsomhet og verdi, forretningsvolum, effektivitet og soliditet understreker den positive utviklingen for konsernet i 2003:

Lønnsomhet og verdi	2003	2002	Endring
Konsernresultat (mrd)	0,9	-1,7	+2,6
Embedded value Liv (mrd)	8,4	7,4	+0,9
Avkastning til aksjonærene (%)	67	-50	+117
Forretningsvolum			
Premier og flyttebalanse Liv (mrd)	11,6	8,6	+3,0
Samlet kapital til forvaltning (mrd)	159	140	+19
Forvaltningskapital bank (mrd)	25,5	28,5	-3,0
Effektivitet			
Driftskostnader ekskl. Liv (mrd)	1,1	1,3	-0,2
Kostnadsprosent i livselskapet (%)* ¹	0,96	0,92	+0,04
Antall ansatte	1 263	1 361	-98
Soliditet			
Risikokapital Liv (mrd)	8,9	4,7	+4,2
Netto gjeldsgrad holdingselskapet (%)	15	15	0
Kapitaldekning konsern (%)	14,9	16,0	-1,1

*¹ Kostnadsøkningen i 2003 skyldes hovedsakelig økt salgs- og forvaltningskostnader grunnet godt salg og god relativ avkastning.

FORRETNINGSMULIGHETER FREMOVER

Storebrands hovedsatsingsområde er markedet for langsiktig sparing og livsforsikring. Langsiktig sparing er i stor grad knyttet til pensjonssparing, og dette markedet er i betydelig endring og vekst. Interessen for tjenestepensjoner er økende som følge av folks fokus på pensjonssparing, samt det faktum at 57 prosent av arbeidstakerne i privat sektor ikke har tjenestepensjonsordning i dag. Tradisjonelt har tjenestepensjonsordningene vært ytelsesbaserte, men siden introduksjonen av innskuddsordninger i 2001 har mange små og mellomstore bedrifter valgt dette produktet. I 2003 har også flere større bedrifter valgt

innskuddsbaserte løsninger. Storebrand forventer at ytelses- og innskuddsbaserte ordninger vil leve side om side i lang tid fremover. Innenfor offentlig sektor gir åpningen av det kommunale tjenestepensjonsmarkedet betydelig vekstmuligheter for Storebrand. Storebrand forventer også økt individuell sparing i årene som kommer som følge av den demografiske utviklingen og behovet for pensjon utover folketrygden. Storebrand tilbyr et bredt spekter av produkter innen livssparing, verdipapirfond, banksparing og strukturerte produkter.

Storebrand satser i tillegg offensivt på livsforsikringer. Slike forsikringer er ulike former for erstatning ved uførhet, død eller sykdom. Det er relativt sett et lite omfang av denne type forsikringer i Norge i dag, og Storebrands premievekst på 60 prosent i 2003 innen helseforsikringer indikerer at denne typer produkter blir stadig mer populære.

For å kunne gi privatkundene et tilfredsstillende totaltilbud av finansielle tjenester og produkter, tilbyr Storebrand Bank standardiserte bankprodukter som konti, boliglån og kortprodukter. Det er bankens mål å få en styrket og mer synlig posisjon i markedet. Bankens satsing innen næringsområdet vil være begrenset til utvalgte segmenter der vi har særlig kompetanse.

LØNNSOMHETSUTVIKLING

Resultatutviklingen i 2003 viser at Storebrand har tatt et langt steg på veien mot tilfredsstillende lønnsomhet. For å oppnå akseptabel lønnsomhet for konsernet fremover er det en forutsetning at konsernet får en tilfredsstillende utvikling på suksessfaktorene nevnt innledningsvis. For de tre selskapene Storebrand Kapitalforvaltning, Storebrand Fondsforsikring og Storebrand Bank, som alle hadde begrenset eller svak lønnsomhet i 2003, er det viktig at konsernet lykkes med å ta del i den forventede veksten i langsiktig sparing. For de to førstnevnte selskapene vil inntektene speile veksten i midler til forvaltning, mens Storebrand Bank vil få økte provisjonsinntekter gjennom salgsveksten innen sparing og livsforsikring.

For Storebrand Bank vil det i tillegg være viktig at arbeidet med verdiskaping og nedbygging av den utsatte delen av låneporteføljen fortsetter.

For øvrige virksomhetsområder, er lønnsomheten i 2003 på et tilfredsstillende nivå. I tiden fremover legger Storebrand vekt på å opprettholde marginene og videreføre veksten også innen tradisjonell livsforsikring.

Finansiell risikostyring

Storebrand påtar seg risiko som en del av sin virksomhet. God kontroll og styring av risiko er en forutsetning for å utvikle konsernets lønnsomhet og sikre at konsernet har styrke til å motstå og begrense tap når en negativ utvikling inntreffer. I Storebrand er risikostyringen kjernekompetanse som er integrert i selskapets virksomhet og organisasjon.

Risikostyring i livsforsikring. Risiko i livsforsikring handler om samspillet mellom det å investere kundenes pensjonskapital frem til utbetaling og de forpliktelsene Storebrand har i avtalene med kundene. En garantert årlig avkastning for alle sparekundene på i gjennomsnitt 3,8 prosent er en slik forpliktelse. Den årlige rentegarantien stiller krav til hvordan kapitalen investeres i forskjellige verdipapirer og eiendeler som for eksempel aksjer, obligasjoner og eiendom. Forsikringsavtaler er av lang varighet og det knytter seg usikkerhet til beregningen av levealder og uførhet frem i tid. Derfor er det en risiko for at innbetalingene fra kundene og avkastningen ikke dekker de fremtidige utbetalingene.

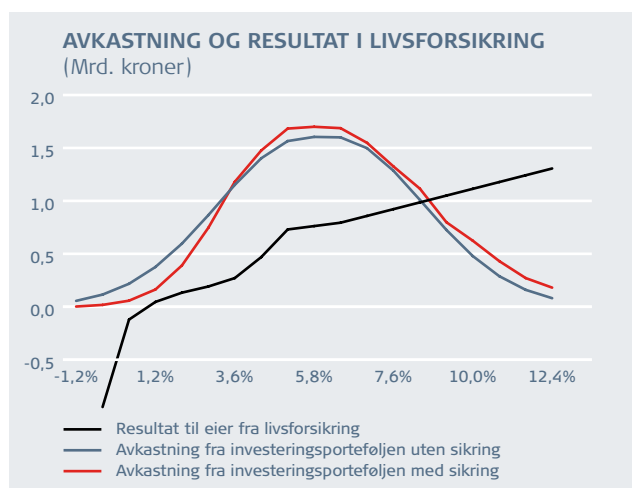
Målsettingen for risikostyringen er en høyest mulig avkastning for kunder og eier på lang sikt, på et akseptabelt risikonivå. Risikoen i investeringsporteføljen vurderes fortløpende ved hjelp av en rekke forskjellige statistiske verktøy og tester. For eksempel bruker vi "Conditional Value at Risk" som metode for å beregne potensielt tap i investeringsporteføljen innenfor et år og et gitt sannsynlighetsnivå. Metoden tar også hensyn til tapenes størrelse i de verste utfallene. Et slikt mulig tap vurderes opp mot den årlige rentegarantien.

Selskapets risikokapital er summen av kursreguleringsfondet, tilleggsavsetninger, kjernekapital ut over lovens krav og opptjent resultat. Risikokapitalen vurderes mot stresstester som viser mulig tap ved ekstreme markedsituasjoner. Storebrand overvåker at alle lovpålagte krav, som for eksempel kapitaldekning og solvensdekning, er oppfylt med god margin. Styret vedtar rammer for disse og andre risikomål i selskapet. Overvåking og ledelsesrapportering av risikoen i livsforsikringsselskapet skjer på daglig basis.

Kapitalmarkedene kan svinge kraftig i løpet av kort tid og dermed påvirke selskapets risikoposisjon. Storebrand justerer risikoposisjonen fortløpende slik at denne holdes innenfor forhåndsdefinerte bånd vedtatt av styret. Risikoene justeres på flere måter: For det første legger Storebrand vekt på å bygge et riktig nivå på bufferkapitalen for å kunne møte tap. For det andre diversifiserer Storebrand risikoen så mye som mulig. Selskapet ser effekten av å investere innen flere områder som

ikke kan påregnes å medføre tap samtidig. For det tredje selges og kjøpes verdipapirer med forskjellig risikonivå. For det fjerde benyttes finansielle kontrakter som for eksempel opsjoner. I kombinasjon vil disse verktøyene gi mulighet for en god styring av risikonivået.

Figuren under illustrerer sammenhengen mellom bokført avkastning, resultat til eier og effekten av sikringsprogrammer slik investeringsporteføljen er sammensatt i 2004. Den blå klokkeformede linjen i diagrammet viser fordelingen av fremtidige avkastningsutfall. Toppunktet på linjen viser det utfallet med størst hyppighet, eller det man med høyest sannsynlighet kan forvente, og tilsvarer en forventet avkastning i 2004 på ca. 6 prosent. Figuren viser også at avkastning normalt vil svinge mellom 3 prosent og 9 prosent med dagens investeringsportefølje. Den røde klokkeformede linjen viser samme fordeling etter innføring av sikringstiltak. Vi ser at effekten av sikringstiltak er en lavere sannsynlighet for avkastning under 3 prosent.

Den sorte linjen viser resultatet til eier på vertikal akse for ulike nivåer på avkastning på horisontal akse. Det er fastlagt en øvre grense for uttak til eier på 35 prosent av resultatet. Denne begrensningen gir en bratt kurve fra gjennomsnittlig rentegaranti på 3,8 prosent til i overkant av 5 prosent. For høyere avkastning

vil Storebrand begrense andelen av overskuddet som tilfaller eier etter den delingsmodellen som er kommunisert til markedet. Avkastning lavere enn rentegarantien dekkes opp ved bruk av risikokapitalen. Den gjennomsnittlige rentegarantien på 3,8 prosent vil synke i årene fremover.

Styring og kontroll i kapitalforvaltning. Storebrand forvalter en stor andel av egne midler aktivt. Det innebærer at forvalterne tildeles frihetsgrader i investeringene med mål om å skape avkastning ut over hvordan markedet generelt utvikler seg. For å styre den aktive risikoen bedre er organiseringen av kapitalforvaltningsvirksomheten endret. Et sett spesialistgrupper er skilt ut og ser nå kun på å utnytte aktive investeringsmuligheter innenfor begrensede områder som europeiske foretaksobligasjoner, norske sertifikater og obligasjoner, samfunnsansvarlige investeringer, norske aksjer og taktiske aktivaallokeringer. Hver spesialistgruppe tildeles rammer i form av et risikobudsjett hvor risikoutnyttelse og investeringsprofil overvåkes fortløpende. I tillegg overvåkes samvariasjon mellom posisjonene til de ulike gruppene og det er begrensninger i forhold til maksimalt tap. En driftingsgruppe er ansvarlig for effektiv forvaltning av markedsrisiko. Gruppen ivaretar oppgaver som valutasikring, programhandel, sikringsforretninger og likviditetstransaksjoner. Denne organiseringen gir en mer effektiv utnyttelse av ressurser og styrker kontrollen med den aktive risikoen i investeringsporteføljen.

Kredittrisiko i bank. Storebrand legger vekt på å ha tette relasjoner med sine næringskunder og jevnlig oppfølging av kredittrisiko. Storebrand Bank har faste regler for engasjementsgjennomgang. En vesentlig del av bankens utlånsvolum til næringslivet er knyttet til fast eiendom i Østlandsområdet. Storebrand følger den økonomiske utviklingen i regionen og innenfor eiendomsmarkedet tett.

Kreditter over en viss størrelse innenfor bedriftssegmentet besluttet av en kredittkomité ledet av administrerende direktør, eller av bankens styre. Overvåkingen av kredittrisiko skjer gjennom bankens risikoklassifiseringssystem hvor hver enkelt kunde klassifiseres etter betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Risikoklassifiseringen vurderes mot sannsynligheten for at det blir konkurs i et engasjement (betalingsevne/soliditet) og sannsynlig tapsgrad ved konkurs (sikkerhet). Ved å multiplisere disse to faktorene med totalt engasjement fremkommer forventet fremtidig tap på engasjementet. Lånene på bankens observasjonsliste vurderes kvartalsvis, både i forhold til utvikling hos låntaker og pantesikkerhet samt i forhold til etablerte aktivitets-

planer, for å sikre bankens engasjement. De fleste av lånene som er misligholdt eller tapsutsatt er av eldre dato. Banken har i løpet av de siste par årene gjort en betydelig oppgradering av kredittpolicy og kredittrutiner.

Det er etablert egne kredittrutiner for utlån til privatkunder. Lån til privatmarkedet ytes på bakgrunn av kredittscoring kombinert med individuell vurdering av tilbakebetalingsevnen. Hoveddelen av utlånene er huslån innenfor 80 prosent av verdi.

Storebrand har igangsatt arbeid med å vurdere nødvendige tilpasninger som følge av at Baselkomitéen har foreslått endringer i regelverket for beregning av bankenes minstekrav til kapitaldekning fra 2007. Forslaget til nytt regelverk innebærer at Storebrand må gjøre endringer i interne systemer for måling og oppfølging av kredittrisiko og operativ risiko.

Likviditetsrisiko. Likviditeten i Storebrand Bank skal til enhver tid være tilstrekkelig til å støtte balansevekst, samt å innfri lån og innskudd som forfaller. Banken styrer likviditetsposisjonen basert på et 90 dagers likviditetsgap, som viser gapet mellom forventede kontantstrømmer inn og ut på balansetidspunktet. Storebrand har etablerte gode likviditetsbuffer i Storebrand Bank og andre selskaper i konsernet, og overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. I tillegg er det etablert kredittavtaler med andre banker som selskapene kan trekke på dersom det skulle være nødvendig. Storebrand legger vekt på å ha gode relasjoner til nasjonale og internasjonale banker og andre investorer, noe som sikrer tilgang til det internasjonale kapitalmarkedet og gir bredde i konsernets finansieringskilder.

Forretningsmessig samfunnsansvar

➤ For Storebrand er satsingen på forretningsmessig samfunnsansvar en langsiktig strategi som er forankret i selskapets visjon og verdier. Forretningsmessig samfunnsansvar innebærer at vi ønsker å legge både økonomiske, sosiale og miljømessige vurderinger til grunn for styringen av vår virksomhet.

Hvert annet år utgis Storebrands plan for forretningsmessig samfunnsansvar. Her beskrives strategien og de viktigste innsatsområdene. Arbeidet preges av tett oppfølging og kontinuerlig forbedring, og handlingsplanen for 2003–2004 har en sentral plass i oppfølgingen av Storebrands virksomhet (se rapport om Forretningsmessig samfunnsansvar på www.storebrand.no/samfunnsansvar).

Handlingsplanen og de konkrete aktivitetene i den, skal understøtte selskapets visjon om å være den fremste og mest respekterte samarbeidspartner innenfor langsiktig sparing og livsforsikring. Arbeidet med forretningsmessig samfunnsansvar gir utvidede perspektiver og fremmer motivasjon, kunnskap og gode arbeidsforhold i selskapet. Satsingen bidrar til å tydeliggjøre innholdet i Storebrands merkevare og tar opp forhold av betydning for våre kunder. Undersøkelser Storebrand har gjennomført, viser at både kunder og ansatte mener satsingen på forretningsmessig samfunnsansvar er viktig og riktig. I undersøkelsen om medarbeidertilfredshet som ble gjennomført høsten 2003, svarte 96 prosent av de ansatte at det er verdifullt at Storebrand ønsker å være ledende innen forretningsmessig samfunnsansvar. I en ekstern undersøkelse gjennomført i samme periode, fremkommer det at 80 prosent mener det har betydning for dem at bedrifter viser samfunnsansvar.

Storebrands arbeid med forretningsmessig samfunnsansvar har sitt utspring i en satsing på miljø. Den første miljørapporten ble utgitt i 1995. Gradvis har perspektivet blitt utvidet fra miljø til også å omfatte sosiale og økonomiske forhold knyttet til Storebrands rolle som samfunnsaktør.

Storebrands arbeid med forretningsmessig samfunnsansvar omfatter i dag hele vår virksomhet og innbefatter en rekke ulike tiltak. Blant annet var Storebrand den første i sin bransje som inngikk en forpliktende avtale med Rikstrygdeverket om Inkluderende Arbeidsliv. Satsingen innebærer også tiltak for best mulig oppfølging av våre kunder.

Sosialt ansvarlige investeringer er imidlertid det mest omfattende tiltak innenfor forretningsmessig samfunnsansvar i

Storebrand. Storebrand Livsforsikring var det første livsforsikringsselskap i Norge som innførte slike kriterier ved forvaltning av kundemidler. I dag er alle Storebrand Livsforsikrings forvaltede aksjer underlagt sosialt ansvarlige kriterier. Dette utgjorde ved årsskiftet 56,4 prosent av verdien av alle aksjer som Storebrand forvalter.

Det tyske analyseinstituttet Oekom Research har evaluert hvor dyktige europeiske forsikringsselskaper er innenfor forretningsmessig samfunnsansvar. Ifølge Oekom har Storebrand den største andelen av total forvaltningskapital som er underlagt sosialt ansvarlige kriterier i Europa.

Storebrand har den siste tiårsperioden gitt betydelig støtte til ideelt arbeid, og vi har i dag samarbeidsavtaler med Norges Røde Kors og stiftelsen MOT. Gjennom samarbeidsavtalene gis økonomisk støtte til organisasjonene, samtidig som det tilrettelegges for interne og eksterne tiltak for å fremme deres arbeid.

Deltakelse i internasjonale fora som arbeider for bærekraftig utvikling, bidrar til å bringe ny kunnskap til arbeidet med forretningsmessig samfunnsansvar i Storebrand. Det er først og fremst FNs miljøorganisasjon UNEP og World Business Council for Sustainable Development vi deltar aktivt i. I tillegg har Storebrand gitt sin tilslutning til Global Compacts ni prinsipper for bærekraftig utvikling og er medlem i Transparency International Norge.

Tiltak for miljøvennlig drift i Storebrand er i første rekke knyttet til drift av selskapets eiendommer og krav som stilles til underleverandører. Dette innebærer både etablering av miljøvennlige rutiner og tekniske løsninger.

For å ta vare på medarbeidere og skape et godt arbeidsmiljø i selskapet har vi tiltak for medarbeiderutvikling, seniormedarbeidere og likestilling. Storebrand ble av organisasjonen Likestilling, Ledelse og Mangfold fremhevet som en av de tre beste bedriftene i Norge innen likestilling i 2003. Det er særlig den sterke satsingen på kvinner i lederfunksjoner og dokumentasjon av strategier for mangfold som gjør at Storebrand ble fremhevet.

Prisen for beste bærekraftighetsrapportering. Storebrands handlingsplan for forretningsmessig samfunnsansvar 2003–2004 fikk høsten 2003 prisen for beste bærekraftighetsrapportering. I juryens vurdering heter det:

”Rapporten er gjennomarbeidet, og forteller om de vesentlige aspektene for virksomheten, nemlig livsforsikring og kapitalforvaltning. Mange internasjonale finansinstitusjoner har etablert spesialiserte fond på bærekraft, men Storebrand er nå i ferd med å bruke deler av disse kriteriene på hele kapitalen. Den gode rapporteringen på dette området betyr ikke at de andre aspektene er utelatt heller, som eiendomsforvaltning og kontor-

drift. Storebrand rapporterer om omfattende tiltak som er gjennomført på miljøområdet. Rapporten blir forbilledlig når den sammenlignes med kvaliteten på den øvrige rapporteringen innen finansnæringen.”

Handlingsplanen følges opp to ganger årlig og resultatet fra oppfølgingen ved årsskiftet 2003–2004 fremgår i tabellene nedenfor. Oversikten viser en generell fremgang, samtidig som vi innen enkelte områder ser behov for ytterligere forbedringer. Tiltak igangsettes på områder der resultatene ikke er tilfredsstillende. Når det gjelder sykefravær, er målerutinene endret. Økningen i sykefravær henger sammen med dette.

Dette måles vi på:		Resultat 2002	Resultat 2003
1. ØKONOMISK VERDISKAPNING			
Eiere	Avkastning på investert kapital	-9,8%	8,8%
	Avkastning for aksjeeiere	-50,0%	+67,0%
	Kvalifisert Dow Jones Sustainability Index og FTSE4Good	Kvalifisert	Kvalifisert
Kunder	Tilgjengelighet i nettbanken	99,4%	99,7%
	Kundetilfredshet – privatmarkedet (indeks fra 1–100)	59	Ny måling vår 2004
Ansatte	Tilfredshet med utviklingsmulighetene	79,0%	79,7%
	Rating konserntrenee-programmet	Nr. 2	Nr. 3
	Prosentandel kvinnelige ledere	36,0%	37,0%
2. SOSIALT ANSVAR			
Ansatte og deres familier	Sykefravær (målerutiner endret i 2003)	3,6%	4,6%
	Tilfredshet med Storebrand som arbeidsgiver	94,0%	95,3%
	Andel som forstår hva de etiske retningslinjene betyr	91,0%	94,5%
Kunder	Avkastning på SRI-fond (sosialt ansvarlig investeringsfond)	-32,1%	11,8%
		MSCI-Indeks: -32,0%	MSCI-indeks: 10,7%
	Kundemidler til forvaltning med SRI	40,0%	56,4%
	Miljøgevinster og samfunnsmessig nytte av SRI-forvaltning	Positiv	Positiv
Samfunnet	Kundetilfredshet med koordinert utredning og rådgivning (skala 1–5)	4,7	Ingen ny måling
	Støtte til organisasjoner m.m.	3,8 mill	3,8 mill
	Ansattes tilfredshet med samarbeidspartnerne	Nytt mål	79,1%
3. MILJØHENSYN			
Orden i eget hus	Energiforbruk pr. m ² på hovedkontoret	266 kwh/m ²	304 kwh/m ²
	Levende Skog-sertifisering	Sertifisert	Sertifisert
Underleverandører	Miljøkrav til leverandører	Nytt mål	Etablert
	Leverandørenes holdninger til våre miljøkrav	Nytt mål	Måles i 2004
Eiendom	Kundenes tilfredshet med den miljømessige forvaltningen av eiendommer (skala 1–7)	4,6	5,0
	Mengde kildesortert avfall	Nytt mål	Aktiviteter igangsatt

sikrere fremtid: hvis livet tar en uventet vending

Folk flest forsikrer sine eiendeler, men undervurderer behovet for å sikre seg selv og sine nærmeste. Mange har dårlig oversikt over hvilken økonomisk realitet de ville stå overfor dersom de ble rammet av alvorlig sykdom, uførhet eller betydelige helseplager. En økende bevissthet om disse temaene vil gi økt etterspørsel etter forsikringsordninger som skaper større forutsigbarhet for fremtidig økonomisk handlefrihet.

Felles ansvar for økt pensjonsalder

➤ Grunnlaget for vår felles velferd er arbeidet og de inntekter dette gir oss, skriver Pensjonskommisjonen i sin innstilling. Å foreslå endringer som gjør det lønnsomt å arbeide lenger, er derfor helt nødvendig. Men det er ikke nok å gjøre det mer lønnsomt – arbeidsgivere må også bidra til at den enkelte både skal ønske og ha mulighet til å forbli i jobb.

Det sentrale poenget i Pensjonskommisjonens rapport er at vi må stå lenger i jobb i fremtiden enn hva vi gjør i dag. Den gjennomsnittlige pensjoneringsalderen er nå 58 år, inkludert uførepensjonering. Det hører med til unntakene at en arbeidstaker stiller på jobb på sin 67-årsdag. Når vi i tillegg lever vesentlig lenger enn før, bør det ikke overraske noen at pensjonskostnadene etter hvert stiger kraftig.

Samtidig med at pensjonsalderen har sunket, er tiden i arbeidslivet ytterligere redusert ved at vi utdanner oss lenger og dermed kommer senere ut i jobb. Sammen med økende levealder og andre demografiske endringer betyr det at stadig flere skal forsørges av stadig færre. Da folketrygden ble innført i 1967, var det 3,9 yrkesaktive bak hver alders- og uførepensjonist. I dag er det 2,6 personer, og frem mot 2050 forventes det en ytterligere reduksjon til 1,6 yrkesaktive bak hver pensjonist.

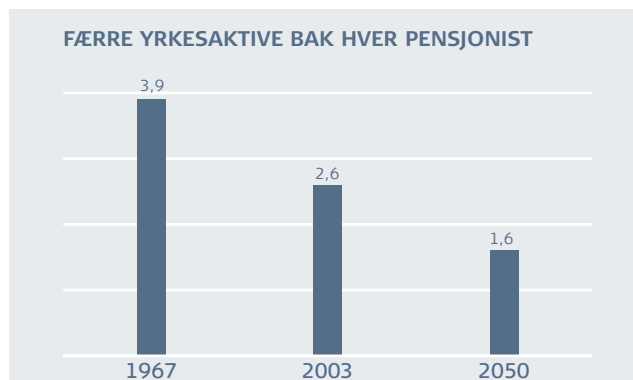
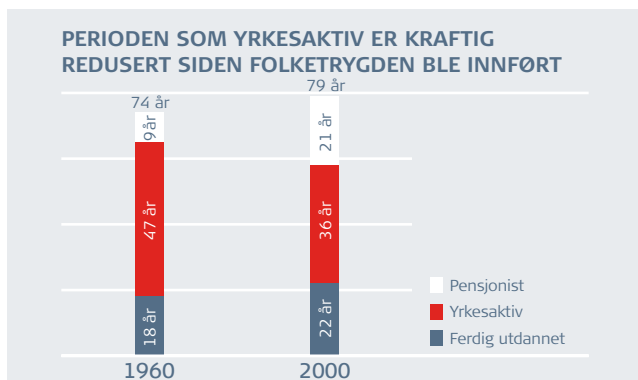
For å oppnå et økonomisk bærekraftig pensjonssystem vil det mest effektive tiltaket være at vi i sum jobber lenger. Dette vil gi økt tilbud av arbeidskraft på tross av en aldrende befolkning, økt verdiskapning til finansiering av folketrygden ved at flere er i arbeid, og økt evne til individuell oppsparing til pensjonisttilværelsen gjennom et lengre yrkesliv.

Det er ikke mulig både å slutte tidlig og ha høy pensjonsinntekt – med mindre vi som yrkesaktive er villige til å spare betydelig mer enn i dag.

Hva kan arbeidsgiverne gjøre? Arbeidet er grunnlaget for vår felles velferd. At hver femte person i yrkesaktiv alder er ute av jobb på grunn av uførepensjon, sykemelding eller attføring/rehabilitering, er et stort samfunnsproblem. Dette er også et kostnadsproblem for næringslivet og ikke minst et problem for den som blir ekskludert fra arbeidslivet.

Om vi faktisk kan jobbe lenger avhenger imidlertid av tre hovedfaktorer. Vi må ha vår arbeidsevne i behold, vi må ønske å arbeide, og vi må ha adgang til arbeidslivet.

Arbeidsevne. For at helsen skal holde, må man unngå at arbeidet medfører belastningsskader. Derfor er Storebrand som leverandør av livsforsikrings- og spareprodukter opptatt av å være den enkelte bedrifts samarbeidspartner. I samarbeid med Rikstrygdeverket tilbyr vi GodBedring-konseptet til bedriftskunder. Hensikten er å fremme IA-avtalen (inkluderende Arbeidsliv-avtalen) hos våre mer enn 5 000 bedriftskunder, og gjennom vårt samarbeid skal Rikstrygdeverket bidra med opplæring og kompetanseutvikling overfor kundene.

Ved siden av ordningene i IA-avtalen omfatter GodBedring også Koordinert utredning og rådgivning (KUR). KUR ble utviklet i 1997 i samarbeid med Omnia-sykehuset og henvender seg til sykmeldte med muskel- og skjelettlidelser eller uklare smertetilstander. En flaskehals i helsevesenet i dag er at det tar lang tid med ulike undersøkelser før tilstanden blir avklart for videre behandling. Gjennom KUR koordineres utredningene i løpet av kort tid.

Målet er at samarbeidet med Rikstrygdeverket og Omnia skal føre til lavere sykefravær og færre tilfeller av uførhet hos bedriftskundene.

Arbeidsevne har imidlertid ikke bare med helse å gjøre. Vel så viktig er det å sørge for vedlikehold av kompetanse og påfyll av ny kunnskap – uansett alder.

Arbeidsvilje. Pensjonskommissjonen vil gjøre det mer lønnsomt å stå lenger i arbeid. Ønsket om å jobbe lenger er imidlertid ikke bare økonomisk motivert. Fafos forskning om bruk av AFP-ordningen viser at blant dem som velger å fortsette til de er 67 år, er sosiale forhold på arbeidsplassen den viktigste enkeltårsaken. Det å trives med kollegaene, ha en interessant jobb og føle seg verdsatt av arbeidsgiver, er avgjørende for motivasjonen. Den samme forskningen viser at en fjerdedel av AFP-pensjonistene i staten slutter fordi jobben ikke lenger føles interessant og givende.

Arbeidsgivere må se på eldre som verdifulle bidragsytere – ikke bare i festtaler. Det betyr blant annet å tilby jobber som gjør det attraktivt å fortsette. Trivsel på jobb gir også færre sykmeldinger, og færre langtidssykmeldte gir færre uføre.

Sammen med de økonomiske insentivene til å jobbe lenger, bidrar dette til å heve den gjennomsnittlige pensjoneringsalderen.

Økt fleksibilitet gjennom mulighet for kombinasjon av pensjon og arbeid kan også bidra til at flere både evner og ønsker å jobbe lenger. Pensjonskommissjonen legger opp til dette i sitt forslag til pensjonsreform, og arbeidsgivere må følge opp slik at dette blir en reell valgmulighet for den enkelte.

Arbeidsadgang. Det hjelper ikke med både evne og vilje, hvis ingen arbeidsgivere tilbyr deg jobb. I Fafo-undersøkelsen om tidligpensjonering svarte hver tredje AFP-pensjonist at de helst ville jobbet noen år til, hvis de kunne velge. I situasjoner med omstilling og nedbemanning er førtidspensjonering en sosialt akseptert løsning fremfor oppsigelser.

Adgang til arbeid er spesielt viktig for dem med nedsatt funksjonsevne. Et viktig delmål for IA-arbeidet er å bidra til at flere med nedsatt funksjonsevne får delta i arbeidslivet. Det er

300 000 uføre i Norge i dag. Dermed er det en stor utfordring for arbeidslivet å bidra til å forhindre at nye arbeidstakere blir uføre. Og ikke minst er det en utfordring, å gi adgang til arbeidslivet for de som evner å bidra – om enn redusert.

“ARBEIDSGIVERE MÅ GJØRE DET BÅDE MULIG OG ATTRAKTIVT FOR DEN ENKELTE Å FORBLI I JOBB”

Felles ansvar. For å få flere til å jobbe lenger, som Pensjonskommissjonen oppfordrer til, er det derfor ikke nok å gjøre det mer lønnsomt å jobbe. Arbeidsgivere må også bidra ved å tilrettelegge arbeidsforholdene slik at det både er mulig og attraktivt for den enkelte å forbli i jobb. Og som arbeidstakere må vi venne oss til tanken om at pensjonsalderen ikke lenger vil utvikle seg omvendt proporsjonalt med levealderen.

Livsforsikring

Sterk posisjon skal videreutvikles

2003 ble et vellykket år for Storebrands livsforsikringsvirksomhet. Samtidig som selskapet styrket sin posisjon gjennom økt salg av tradisjonelle pensjons- og livsforsikringer, fortsatte veksten innenfor nye satsingsområder som innskuddsbaserte pensjonsordninger, pensjonsordninger i offentlig sektor og helseforsikringer. Det norske markedet for pensjonsordninger er i rask endring, og moderniseringen av folketrygden vil skape nye markedsmuligheter og utfordringer. I dette markedet skal Storebrand Livsforsikring videreutvikle sin sterke posisjon gjennom økt satsing på kundeorientering, rådgivning og attraktive produkter.

PRODUKTOVERSIKT

LANGSIKTIG SPARING I FORSIKRING – DE VANLIGSTE PRODUKTENE

Ytelsesbasert pensjon i arbeidsforhold	Avtalt alderspensjon avhengig av sluttlønn. Årlig rentegaranti.
Innskuddsbasert pensjon i arbeidsforhold	Avtalte årlige innskudd for sparing til alderspensjon. Fondssparing.
Individuell pensjonsavtale (IPA)	Sparing til alderspensjon med rentegaranti eller i fond.
Livrente	Langsiktig sparing med rentegaranti eller i fond (terminutbetalinger)
Kapitalforsikring	Fleksibel langsiktig sparing med rentegaranti eller i fond (engangsutbetaling)

LIVSFORSIKRING – DE VANLIGSTE DEKNINGENE

Uførhet ¹⁾	Årlig pensjon eller engangsutbetaling.
Død ¹⁾	Årlig pensjon eller engangsutbetaling til ektefelle/samboer og/eller barn.
Sykdom ¹⁾	Engangsutbetaling ved alvorlig sykdom.
Behandling ¹⁾	Behandlingsgaranti innen 28 dager og dekning av behandlingsutgifter.
Barneforsikring	Utbetaling ved blant annet uførhet, invaliditet, alvorlige sykdommer, sykehusopphold og død.

¹⁾ Tilbys både som kollektive og individuelle avtaler

Lange tradisjoner. Storebrands livsforsikringsvirksomhet har røtter tilbake til 1861. Over 5 000 bedrifter med over 230 000 ansatte har kollektive pensjonsordninger i Storebrand. I tillegg har nær 130 000 nordmenn sin private pensjonsordning i selskapet. Omlag 190 000 pensjoner fra privatbetalte og bedriftsbetalte pensjonsordninger er under utbetaling.

STRATEGI

Respektert og kundeorientert. Pensjon og livsforsikring er Storebrand Livsforsikrings kjerneområder. Målet er at Storebrand Livsforsikring i kundenes bevissthet skal være Norges mest respekterte og kundeorienterte livsforsikringsvirksomhet.

For å nå dette målet skal det systematisk arbeides med å forbedre kvaliteten i kundebehandlingen, og samtidig videreutvikle medarbeidernes rådgivningskompetanse. I tillegg skal Storebrand til enhver tid tilby kundene attraktive produkter innenfor langsiktig sparing og livsforsikring.

Nytt pensjonssystem i støpeskjeen. 13. januar 2004 la Pensjonskommisjonen frem sin rapport om en modernisert folketrygd. Det forventes at 2004 vil bli preget av debatt om hvordan et fremtidig og bærekraftig pensjonssystem skal utformes. Et sentralt tema i debatten blir spørsmålet om hvordan de nær 900 000 ansatte i privat sektor som i dag ikke har tjenestepensjon, skal kunne få dette som et supplement til folketrygden.

Søkelyset på privat sparing – enten det skjer ved individuell sparing eller gjennom en tjenestepensjonsordning – skaper både muligheter og utfordringer for pensjonsleverandørene. Storebrand forventer at bevisstgjøringen på dette området vil gi en betydelig vekst i pensjonssparing i privat sektor. Dette vil stille krav til Storebrands videreutvikling av produkter og rådgivningstjenester i et voksende marked.

Storebrand forventer at debatten om pensjonssystemet og obligatoriske tjenestepensjoner vil medføre at tariffestede tjenestepensjoner i økende grad blir et forhandlingsspørsmål i tarifforhandlingene i tiden som kommer. Et annet og tydelig utviklingstrekk i tjenestepensjonsmarkedet er at stadig flere bransjeorganisasjoner inngår avtaler med pensjonsleverandørene for å kunne tilby medlemsbedriftene gode og standardiserte pensjonsløsninger. Ved inngangen til 2004 hadde Storebrand Livsforsikring inngått bransjeavtaler som omfatter 2 200 bedrifter og 111 000 ansatte i privat sektor.

Kraftig vekst i innskuddsbaserte pensjoner. I 2003 kom et markert skift i markedet for innskuddsbaserte pensjonsordninger. I de første to årene, etter at det i 2001 ble skattemessig likestilling mellom ytelses- og innskuddsbaserte ordninger, var det i hovedsak små bedrifter uten pensjonsordninger som etablerte innskuddsordninger. I 2003 valgte flere større bedrifter å konvertere fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. Storebrand forventer at en betydelig del av veksten i pensjonsmarkedet vil skje gjennom innskuddsbaserte ordninger.

Distribusjon i personmarkedet styrkes. Debatten om fremtidens pensjonssystem øker folks bevissthet om behovet for langsiktig pensjonssparing, men også om livs- og helseforsikringer. Fortsatt er det et stort udekket behov for livsforsikringer og helseforsikringer i Norge, og Storebrand fortsetter den målrettede satsingen på disse områdene.

I personmarkedet står Storebrands egne finansielle rådgivere for brorparten av salget. Salg gjennom eksterne distribusjonskanaler og til ansatte i bedrifter med tjenestepensjon i Storebrand viser også en klar økning. Disse vil utgjøre et stadig viktigere distribusjonsnett i tillegg til Storebrands egne rådgivere, kundesenter og direktesalgskanaler.

MARKED

Tidens beste salg av sparing i livsforsikring. Salget av livsforsikring med sparing i privatmarkedet (kapitalforsikring) ble i 2003 tidens beste i Storebrand. Innbetalt premie på eksisterende og nye forsikringsavtaler utgjorde ca. 3 milliarder kroner. Veksten har kommet både via egne og eksterne kanaler. Det lave rentenivået er en viktig forklaring på at flere ønsker å spare i livsforsikring. Suksessen skyldes også at Storebrand gjennom målbevisst satsing var godt posisjonert for salg av spareavtaler i livsforsikring da rentefallet kom. Så lenge rentenivået er lavt forventer Storebrand fortsatt høyt salg av slike spareavtaler.

Salget av rene livsforsikringer var noe svakere enn forventet fordi det ble lagt mest vekt på spareprodukter i andre halvår. Salget av unit linked-produkter har også vært svakere enn forventet. Dette oppfattes til en viss grad som naturlig gitt ettervirkningene av fallene i aksjemarkedene i 2001 og 2002. Gjennom lanseringen av produktet Fondskonto Link og en gjennomgående vekst i aksjemarkedene, forventes salget av unit linked-avtaler å ta seg opp i 2004.

Den positive salgsutviklingen for Storebrand Helseforsikring fortsatte også i 2003. I 2002 økte premieinntektene med 64 prosent, mens det i 2003 ble ytterligere 63 prosent vekst. Storebrand forventer at fremgangen for salget av helseforsikringer fortsetter i 2004.

Svært godt år i bedriftsmarkedet. I bedriftsmarkedet står innskuddsbaserte pensjonsordninger for en stadig større andel av nysalget. I 2003 har salget av innskuddspensjonsordninger mer enn doblet seg sammenlignet med 2002. Den økende tendensen til konverteringer fra tradisjonelle yrkesbaserte ordninger, sammen med forventet vekst i salget av pensjonsordninger til bedrifter som ikke har slike avtaler i dag, gir positive utsikter for 2004.

Avventende kommuner. Selv om 2003 var et kommunevalgår med store utskiftninger av lokalpolitikere, valgte 26 kommuner å fristille seg fra KLP. Etter to behandlinger i Stortinget og en utredning av Banklovkommisjonen, fremmet Regjeringen høsten 2003 forslag til endringer i forsikringsvirksomhetsloven med sikte på økt og likeverdig konkurranse om kommunale pensjonsordninger. Loven ble vedtatt i desember og med virkning fra og med 2004. Endringer vedrørende Overføringsavtalen i offentlig sektor ble ikke tatt opp til behandling i denne sammenheng. Dagens praksis innebærer en forskjellsbehandling mellom livsforsikringsselskapene i konkurransen om offentlige virksomheter og helseforetak. Overføringsavtalen forventes endret i løpet av første halvår 2004.

Mange kommuner besluttet å avvente bytte av pensjonsleverandør på grunn av den ventede omdanningen av KLP til aksjeselskap. Seks kommuner besluttet likevel å flytte fra KLP fra og med 2004. Kommunene Nøtterøy og Ørskog flyttet til Storebrand, som nå har 26 kommuner som kunder. I tillegg flyttet 20 offentlige virksomheter sin offentlige pensjonsordning til Storebrand. Samlet utgjorde disse tilflyttingene 425 millioner kroner i premiereserver.

RESULTATER

Driftsresultat. Driftsresultatet for 2003 viser et overskudd på 2 653 millioner kroner, sammenlignet med et underskudd på 1 253 millioner kroner i 2002. Resultatet ble fordelt med 1 839 millioner kroner til kundene (herav 470 millioner kroner avsatt og 21 millioner kroner trukket av tilleggsavsetningene) og 835 millioner kroner til eier. Av eiers resultat kommer 98 millioner fra produkter uten overskuddsdeling. Det positive resultatet til kundene innebærer også at løpende pensjoner og fullt opptjente pensjonsrettigheter (fripoliser) reguleres.

Treårsprogrammet for styrking av uføreserver er avsluttet med en avsetning på 999 millioner kroner totalt i 2003. Samlet er det i treårsperioden foretatt en reservestyrking på 1,8 milliarder kroner.

Premieinntekter og flytting. Totale premieinntekter eksklusiv tilflyttede midler for Storebrand Livsforsikring ble 9 527 millioner kroner i 2003. Dette er en økning på 35 prosent fra 2002. Premieinntektene innen privat livsparing ble 3 520 millioner kroner i 2003, en økning på 208 prosent sammenlignet med 2002. For gruppelivsforsikringer økte premieinntektene i 2003 med 22 prosent. Premieinntektene for kollektiv pensjon var på nivå med fjoråret.

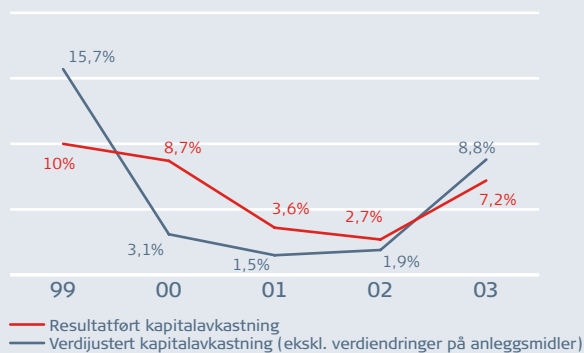
I flyttemarkedet ble veksten innen kollektiv pensjon svært tilfredsstillende. Med 3 173 millioner kroner oppnådde Storebrand Livsforsikring tidenes høyeste brutto tilflytting av premiereserver innen kollektiv pensjon. Netto tilflytting for kollektiv pensjon ble 1 622 millioner kroner. For livsvirksomheten samlet ble netto tilflytting i 2003 på 1 493 millioner kroner.

Bruk av tilleggsavsetninger/overskuddsdeling. Tilleggsavsetninger er betingede tildelte kundemidler som fungerer som risikokapital for kursvingninger i investeringsporteføljen. I 2003 ble tilleggsavsetningene styrket med 470 millioner kroner, og utgjør 3 393 millioner kroner ved inngangen av 2004.

Avkastning, soliditet og risikokapital. Storebrand Livsforsikring oppnådde en tilfredsstillende avkastning i 2003. Den resultatførte finansavkastningen ble 7,2 prosent, noe som er en kraftig forbedring av fjorårets kapitalavkastning på 2,7 prosent. Verdijustert avkastning for omløpsaktiva ble 8,8 prosent, mot 1,9 prosent i 2002. Tas det hensyn til anleggsobligasjoner, ble verdijustert avkastning 11,2 prosent, mot 2,6 prosent i 2002. Ved utgangen av året utgjorde urealiserte reserver på omløpsmidler 1 690 millioner, mens tilsvarende reserver på anleggsobligasjoner utgjorde 3 394 millioner. Samlet økning i urealiserte kursreserver var 1 690 millioner i 2003.

Ved utgangen av 2003 hadde livselskapet en tilfredsstillende risikobærende evne. Solvensmarginen var 159 prosent og kapitaldekningen var på 15,7 prosent.

KAPITALAVKASTNING (FØR SKATT) 1999–2003

Risikoresultat. Risikoresultatet ble 198 millioner kroner i 2003, mot 194 millioner kroner i 2002. Veksten på 4 millioner kroner er relatert til 62 millioner for kollektiv pensjonsforsikring og 10 millioner for skadeprodukter. For individuell kapitalforsikring og individuell pensjonsforsikring ble risikoresultatet redusert med henholdsvis 38 og 30 millioner kroner. For gruppelivsforsikring var risikoresultatet på samme nivå som i 2002.

Kostnadsutvikling. Driftskostnadene i Storebrand Livsforsikring ble i alt 995 millioner kroner i 2003, mot 917 millioner kroner i 2002. Økningen på 78 millioner skyldes i hovedsak større provisjonsutbetalinger i forbindelse med økt salg i privatmarkedet, ekstra kostnader tilknyttet husleie i forbindelse med skifte av leietakere og avkastningsbaserte honorarer til Storebrand Kapitalforvaltning som følge av god kapitalavkastning.

Selv om Storebrand har hatt et meget godt salg i 2003, har kostnadene målt i forhold til gjennomsnittlig kundefond gått opp til 0,96 prosent. En viktig forklaring på dette er høye kostnader til salg av livsforsikringer i det første året av kontraktens levetid. Målt i forhold til gjennomsnittlig kundefond hadde Storebrand i perioden 1999 til 2001 en gjennomgående forbedring i kostnadsnivået fra 0,96 prosent i 1999 til 0,94 prosent i 2000 og 0,88 prosent i 2001. Tilsvarende tall for 2002 var 0,92 prosent.

Storebrand har de siste årene arbeidet målbevisst med å redusere driftskostnadene. Lønnsfrys for ledere og mellomledere, samt at det ikke ble gjennomført individuelle lønnsvurderinger for medarbeiderne, medførte en reduksjon i kostnadsnivået for 2003. Det er iverksatt ytterligere tiltak som vil legge grunnlag for kostnadsreduksjoner i 2004.

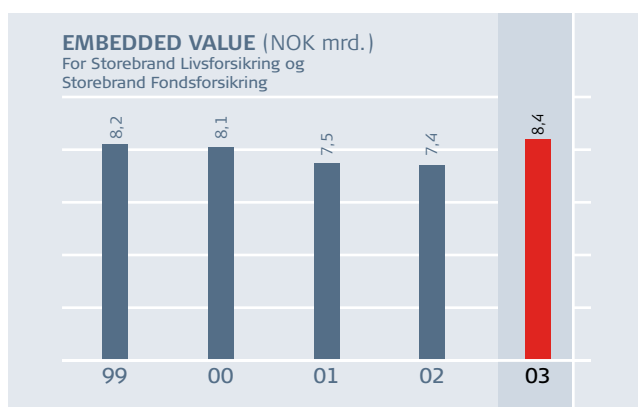
RESULTAT FORDELT TIL EIERNE I STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK millioner	2003	2002	2001	2000	1999
Avkastning på eiers kapital	334			364	407
Egenkapitalbetjening av kundefond	414			376	387
Risikogodtgjørelse til eier	46			55	
Ekstraordinære poster					105
Øvrig	41	-242	-17	41	
Total egenkapitalbetjening	835	-242	-17	836	899
Egenkapitalrentabilitet	26%	-8%	-1%	28%	31%

Forklaring - resultatanalyse. Renteresultatet er forskjellen mellom den resultatførte avkastningen og den garanterte avkastningen på kontraktene. Den gjennomsnittlige garanterte renten på forsikringskontraktene var på 3,8 prosent i 2003. Risikoresultatet fremkommer som følge av at dødelighet og uførhet i en periode avviker fra det som er forutsatt i premietariffene. Administrasjonsresultatet viser differansen mellom belastet administrasjonspremie for året og de faktiske driftskostnadene. (Tabell: Resultatanalyse fordelt pr. bransje ligger på s. 33)

Embedded Value. Embedded Value er nåverdien av fremtidige overskudd til eier etter skatt. Den er basert på best mulig anslag av fremtidig forventet overskudd etter skatt fra dagens bestand til eier, pluss verdi av fri egenkapital. Beregningen av Embedded Value er basert på internasjonale standarder, og brukes som analyseverktøy for verdipurveringer av livsforsikringsselskaper. Ved utgangen av 2003 var Embedded Value for Storebrand Livsforsikring og Storebrand Fondsforsikring 8 357 millioner kroner, en økning på 912 millioner sammenlignet med 2002.

Utbetalt utbytte, fratrukket innbetalt egenkapital, var 349 millioner kroner, noe som gir et samlet Embedded Value-resultat på 1 261 millioner kroner. Verdien av nytegnet forretning var 250 millioner kroner, mot 173 millioner i 2002. Fremskrivning av verdien basert på de økonomiske forutsetninger i modellen var 628 millioner kroner. Det resterende Embedded Value-resultatet kan i hovedsak forklares ved høyere avkastning på selskapets midler i Storebrand Livsforsikring enn forutsatt. Den samlede effekt av endrede økonomiske forutsetninger, herunder rentenedgang, var liten.

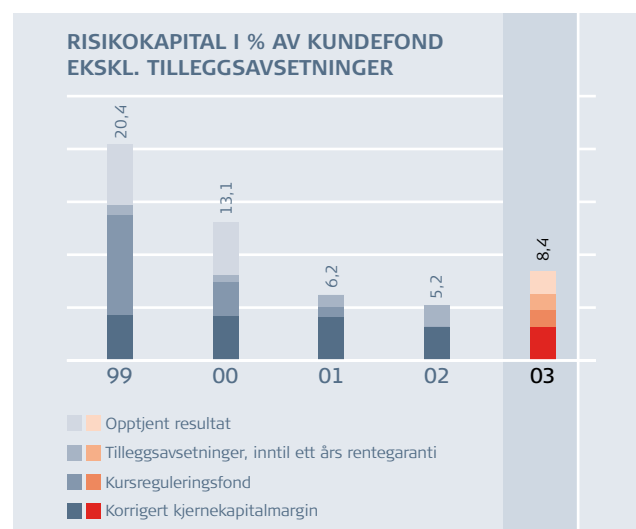

Økt aksjeandel. Investeringsporteføljen til Storebrand Livsforsikring ble moderat endret i løpet av året. I samsvar med risikostyringsprinsippene som er omtalt i egen artikkel (se side 20–21) ble aksjeeksponeringen økt fra 9 til 13 prosent i løpet av året. I 2003 og inn i 2004 er det gjennomført sikringsprogram for aksjeporteføljen, slik at bufferkapitalen ikke blir unødige hardt rammet dersom markedene skulle få plutselige og kraftige fall.

Andelen i omløpsobligasjoner er holdt lav gjennom hele 2003 og inn i 2004. Dette reflekterer en forventning om at langsiktige renter over tid vil ta seg opp mot mer normale nivåer. Tilsvarende er andelen som er investert i pengemarkedsinstrumenter høy. Deler av pengemarkedsplasseringene er fra medio 2004 sikret mot en avkastning lavere enn kundenes rentegaranti. Pengemarkedsporteføljen vil respondere relativt raskt dersom de kortsiktige rentene igjen skulle begynne å stige. Samlet er selskapets

renteplasseringer robuste for et eventuelt konjunkturomslag med høyere rentenivå.

En stor andel av de urealiserte kursgevinstene i obligasjoner er å finne som en anleggsreserve i selskapets hold-til-forfallportefølje av lange stats- og statsgaranterte obligasjoner. Denne delporteføljen utgjør om lag 38 prosent av de samlede investeringsaktiva ved årsslutt 2003. Hold-til-forfall-porteføljen har en gjennomsnittlig gjenværende løpetid på 5 år, og en gjennomsnittlig effektiv rente på 6,1 prosent på bokførte verdier. Den stabile, høye avkastningen som kan gis til kunder fra hold-til-forfallporteføljen gjør avkastningsforventningene for Storebrand Livsforsikring relativt robuste overfor fortsatt lavt rentenivå de nærmeste årene.

AVKASTNING OG AKTIVAFORDELING

NOK millioner	2003		2002			
	Avkastning	Markedsverdi	Markedsverdi	Eksponering	Markedsverdi	Eksponering
Delportefølje	%					
INVESTERINGSAKTIVA TOTAL	9,0%	115 604	100%		100%	
Verdipapirer	9,2%	102 303	89,8%	85,5%	88,6%	86,1%
Aksjer	28,4%	18 670	16,4%	13,0%	10,4%	8,6%
Obligasjoner	10,1%	12 207	10,7%	10,6%	5,5%	5,0%
Pengemarked total	5,7%	27 918	24,5%	24,3%	32,8%	33,1%
Anleggsobligasjoner	6,3%	43 508	38,2%	37,6%	39,9%	39,5%
Eiendom	6,9%	10 071	8,9%	8,7%	10,3%	10,2%
Utlån	7,3%	1 464	1,3%	1,3%	1,1%	1,1%

Eksponering hensyntar også derivatposisjoner i egne allokeringporteføljer.

RESULTATANALYSE FORDELT PR. BRANSJE STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK millioner	Kollektiv pensjonsforsikring	Gruppe-livs-forsikring	Individuell kapital-forsikring	Individuell pensjons-forsikring	Skade forsikring	Totalt 2003	Totalt 2002	Totalt 2001
Finansinntekter	5 772,1	40,5	396,1	1 336,4	4,8	7 549,9	2 626,1	3 364,0
Garantert rente	-2 994,9	-4,2	-198,7	-738,8		-3 936,6	-3 719,8	-3 899,2
- herav tilført premiefond	-117,0			-9,6		-126,6	-161,5	-217,3
Renteresultat	2 777,2	36,3	197,4	597,6	4,8	3 613,3	-1 093,7	-535,2
Adm.kostnader datterselskaper ^{a)}	13,5	0,1	0,9	2,9		17,4	13,5	11,0
Risikopremie	454,6	402,6	337,6	-77,0	55,6	1 173,4	1 154,1	1 065,7
Risikotilskudd	-312,9	-345,8	-295,1	79,4	-32,2	-906,6	-907,3	-789,9
Netto gjenforsikring mv.	-49,0	-19,0	0,5	-0,9	-0,4	-68,8	-53,3	-37,8
Risikoresultat	92,7	37,8	43,0	1,5	23,0	198,0	193,5	238,0
Administrasjonspremie	496,9	74,0	140,3	122,1	12,0	845,3	804,6	772,9
Driftskostnader	-531,1	-79,3	-211,1	-149,4	-23,6	-994,5	-916,7	-875,1
Administrasjonsresultat	-34,2	-5,3	-70,8	-27,3	-11,6	-149,2	-112,1	-102,2
Adm.kostnader datterselskaper ^{a)}	-13,5	-0,1	-0,9	-2,9		-17,4	-13,5	-11,0
Endring premiereserve/sikk.fond	-1 007,8	-1,4	-0,9	0,3		-1 009,8	-241,1	-25,2
Bransjeresultat brutto	1 827,9	67,4	168,7	572,1	16,2	2 652,3	-1 253,4	-424,6
Til(-)/fra(+) egenkapital:								
-netto avkastning selskapskapitalen ^{b)}						-333,7		
-0,40% av kundefond						-414,3		
-egenkapital betjening risiko						-46,2		
-øvrig						-40,3	241,8	17,0
Årsoverskudd/-underskudd						-834,5	241,8	17,0
Anvendt tilleggsavsetning	4,7		6,5	9,9		21,1	1 011,6	407,6
Resultat til forsikringskundene						1 838,9		

^{a)} Korrigeret for å vise resultatanalysen som om datterselskaper var ført etter bruttometoden i stedet for egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet.

^{b)} Omfatter: Sikkerhetsfond, ansvarlig lånekapital, bokført egenkapital og gjeldsposter.

Nærmere redgjørelse for forsikringstekniske forhold er gitt i årsrapporten for Storebrand Livsforsikring AS som finnes på www.storebrand.no, velg: Om Storebrand, Nøkkeltall, Storebrand Livsforsikring.

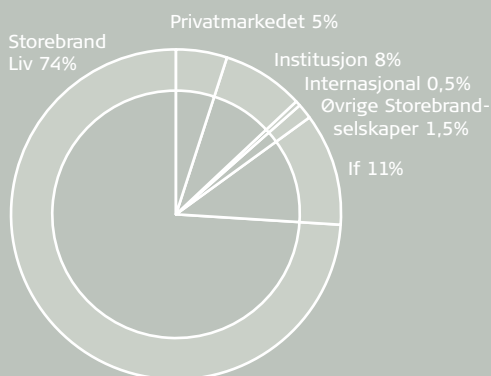
Kapitalforvaltning Spesialistforvalteren

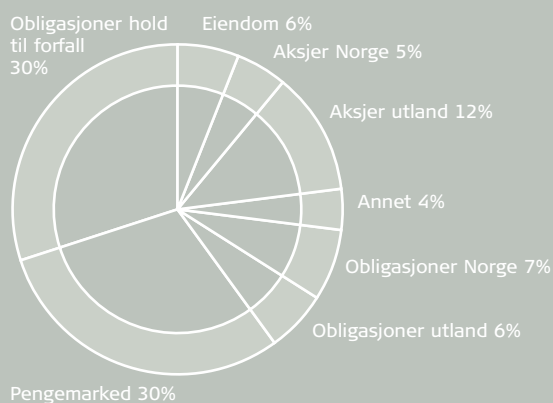
Storebrand Kapitalforvaltning tilbyr et komplett forvaltningskonsept med en tydelig samfunnsansvarlig profil til norske og utenlandske institusjoner samt privatmarkedet i Norge. Våre forvaltningsløsninger omfatter aktiv forvaltning av norske og internasjonale verdipapirer, globale spesialistprodukter med et absolutt avkastningsmål, samt kostnadseffektiv styring av markedsrisiko.

Gjennom å fokusere virksomheten mot utvalgte investeringsområder og videreutvikle vår spesialistkompetanse innen sentrale forvaltningsfunksjoner, skal Storebrand Kapitalforvaltning bli den foretrukne forvalteren av langsiktige sparemidler og pensjonskapital. Storebrand Kapitalforvaltning forvalter 159 milliarder kroner i individuelle porteføljer og verdipapirfond.

FORDELING MIDLER TIL FORVALTNING PR. SEGMENT

FORDELING MIDLER TIL FORVALTNING PR. PRODUKT

MARKED OG STRATEGI

Aksjemarkedene snudde. Historisk lavt rentenivå. Etter en tre år lang nedtur snudde aksjemarkedene ved inngangen til 2. kvartal i 2003. Oslo Børs viste en verdistigning på 48,4 prosent, mens verdensindeksen steg 27,8 prosent målt i norske kroner. Samtidig har rentenivået nådd et historisk lavt nivå med Norges Banks styringsrente på 2,25 prosent ved årets slutt.

Størrelsen på det norske kapitalforvaltningsmarkedet er beregnet til i overkant av 300 milliarder kroner (når midlene i livselskapene holdes utenfor). Mesteparten forvaltes i egen organisasjon (institusjoner med egne forvalteravdelinger) slik at det ikke er fri konkurranse om alle disse midlene. Imidlertid konkurreres det om flere titalls milliarder årlig.

Behov for nye produktløsninger. Etter den langvarige aksjemarkedsnedgangen holdt mange investorer en lav aksjeeksponering ved årets start. Sett i sammenheng med det lave rentenivået stilles dermed flere og flere investorer overfor et investeringsmessig dilemma: Trygghet for å oppnå tilstrekkelig avkastning til inndekning av langsiktige forpliktelser parallelt med beskyttelse mot kortsiktige svingninger i avkastningen.

Som svar på dette behovet har Storebrand Kapitalforvaltning utviklet forvaltningsprodukter, både for institusjonelle investorer og til privatmarkedet, som gir mulighet til å bli med på en oppgang i aksjemarkedet samtidig som risikoen for tap er begrenset.

Som hovedforvalter for Storebrand Livsforsikring har Storebrand Kapitalforvaltning i flere år styrt de aktive risikomandatene atskilt fra den generelle markedsrisikoen. Erfaringen er at de fleste kunder vil oppnå et bedre forhold mellom avkastning og risiko ved at det legges til flere ukorrelerte aktive risikomandater i porteføljen. For å synliggjøre dette introduseres et nytt verktøy for risikobudsjettering. Det setter våre kunderådgivere i stand til å gi råd om hvordan våre kunder best mulig kan utnytte sin risikoevne i porteføljesammensetningen.

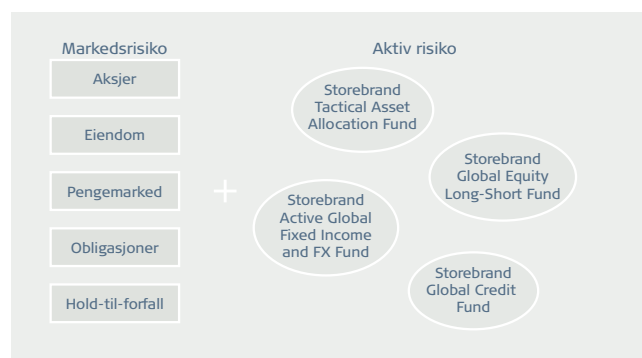
For mange privatinvestorer er det å unngå tap og å gjøre en riktig fordeling mellom aktivaklassene det som bestemmer avkastningen på sikt. Få personer følger imidlertid kapitalmarkedene aktivt, og Storebrand Kapitalforvaltning har derfor utviklet Storebrand Aktiv Allokering. Siden årets start har 1 100 kunder valgt å spare i dette fondet, som ved årets utgang hadde 161 millioner kroner under forvaltning.

Spesialisering. I en tradisjonell kapitalforvaltningsmodell er det vanlig å holde en fast fordeling mellom generell markedsrisiko og aktive risikoposisjoner, og å la samme porteføljeforvalter følge begge deler. I tillegg er rammen for de aktive risikoposisjonene avhengig av størrelsen på porteføljen.

Storebrand Kapitalforvaltnings investeringsfilosofi har som utgangspunkt å skille styringen av den generelle markedsrisikoen fra forvalters aktive risikomandater. Ideelt sett skal de aktive risikomandatene kun være basert på forvalternes dyktighet.

Investeringsmålsettingen for de aktive risikomandatene er å oppnå en høyere avkastning enn risikofri rente og som er internasjonalt konkurransedyktig, mens investeringsmålsettingen for markedsrisikoforvaltningen er å høste langsiktige risikopremier gjennom en presis og kostnadseffektiv indeksnær forvaltning.

De ulike investeringsmålsettingene illustrerer behovet for forskjellig kompetanse og muligheter for spesialisering av funksjoner. Storebrand Kapitalforvaltning har utnyttet dette ved å sentralisere oppgaver som global indeksforvaltning, valutahåndtering og kapitalstyring i en egen driftingsgruppe i front office, mens den aktive posisjonstakingen er organisert i spesialistteam innen ulike investeringsområder.

Samfunnsansvarlige investeringer. Gjennom analyser av selskapers miljø- og samfunnsansvar gir Storebrand Kapitalforvaltning tradisjonell økonomisk analyse en ekstra dimensjon. Filosofien er at man oppnår konkurransedyktig avkastning på investeringer i selskaper som viser respekt for miljøet og tar sitt samfunnsansvar alvorlig. Som eneste forvalter i Norge har Storebrand Kapitalforvaltning bygget opp et eget analysemiljø som utelukkende arbeider med analyser av miljø- og samfunnsansvar.

Internasjonal produktkvalitet. Konkurransen i det norske markedet er internasjonal. Storebrand Kapitalforvaltning hevder seg i denne konkurransen, noe som stiller krav til både kostnads-effektiv drift og konkurransedyktige forvaltningsresultater. Institusjonelle kunders økte bruk av rådgivere og konsulenter ved valg av forvalter har dreiet etterspørselen fra totalleveranser til enkeltmandater, og markedet er åpnet for anerkjente internasjonale aktører. Verdiskapningen som våre forvaltere bidrar med, må derfor over tid kunne konkurrere internasjonalt.

Som et eksempel på Storebrand Kapitalforvaltnings internasjonale produktkvalitet, kan det vises til at Storebrand Japan nylig ble tildelt fem stjerner hos Morningstar i Norge og Sverige, basert på risikjustert avkastning de siste tre år. I Norge er fondet ett av tre Japan-fond med fem stjerner, av totalt 51 fond registrert i Japan-kategorien. I Sverige er fondet ett av kun to med fem stjerner, av i alt 76 registrerte Japan-fond. I begge land er fondet ved inngangen til 2004 nummer én av samtlige målt på tre års avkastning. Kategorien Japan inneholder fond forvaltet av tilbydere over hele verden.

Hele 79 prosent av verdipapirfondene som forvaltes av Storebrand Kapitalforvaltning, oppnådde i 2003 bedre avkastning enn sine respektive referanseindekser (målt før forvaltningsgebyrer).

Kompetanseutvikling. Spesialisering og fokus er nøkkelfordet for å lykkes både når det gjelder verdiskapning i den aktive risikotakingen og for driftseffektivitet og presisjon i den indeksnære forvaltningen. Dette synliggjør også behovet og mulighetene for gode spesialister, noe som er med på å gjøre Storebrand Kapitalforvaltning til et fremtidsrettet og attraktivt arbeidsmiljø.

Innovasjon. Storebrand Kapitalforvaltning har i mange år vært ledende innenfor handels- og oppgjørsfunksjoner med tilknyttede funksjoner som kontroll og investeringsrapportering. Økt fokus på driftseffektivitet, kombinert med kvalitet i alle ledd i verdikjeden har resultert i at Storebrand Kapitalforvaltning nå utnytter dette markedsmessige fortrinnet, og tilbyr handels- og oppgjørs-tjenester som egen tjeneste under navnet Scandinavian Investment Operation Services.

Tjenesten går ut på å bistå ved gjennomføring av handel og oppgjør, det vil si verdipapiroppgjør, andelseieradministrasjon, mandatovervåking, samt transaksjonsprosessering frem til regnskap og investeringsrapporter. Produktet innebærer at kunden

får en samlet handels- og oppgjørsfunksjon uavhengig av hvem som forvalter hele eller deler av midlene i porteføljen.

I praksis er dette en industrialisering der synergier, stordriftsfordeler og kvalitet står sentralt, noe som hittil har vært forbeholdt de store aktørene. Selve grunnlagsinvesteringene i kompetanse og infrastruktur er høye, men mulighetene for å oppnå synergier er store gjennom å tilby dette som "plug & play"-løsninger for andre forvaltere innen Skandinavia.

RESULTAT

Samlet resultat før skatt i 2003 fra kapitalforvaltningsvirksomheten var 22 millioner kroner mot et underskudd året før på 13 millioner kroner. Resultatforbedringen på 35 millioner forklares av gode investeringsresultater i porteføljer med avkastningsbaserte honorarer og av kostnadsreduksjoner i den underliggende kostnadsmassen.

STOREBRAND KAPITALFORVALTNING

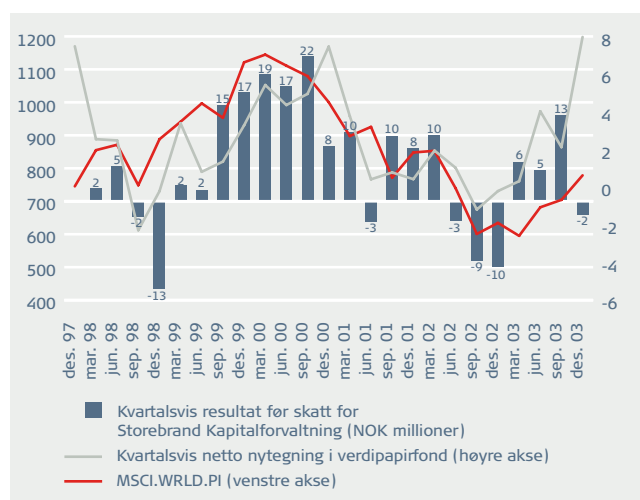
NOK millioner	2003	2002	2001	2000	1999
Totale inntekter	274	247	253	301	250
Totale kostnader	-261	-275	-245	-238	-221
Netto finans	6	7	6	4	6
Storebrand Alternative					
Investeringer ³⁾	3	8	-	-	-
Resultat før skatt	22	-13	14	67	35
Resultat før skatt pr. selskap					
Storebrand Kapitalforvaltning ¹⁾	16	-9	9	36	24
Storebrand Fondene ²⁾	5	-10	5	32	11
Storebrand Alternative					
Investeringer ³⁾	3	8	-	-	-
Avskrivning goodwill	-2	-2	-	-	-
Resultat før skatt	22	-13	14	67	35

¹⁾ Storebrand Kapitalforvaltning inkluderer selskapene Storebrand Kapitalforvaltning ASA og Storebrand Kapitalforvaltning Holding AS.

²⁾ Delphi Fondsforvaltning er inkludert i Storebrand Fondene fra 01.01.2002.

³⁾ Justert for minoritetsinteresser i Storebrand Alternative Investeringer er resultat før skatt 21 millioner kroner i 2003.

Som figuren på neste side viser, er utviklingen på verdens børser av stor betydning for samlet netto nyttegning i norske verdipapirfond og resultatutviklingen for Storebrand Kapitalforvaltning. Dette henger sammen med at positiv verdiutvikling og økt salg gir høyere forvaltningsvolum.

Kostnadseffektivisering. Spesialisingsstrategien har bidratt til å tydeliggjøre prioritering av ressurser og har således vært et viktig tiltak for å forbedre lønnsomheten i kapitalforvaltningsvirksomheten. Dette har muliggjort en reduksjon av antall årsverk. Siden starten av 2002 er antall årsverk redusert fra 162 til 127, samtidig som produktkvalitet og innovasjonsevnen er opprettholdt.

Videre har spesialisingsstrategien lagt til rette for å skille virksomhetsområder der skala og effektivitet er verdidrivere, fra områder der oppnådd avkastning er viktigste suksessfaktor.

Resultatet i 2002 ble belastet med engangskostnader på 18 millioner kroner. Tilsvarende engangskostnader i 2003 var 9 millioner kroner. Justert for engangskostnader var de totale driftskostnader 5 millioner lavere enn for 2002. Kostnadsutviklingen i 2003 må imidlertid sees i sammenheng med at det i 2003 ble oppnådd gode investeringsresultater, som igjen ga høyere resultatbaserte lønnskostnader sammenlignet med året før. Holdes resultatlønn og engangskostnader utenfor, viser den underliggende kostnadsmassen en nedgang på 25 millioner kroner, som tilsvarer 11 prosent.

Økning i midler til forvaltning. Midler til forvaltning er økt med 19 milliarder kroner og utgjorde 159 milliarder kroner ved årets utgang. Kundene og salgsutviklingen var i 2003 preget av konsolidering og forsiktighet, med en gradvis økende interesse

for aksjeeksponering. Samlet netto tilgang var 3 milliarder kroner. I institusjonsmarkedet fikk Storebrand Kapitalforvaltning 30 nye kunder i 2003, der hovedtyngden var fra kommunemarkedet. Det ble vunnet nye pensjonskassemandater innenfor både global og norsk aksjeforvaltning. I takt med at aksjemarkedet styrket seg, er markedsstemningen blitt merkbart mer positiv til aksjer, og aksjefond viser en netto nyttegning i 2. halvår på 3,6 milliarder kroner mot et uttak i samme periode i 2002 på 2,4 milliarder kroner. Markedsandelen i verdipapirfond for Storebrand Fondene var 10,3 prosent mot 10,8 prosent året før. Aksjeandelen av midler til forvaltning har økt fra 12 prosent til 17 prosent i løpet av 2003. I tillegg har satsingen på spesialistprodukter med høyere marginer bidratt til å øke inntjeningspotensialet i kapitalforvaltningsvirksomheten.

Gode investeringsresultater for Storebrand Livsforsikring.

Det ble oppnådd meravkastning i syv av ni porteføljer for Storebrand Livsforsikring AS, med en samlet verdiskapning utover referanseavkastningen på ca. 300 millioner kroner. Hovedbidragene kom fra den globale aksjeforvaltningen og den korte renteforvaltningen.

Fokus på lønnsom vekst. Storebrand Kapitalforvaltning har i 2003 oppnådd betydelig resultatforbedring og vekst i forretningsvolumet. I tillegg har markedet for kapitalforvaltningsprodukter fått fornyet interesse som følge av den positive utviklingen i aksjemarkedet og det lave rentenivået. Storebrand Kapitalforvaltning fortsetter sin spesialisering for å møte kundenes behov og kvalitetskrav. Kostnadseffektiviseringen vil fortsette, og sett sammen med forventet videre vekst i forretningsvolumet, vil dette bidra til å realisere målsetningen om positiv lønnsomhetsutvikling.

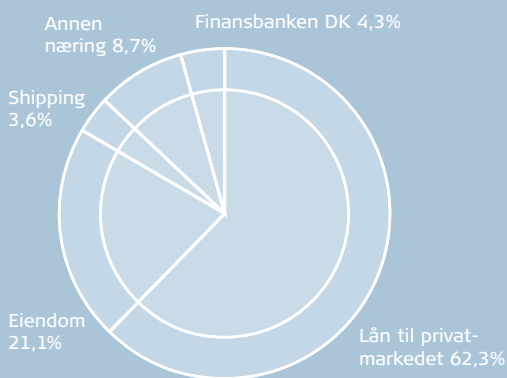
Bank

Én bank – styrket banksatsning

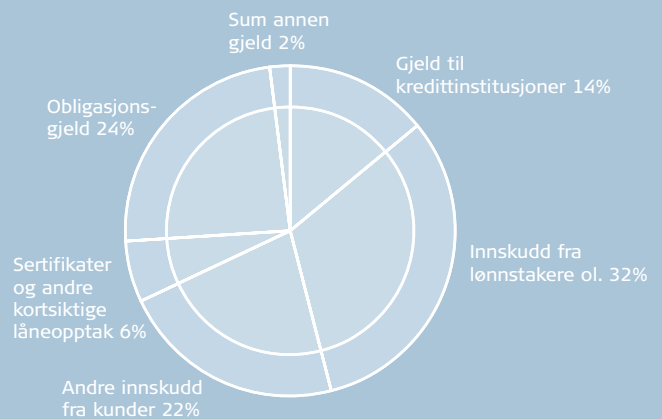

Storebrands satsning i bankmarkedet er organisert gjennom Storebrand Bank ASA. Banken er en moderne og ambisiøs forretningsbank med forvaltningskapital på 25,5 milliarder kroner. Den har som mål være en synlig og konkurransedyktig aktør i det norske bankmarkedet.

FORDELING UTLÅN

FORDELING INNSKUDD OG GJELD

MARKED OG STRATEGI

1. januar 2003 ble konsernets to bankvirksomheter fusjonert. Integrasjonen av virksomhetene knytter Storebrands bankstrategi direkte opp mot konsernets strategi. Fusjonen har realisert kostnadsbesparelser gjennom samordning av funksjoner og systemer. Dette fører til mer rasjonell drift og reduksjon i antall årsverk.

Storebrand Banks visjon er å være en moderne og forutsigbar bank for privatmarkedet samt for utvalgte deler av næringslivet. Banken skal være enkel å forholde seg til og ha riktige produkter og priser.

Den pågående videreutvikling av banken har som mål å forenkle produkt- og tjenestespekteret. Satsingen mot privatmarkedet økes, samtidig som man viderefører betjeningen av utvalgte deler av bedriftsmarkedet, hovedsakelig finansiering av eiendom i Oslo og Akershus.

Utfordrerposisjon i privatmarkedet. Storebrand Bank er i en utfordrerposisjon i privatmarkedet, med lave markedsandeler innen lån, konto, kort og betalingsformidling. Markedet for bankprodukter preges av store aktører med omfattende distribusjonsnett, men er i endring som en følge av konsolidering og nye distribusjonsløsninger. Dette gir mindre aktører muligheten til å bedre sin markedsposisjon.

Banken har som mål å vokse i privatmarkedet. Bankproduktene spiller en sentral rolle ved rekruttering av kunder til Storebrands øvrige produktspekter, samt i videreutvikling av kunderelasjonene. Med konkurransedyktige betingelser vil banken bidra til å øke kundenes interesse for Storebrand. Dette er momenter som underbygger Storebrands mål om å ta en ledende posisjon innen langsiktig sparing og livsforsikring.

Storebrand Bank har i tiden etter fusjonen markert seg i markedet med konkurransedyktige betingelser på lån og sparing. I tillegg har banken befestet sin markedsposisjon innen aksjeeksponerte spareprodukter. Det arbeides systematisk med å forbedre interne prosesser for å gi kundene enda mer effektiv og fleksibel betjening.

Nisjebank for næringsmarkedet. Storebrand Bank er en nisjebank for utvalgte deler av næringslivet. I bedriftsmarkedet skal banken være en god og forutsigbar samarbeidspartner med fokus på eiendomsrelatert finansiering. Avdelingen for nærings-

kreditt viderefører deler av virksomheten i tidligere Finansbanken og betjener utvalgte bedriftskunder samt større privatengasjementer. Avdelingen tilbyr spesialkompetanse innen finansiering av eiendomsprosjekter og tar sikte på en moderat vekst fra dagens nivå.

Primæroppgaven er å opprettholde og videreutvikle kredittengasjementene som inngår i den langsiktige strategien på bedriftsmarkedet. Engasjementer som anses som ikke-strategiske er skilt ut fra den øvrige næringsporteføljen for å sikre maksimal konsentrasjon på nedbygging og verdisikring.

Banken har sitt beste kundegrunnlag blant eiendomsutviklere og -besittere i markedet for bolig- og næringseiendom i Oslo og Akershus, og vil søke å styrke denne posisjonen.

Salg Privat som felles kundefront. Storebrand Bank har en egen forretningsenhet med ansvar for Storebrand-konsernets salg og kundebetjening mot privatmarkedet. Enheten er en felles distribusjonsplattform for samtlige produktselskaper i konsernet. Salg Privat skal gjennom en koordinert markedsstrategi gi Storebrand ett enhetlig ansikt mot våre privatkunder.

I 2003 har Salg Privat gjennomført en betydelig effektivisering gjennom omorganisering og nedbemanning av støtteapparatet og innføring av en prestasjonsutviklingsprosess for salgssapparatet. Kombinasjonen kostnadsfokus og bedret salgseffektivitet pr. årsverk har gitt resultater. Sammen med en positiv markedsutvikling i aksjemarkedene er dette hovedårsakene til resultatforbedringen i Salg Privat.

RESULTATER

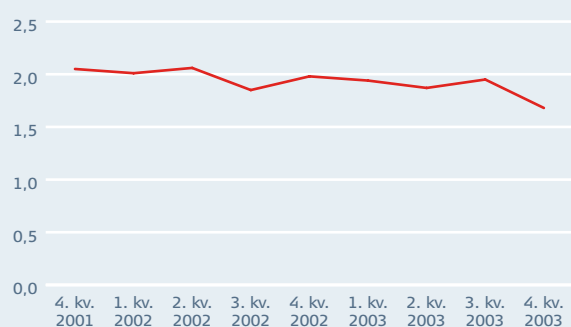
Hovedtall. Storebrand Bank konsern oppnådde i 2003 et årsresultat før tap på 103,1 millioner kroner (29,6 millioner kroner pro forma 2002). Tap på utlån, garantier mv. utgjorde 173,8 millioner kroner (minus 411,8 millioner kroner pro forma). I tillegg hadde banken tap på verdipapirer klassifisert som anleggsmidler på totalt 38,3 millioner kroner, primært knyttet til salget av Finansbanken Formuesforvaltning ASA og avviklingen av Finansbanken Forvaltning AS og Finansbanken Plasseringsrådgivning ASA. Resultat før skatt utgjorde minus 109,0 millioner kroner. Etter en positiv skatteeffekt på 63,1 millioner kroner hadde konsernet et resultat på minus 45,9 millioner kroner (minus 352,9 millioner kroner pro forma i 2002).

NOK millioner	2003	2002*1	Endring
Netto renteinntekter	492,7	604,7	-18,5%
Andre inntekter	319,2	255,1	25,1%
Driftskostnader	708,8	830,2	-14,6%
Tap på utlån, garantier mm.	173,8	411,8	-57,8%
Nedskrivninger av verdipapirer som anleggsmidler	38,3	65,9	-41,9%
Resultat før skatt	-109,0	-448,0	-75,7%
Resultat etter skatt	-45,9	-352,9	-87,0%
Netto utlån	21 855,8	25 034,7	-12,7%
Kundeinnskudd	12 362,4	13 199,0	-6,3%
Obligasjoner og sertifikater	6 853,3	7 855,9	-12,8%
Ansvarlige lån	421,1	524,0	-19,6%
Forvaltningskapital	25 525,3	28 520,3	-10,5%
Kapitaldekning	12,28%	11,42%	7,5%
Kjernekapitaldekning	9,79%	8,75%	11,9%
Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	1,85%	1,96%	-5,6%

*1) Pro forma

Netto renteinntekter beløp seg til 492,7 millioner kroner, som tilsvarer netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital på 1,85 prosent. Netto renteinntekter har utviklet seg negativt gjennom året, primært som følge av lavere utlånsvolumer, et fallende rentemarked, og vridning i porteføljen mot lavere risiko og økt andel av boliglån til privatpersoner.

NETTO RENTEMARGIN, pro forma for 2001 og 2002

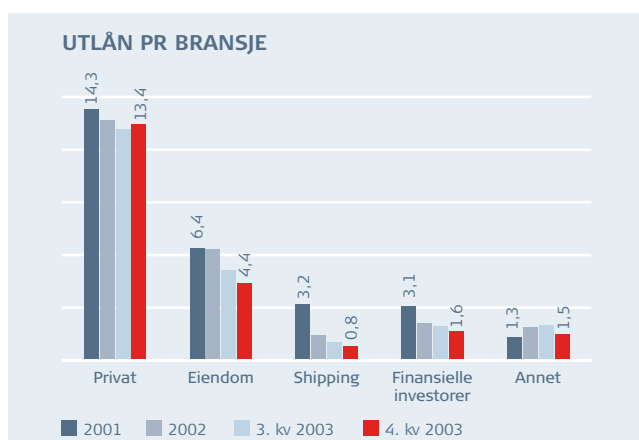
Andre driftsinntekter utgjorde totalt 319,2 millioner og har utviklet seg positivt, spesielt som en følge av økt salg av livsparingsprodukter.

Driftskostnadene utgjorde totalt 708,8 millioner kroner, tilsvarende 87,3 prosent av samlede driftsinntekter. Totalt tilsvarer dette en nedgang på 121,4 millioner eller 15 prosent i forhold til 2002. Inkludert i kostnadene er engangskostnader på 31,9 millioner kroner i forbindelse med husleieforpliktelser, nedskrivning av anleggsmidler og nedbemanning. Alle avsetningene vil gi reduserte kostnader fremover. Det forventes dermed en ytterligere forbedring i kostnadsbildet gjennom 2004.

Finansbanken Formuesforvaltning ASA ble solgt i 4. kvartal 2003 med en negativ regnskapsmessig effekt på 34,9 millioner kroner før skatt. I forbindelse med salget ble også morselskapet Finansbanken Forvaltning AS og søsterselskapet Finansbanken Plasseringsrådgivning ASA avviklet. Den totale omstruktureringen, inklusive salget, ga en negativ resultateffekt før skatt på 35,4 millioner kroner. Samtidig ble et skattemessig tap i Storebrand Bank realisert som medfører at den totale regnskapsmessige effekten etter skatt er positiv med 6,4 millioner kroner.

Brutto utlån til kunder hadde gjennom året en nedgang på 3 154 millioner kroner, tilsvarende 12 prosent. Reduksjonen kommer hovedsakelig innen næringsområdet og er knyttet til arbeidet med å redusere bankens totale kredittrisiko.

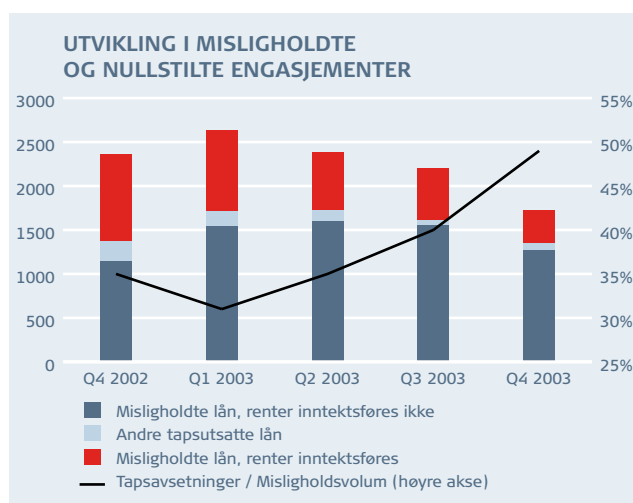
Banken har redusert sin eksponering mot shipping med 41 prosent, eiendom med 19 prosent og annen næring med 35 prosent. Samtidig er bankens privatportefølje redusert med 5 prosent. Det er imidlertid gjennom året solgt utlån til Storebrand Livsforsikring på totalt 830 millioner kroner slik at Storebrand konsern gjennom året har sett en svak vekst i utlån til privatmarkedet. Brutto utlån til kunder pr. 31.12.03 utgjorde 22 697 millioner kroner.

Balansen ble redusert i takt med reduksjonen i utlånsporteføljen gjennom året. Forholdstallet innskudd/utlån utgjorde ved årsskiftet 54 prosent, som er en forbedring gjennom året på 3 prosentpoeng. Banken har en balansert fundingstruktur og baserer sine innlån på ordinære kundeinnskudd, utleggelse av egne verdipapirer samt innlån i det norske og det internasjonale kapitalmarkedet. Ved årsskiftet hadde banken kommitterte, ubenyttede trekkfasiliteter tilsvarende 3,55 milliarder kroner. Forvaltingskapitalen var ved utgangen av året 25,5 milliarder kroner.

Mislighold, tap på utlån og overtatte eiendeler.

Misligholdsvolumet har utviklet seg positivt gjennom året. Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer utgjorde ved utgangen av året 1 717 millioner kroner, hvorav 1 275 millioner var engasjementer der renter ikke inntektsføres. Totalt representerer dette en nedgang på 644 millioner kroner i forhold til inngangen av året. Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer etter spesifiserte avsetninger utgjorde ved utgangen av året 1 189 millioner kroner, som tilsvarer 5,44 prosent av netto utlån.

Tap på utlån og garantier utgjorde i 2003 173,8 millioner kroner og spesifiserte avsetninger i balansen pr. 31.12.03 527,9 millioner kroner. I tillegg har banken uspesifiserte avsetninger på 313 millioner kroner, som tilsvarer 1,4 prosent av brutto utlån.

Banken hadde ved utgangen av året overtatte eiendeler på 169,4 millioner kroner.

Ansvarlig kapital og kapitaldekning. Ved utgangen av 2003 utgjorde Storebrand Bank ASA konsern ansvarlige kapital 2 077,2 millioner kroner. Tilsvarende tall for morbanken var 2 097,4 millioner kroner. Dette tilsvarer en kapitaldekning på 12,3 prosent (13,1 prosent i morbanken) og en kjernekapitaldekning på 9,8 prosent (10,4 prosent i morbanken). Kapitaldekningen har utviklet seg positivt gjennom året som følge av reduserte utlånsvolumer og en vridning av porteføljen fra næring til private boliglån.

På tross av et negativt resultat viser Storebrand Bank klare forbedringer i form av reduserte kostnader og økt salgseffektivitet. Porteføljen har utviklet seg positivt. Misligholdsvolumene er redusert og eksponering mot høyrisikosegmenter er betydelig lavere. Banken har god soliditet og likviditet.

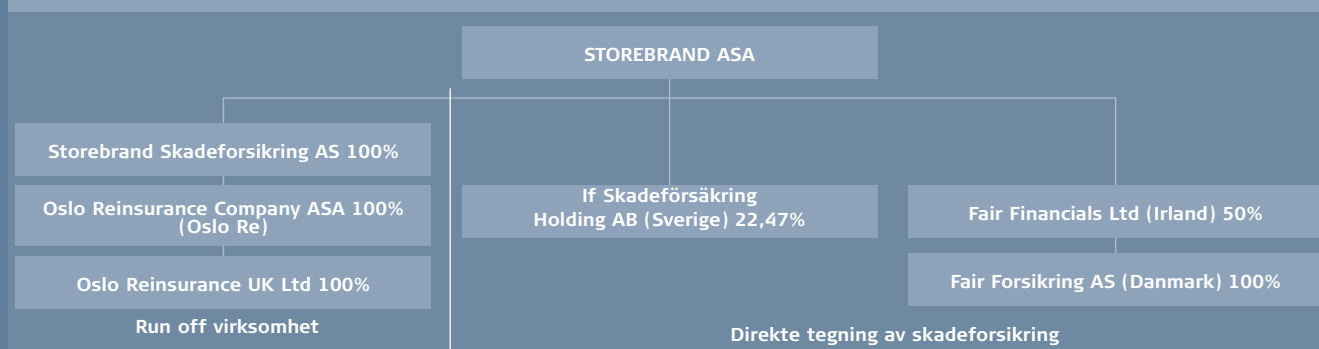
Skadeforsikring

Skadeforsikringsvirksomheten i Storebrand omfatter Storebrand Skadeforsikring AS (Storebrand Skade), If Skadeförsäkring AB (If) og Fair Forsikring (Fair), som eies med henholdsvis 100 prosent, 22,47 prosent og 50 prosent av Storebrand ASA. Storebrand Skade eier 100 prosent i Oslo Reinsurance Company ASA (Oslo Re).

RESULTAT I SKADEVIRKSOMHETEN (MILL. NOK)			FINANSIELLE NØKKELTALL I IF		
	2003	2002	Mill SEK/SGAAP	2003	2002
Resultatandel If	324	-244	Opptjent premie	34 392	32 789
Fair Forsikring AS (50%)	-22	-35	Erstatningskostnader	-27 962	-27 985
Driftsresultat direkte skadeforsikring	302	-279	Driftskostnader	-6 741	-6 815
Oslo Reinsurance Company ASA	21	17	Forsikringsresultat	-311	-2 011
Storebrand Skadeforsikring AS	60	20	Finansresultat	3 750	690
Eliminering	-35		Driftsresultat	2 702	-2 080
Driftsresultat i skadeforsikring			Skadeprosent	81,3%	85,3%
konsern (run-off)	46	37	Kostnadsprosent	19,6%	20,8%
Samlet driftsresultat skadeforsikrings-			Combined ratio	100,9%	106,1%
virksomheten	348	-242	Totale eiendeler	95 194	95 561
Endring sikkerhetsavsetning mv.	68	200	Investeringsportefølje	72 710	68 965
Resultat før skattekostnad	416	-42	Net asset value	18 963	17 961
Skattekostnad	-30	175			
Årsresultat i skadeforsikringsvirksomheten	386	133			

SKADEFORSIKRINGSVIRKSOMHETEN I STOREBRAND

Oversikt over skadevirksomheten. I 1999 gikk Storebrand Skade og Skandia sammen om å etablere If. Samtidig ble skadeforsikringsvirksomheten i begge selskaper overført til If. Storebrand Skade gikk dermed fra å være et operativt skadeforsikrings-selskap, med hovedvekten av virksomheten i Norge, til å ha en 44 prosents eierandel i Nordens største skadeforsikrings-selskap.

Sampos skadeforsikringsvirksomhet gikk fra 2. januar 2002 inn som en del av If. Ved dette styrket If sin posisjon som Nordens desidert største skadeforsikrings-selskap.

Storebrand Skadeforsikring AS solgte sin eierandel i If til Storebrand ASA i 4. kvartal 2002.

Eierskapet i If var per 31. desember 2003 fordelt på følgende måte:

Selskap	Eierandel %
Sampo	38,05
Storebrand	22,47
Skandia	19,36
Varma	10,06
Skandia Liv	10,06
	100,00

Styret i Storebrand ASA inngikk 11. februar 2004 avtale med Sampo Oyj om salg av alle Storebrands aksjer i If Skadeforsikring til Sampo. Transaksjonen verdsetter Storebrands aksjepost til 5,2 milliarder kroner. Salget av Storebrands aksjer er betinget av godkjenning fra offentlige myndigheter og vil bli fullført så snart disse foreligger.

Fair driver direkte skadeforsikringsvirksomhet i det danske privatmarkedet. Selskapet ble etablert i november 1998. Det har etablert seg som en aktør som blir lagt merke til i det danske markedet, og er i god vekst.

Konsernets gjenværende run-off virksomhet (avvikling av skade- og reassuransforsikring), herunder eierskapet i Oslo Re, videreføres i Storebrand Skadeforsikring AS. Oslo Re driver i hovedsak avvikling av egen reassuranseforretning og administrasjon av andre selskapers avviklingsforretning.

Finansiell gjennomgang. Årsresultatet for 2003 i skadeforsikringsvirksomheten utgjorde 386 millioner kroner mot 133 millioner kroner i 2002. Driftsresultatet for 2003 utgjorde 348 millioner kroner mot minus 242 millioner i 2002. Den positive resultatutviklingen skyldes bedre resultater i If, Fair og Oslo Re.

Eierandelen i If regnskapsføres i henhold til egenkapitalmetoden, og eierandelen i Fair regnskapsføres i henhold til bruttometoden.

Ifs resultat i 2003 er preget av en positiv utvikling i forsikringsresultatet. Driftsresultatet i If utgjorde 2 702 millioner svenske kroner i 2003 mot minus 2 080 millioner svenske kroner i 2002. Combined ratio utgjorde 100,9 prosent i 2003 sammenlignet med 106,1 prosent i 2002. Effekter av premietiltak, kostnadsbesparelser og utflating i skadekostnadene forklarer den positive utviklingen i forsikringsresultatene. Det er forbedring innen alle forretningsområder. Samtidig har avviklingstap (skadeutfall på tidligere års skader) hatt negativ påvirkning på resultatet. Finansavkastningen utgjorde 4,6 prosent i 2003. Dette er en vesentlig forbedring fra 2002, da finansavkastningen utgjorde 2,1 prosent.

Driftsresultat i Storebrand Skade utgjorde 60 millioner kroner i 2003, mot 20 millioner kroner i 2002. Endringen skyldes hovedsakelig utbytte/konsernbidrag fra Oslo Reinsurance Company på 35 millioner kroner. Driftsresultatet i Oslo Re var 21 millioner kroner i 2003, en økning på 4 millioner sammenlignet med 2002. Dette skyldes i hovedsak bedret forsikringsteknisk resultat. Samlede forsikringstekniske avsetninger ble redusert med 37 millioner kroner og utgjør 386 millioner kroner for egen regning ved utgangen av 2003.

Storebrands resultatandel i Fair Forsikring utgjorde minus 22 millioner kroner i 2003 som er 13 millioner kroner bedre enn i 2002. Resultatforbedringen skyldes forbedret forsikringsresultat som følge av høyere premieinntekter, lavere skadefrekvens og lavere kostnader.

Lovpålagte sikkerhetsavsetninger mv. er redusert ytterligere i 2003 med en inntektsføring på 68 millioner kroner. Ved utgangen av 2003 utgjør disse avsetningene 216 millioner kroner.

Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance)

➤ Som et stort børsnotert konsern og en viktig samfunnsaktør er Storebrand opptatt av å skape et godt samspill mellom egne aksjonærer, styringsorganer, ledelse, ansatte, kunder, långivere og samfunnet for øvrig. Nedenfor presenteres forhold som er sentrale i Storebrands eierstyring og selskapsledelse.

STOREBRANDS VERDIBASERTE STYRINGSSYSTEM

Et integrert styringssystem. Styringssystemet skal sikre at det er en sammenheng mellom mål og handlinger på alle nivåer i konsernet og det overordnede prinsippet om å skape verdier for aksjonærene. Systemet er basert på balansert målstyring og danner grunnlaget for styrets og ledelsens arbeid med planlegging, oppfølging og styring av virksomheten. Strategi- og planprosessen gjennomføres årlig i hvert virksomhetsområde og sluttproduktet er en rullerende treårig plan for konsernet med overordnede mål, strategi og økonomiske prognoser. Styret i Storebrand ASA er involvert gjennom hele prosessen. Risikovurdering og internkontrollrapportering er en integrert del av strategi- og planprosessen, og ledergruppene i de ulike virksomhetsområdene er involvert i å identifisere risikoområder og forbedringstiltak. Storebrand Kompass er selskapets oppfølgingsverktøy med månedlig rapportering til ledelsen og styret av finansielle og operasjonelle måltall. Tiltak blir identifisert dersom parametre har lav måloppnåelse.

Medarbeideroppfølging og belønning for samtlige ansatte i Storebrand er en del av det verdibaserte styringssystemet, og skal sikre gjennomføringen av den vedtatte strategien. På samme måte som det settes mål for Storebrand totalt sett og for de enkelte virksomhetsområdene, har den enkelte avdeling og medarbeider klare mål som bygger opp under selskapets overordnede målsettinger. Dette danner utgangspunkt for eventuell bonusutbetaling. Bonus kobles dermed mot selskapets verdiskapning samtidig som individuelle prestasjoner er et kriterium ved tildeling. Storebrands belønningssystem er i samsvar med anerkjente belønningssystemer.

STOREBRANDS STYRINGSSTRUKTUR

Generalforsamling. Det avholdes ordinær generalforsamling i Storebrand ASA hvert år og senest innen utgangen av juni. Med innkallingen følger saksdokumenter for vedtakssaker, inkludert valgkomiteens innstilling med foreslåtte kandidater til valget. Alle aksjonærer kan delta på generalforsamlingen, og det er anledning til å stemme med fullmakt.

Det er ingen eier- eller stemmerettsbegrensninger utover eierbegrensningsreglene for finansinstitusjoner. Fra 1. januar 2004 er disse reglene harmonisert med EØS-regelverket.

Representantskap. Representantskapet har 30 medlemmer, hvorav 20 velges av generalforsamlingen og 10 av de ansatte i konsernet. Medlemmene velges for to år om gangen. Representantskapet skal blant annet gi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til årsoppgjør, velge seks av ni styremedlemmer, inkludert styrets leder, gi instruks om kontrollkomiteens virksomhet og behandle innberetninger fra kontrollkomiteen. Representantskapet vedtar større organisasjonsmessige endringer og kan for øvrig vedta anbefalinger til styret i en hvilken som helst sak.

Styre. Blant de viktigste oppgaver for et styre er å ansette administrerende direktør, vedta strategi og fastsette lønnsomhetsmål. Styret i Storebrand ASA har ni medlemmer som velges for to år om gangen slik at halvparten stiller til valg hvert år. Tre medlemmer velges av og blant de ansatte. Daglig leder inngår ikke i styret. Ingen av styremedlemmene som er valgt av representantskapet har noe ansettelses- eller oppdragstakerforhold til konsernet utover sine verv som tillitsvalgte og er derfor uavhengige. CVer for styremedlemmene finnes på www.storebrand.no.

Styret møtes minimum ni ganger årlig. I 2003 ble det holdt 16 styremøter og en styrekonferanse. Styrets arbeidsform reguleres av egen styreinstruks. For å sikre gode og veloverveide beslutninger legges det vekt på at styremøtene skal være godt forberedt, og at alle så vidt mulig skal kunne delta i beslutningsprosessene. Agendaen for det enkelte styremøtet fastsettes av styrets leder på bakgrunn av en vedtatt temaplan for hele året.

Styret gjennomførte en styreevaluering for 2003 hvor også Storebrands administrasjon deltok. Resultatene fra styreevalueringen gjennomgås av valgkomiteen. Medlemmene av styret og styreutvalgene mottar en årlig kompensasjon. Nærmere informasjon om kompensasjon, lån og aksjeinnehav fremgår av notene 4 og 16.

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg og et revisjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget holder seg orientert om vederlagsordninger for ledende ansatte i konsernet og bistår styret i utarbeidelse av vederlagsordning for administrerende direktør. Revisjonsutvalget bistår styret ved å gjennomgå og vurdere forhold knyttet til finansiell og operasjonell rapportering, risikostyring/-kontroll og revisjon. Utvalgene bistår styret

i forberedelsen av saker, men beslutningene fattes av det samlede styret.

Som et ledd i arbeidet med kompetanseutvikling blant styrets medlemmer og konsernets øvrige tillitsvalgte blir det rutinemessig gjennomført kurs.

Kontrollkomité. Kontrollkomiteen har fem medlemmer som velges av generalforsamlingen. Valgperioden er to år. Komiteen fører tilsyn med konsernets samlede virksomhet og skal påse at konsernet følger gjeldende lovbestemmelser, selskapenes vedtekter og vedtak i konsernets besluttede organer. Komiteen kan ta opp ethvert forhold innen konsernet og kreve innsyn i alle saksdokumenter og annen foreliggende informasjon. Komiteen hadde åtte møter i 2003 og ga innberetning til representantskapet om komiteens arbeid ved to anledninger. Storebrand Bank har egen kontrollkomité.

Valgkomité. Valgkomiteen i Storebrand er vedtektsbestemt og består av fire medlemmer. Representantskapets ordfører er fast medlem og leder. De øvrige velges av generalforsamlingen. De ansatte velger en observatør til komiteen. Observatøren deltar som fast medlem ved innstilling til valg av styrets leder. Komiteen skal foreslå kandidater og honorar til representantskapet, styret, kontrollkomiteen og valgkomiteen.

Ekstern revisor. Ekstern revisor velges av generalforsamlingen. Revisor har skriftlig bekreftet overfor styret at revisor oppfyller krav til uavhengighet og objektivitet. Ekstern revisor deltar i alle møter i revisjonsutvalget samt i styret når kvartalsregnskap og årsregnskap behandles og gir sitt syn på regnskapsprinsipper og -vurderinger samt risikoforhold. Styret har fastsatt retningslinjer for adgangen til å benytte revisor som rådgiver.

Intern revisor. Årsplan for internrevisjonen fastsettes av styret, basert på revisors egne vurderinger og en risikovurdering foretatt i selskapenes ledergrupper. Internrevisjonen avgir kvartalsvise rapporter til styret. Rapporter fra spesialundersøkelser initiert av internrevisjonen eller ledelsen som er knyttet til mulige brudd på etiske regler, skal umiddelbart rapporteres til revisjonsutvalgets formann, konsernsjef og administrerende direktør i det aktuelle datterselskap. Det ble utarbeidet internrevisjonsinstruks i 2003 i henhold til gjeldende lover og forskrifter og internasjonal standard.

Interne styringsfora. Administrerende direktør i Storebrand ASA er styreleder i styrene for hvert virksomhetsområde (liv, bank og kapitalforvaltning). I tillegg består disse styrene av

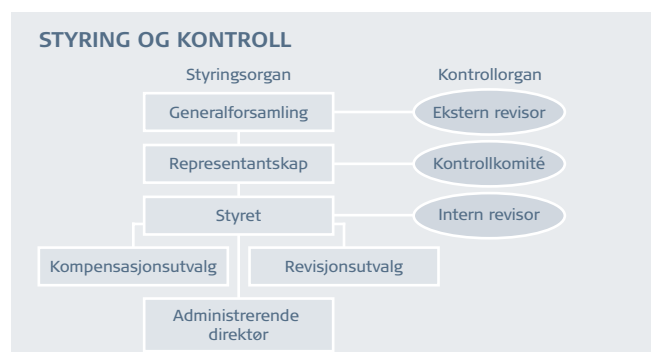
interne og eksterne styremedlemmer med særskilte kvalifikasjoner i forhold til virksomheten i det enkelte datterselskapet. Storebrand-konsernets forretningsledelse virkeliggjør den strategi som er vedtatt av styret, har ansvaret for konsernets samlede lønnsomhet og skal sikre optimal ressursutnyttelse på tvers av konsernet. Medlemmer av forretningsledelsen fremgår på side 84. Det er etablert tverrgående fora og konsernpolicies for økonomi, finans og risikostyring, informasjon, merkevare, IT, personal og juridiske støttefunksjoner.

Interne retningslinjer. Det er utarbeidet etiske regler for konsernet samt interne retningslinjer for egenhandel og innsidehandel. Videre er det utarbeidet en sikkerhetsportal på Storebrands intranett som blant annet omhandler regelverk og praktisk informasjon om informasjonssikkerhet, beredskapsplaner, hvitvasking og økonomisk kriminalitet.

Øvrig. Som en av de største eierne i det norske aksjemarkedet, har Storebrand stor potensiell innflytelse på børsnoterte selskapers utvikling. Storebrand er opptatt av å utøve sitt eierskap i børsnoterte selskaper på basis av et sett med enkle og enhetlige eierprinsipper. Storebrands eierprinsipper er tilgjengelige på www.storebrand.no.

Storebrands rutiner og prinsipper for eierstyring og selskapsledelse er i all hovedsak samsvarende med foreløpig anbefaling til nasjonal standard som ble presentert i januar 2004.

Storebrands vedtekter samt en oversikt over medlemmene i konsernets styrende og kontrollerende organer er lagt ut på selskapets hjemmesider: www.storebrand.no. Samspillet med aksjonærene er nærmere beskrevet under Aksjonærforhold på side 46. Samspillet med øvrige interessenter er beskrevet under Forretningsmessig samfunnsansvar på side 22.

Aksjonærforhold

Aksjekapital og aksjer. Storebrands aksje er notert på Oslo Børs og har tickerkode STB. Storebrand ASA hadde ved inngangen til 2003 en aksjekapital på 1 389,0 millioner kroner. Etter en aksjeemisjon rettet mot de ansatte på 1 340 500 kroner i mars 2003, var aksjekapitalen pr. 31. desember 2003 på 1 390,4 millioner kroner, fordelt på 278 070 522 aksjer pålydende 5 kroner. Selskapet eier ikke egne aksjer og har heller ikke utstedt opsjoner som kan føre til utvanning av eksisterende aksjonærer.

Aksjonærer. De norske reglene for eierkontroll i finansinstitusjoner ble endret i 2003, og nye regler trådte i kraft 1. januar 2004. Det nye regelverket gir en harmonisering av norske regler med tilsvarende regelverk i EØS-området.

Storebrand ASA er det femte største selskapet notert på Oslo Børs målt i antall aksjonærer. Selskapet har aksjonærer fra alle landets kommuner og fra 43 land. Storebrands aksjonærstruktur viser en overvekt av aksjonærer med små aksjeposter, 61 prosent eier 100 aksjer eller færre. 31. desember 2003 var antall aksjonærer 39 480 mot 38 194 pr. 31. desember 2002. De 20 største aksjonærene eier til sammen 164 596 108 aksjer som utgjør 59 prosent av aksjekapitalen.

DE 20 STØRSTE AKSJONÆRENE PR. 31.12.2003

Aksjonærer	Land	Antall aksjer	%
Folketrygdfondet	NOR	27 761 600	9,98
Skandia Life Insurance	SWE	27 698 330	9,96
Orkla ASA	NOR	27 648 956	9,94
State Street Bank & Co. (NOM*)	USA	12 186 762	4,38
Den norske Bank ASA	NOR	11 088 392	3,98
Fidelity Funds-Europe	LUX	9 459 500	3,40
Ferd Invest	NOR	7 141 895	2,56
JPMorgan Chase Bank Fidelity L. (NOM*)	USA	6 787 500	2,44
JPMorgan Chase Bank Client (NOM*)	GBR	5 684 825	2,04
Bank of New York, Brussels	USA	5 000 000	1,79
Vital Forsikring ASA	NOR	4 060 000	1,46
Euroclear Bank S.A. (NOM*)	BEL	2 927 045	1,05
Gjensidige NOR Sparebank	NOR	2 566 484	0,92
DnB Norge	NOR	2 360 113	0,84
Fidelity Funds-Nordic	LUX	2 167 250	0,77
Verdipapirfondet Avanse	NOR	2 149 499	0,77
PGGM (Fiduciary) Citibank, N.A.	NLD	2 100 000	0,75
Mellon Bank AS (NOM*)	USA	2 072 422	0,74
Odin Norge	NOR	1 949 000	0,70
The Northern Trust Co (NOM*)	GBR	1 786 535	0,64

*1 Klientkonto

Aksjekjøpsordning for ansatte. Generalforsamlingen i Storebrand ASA har hvert år siden 1996 gitt styret fullmakt til å utvide aksjekapitalen forbeholdt emisjoner rettet mot ansatte i Storebrand-konsernet. Formålet har vært å knytte de ansatte nærmere til verdiutviklingen i selskapet. I mars 2003 fikk hver ansatt anledning til å kjøpe 340 aksjer til en kurs på 16,72 kroner pr. aksje. Nesten 55 prosent av de ansatte deltok og tegnet seg for til sammen 268 100 aksjer. Se note 16 for oversikt over ledende ansattes aksjeinnehav.

Den 29. april 2003 vedtok generalforsamlingen å gi styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen med inntil 3 millioner kroner ved en eller flere kontantemisjoner. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2004.

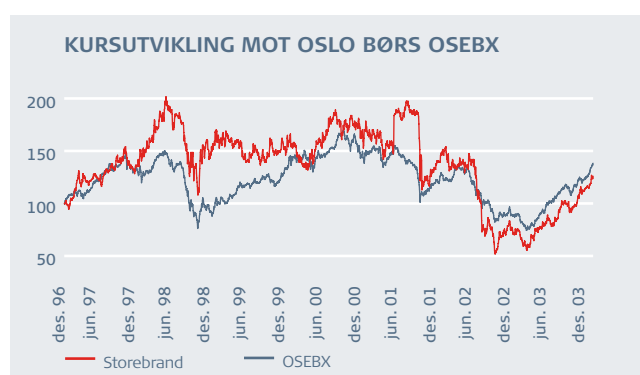
Utenlandsandel. EØS-avtalen gir norske og utenlandske investorer samme rett til å kjøpe aksjer. 31. desember 2003 utgjorde den totale utenlandsandelen 44,2 prosent i forhold til 32,2 prosent ved utgangen av 2002.

LANDVIS FORDELING AV AKSJENE PR. 31.12.2003

Pr. 31.12.2003	Pr. 31.12.2002
Norge	Norge
55,80%	67,80%
Sverige	Sverige
11,00%	11,10%
USA	USA
12,70%	8,30%
Storbritannia	Storbritannia
6,70%	8,00%
Luxembourg	Tyskland
5,80%	1,30%
Øvrige 39 land	Øvrige 35 land
8,00%	3,50%

Omsetning av Storebrand-aksjen. I 2003 ble det registrert omsatt nær 373 millioner aksjer, som var 23,5 prosent høyere enn i 2002 da nær 302 millioner aksjer ble registrert omsatt. Omsetning i kroner var 12 842 millioner i 2003, opp fra 11 934 millioner i 2002. Målt i kroner var Storebrand i 2003 den 12. mest omsatte aksjen på Oslo Børs. I forhold til gjennomsnittlig antall aksjer, var omsetningshastigheten for aksjen 134,2 prosent.

Kursutvikling. 31. desember 2002 var kursen 26,00 kroner. Høyeste og laveste kurs gjennom 2003 var 43,60 og 20,50 kroner. Den 31. desember 2003 var kursen 43,30 kroner. Dette ga et kursøkning på 66,5 prosent gjennom 2003. Oslo Børs' OSEBX indeks hadde i tilsvarende periode en økning på 48,4 prosent.

Utbyttepolitikk. Styret i Storebrand ASA vedtok utbyttepolitikk for Storebrand i 1999. Den skal gi aksjonærene en konkurranse-dyktig avkastning og bidra til å optimalisere selskapets kapitalstruktur. Utbyttet til aksjonærene vil normalt utgjøre 15–30 prosent av årsresultat etter skatt. Styret ønsker at utbyttepolitikken skal være langsiktig, og vil tilstrebe en stabil årlig vekst i utbytte pr. aksje.

Basert på vedtatt utbyttepolitikk og resultatutviklingen i 2003 anbefaler styret i Storebrand ASA generalforsamlingen å tildele et utbytte på 223 millioner kroner for 2003, tilsvarende 0,8 kroner per aksje.

RISK-regulering. Gjennomgående RISK-beløp for aksjer i Storebrand ASA er fastsatt til:

Pr. dato	RISK – beløp kr.	Pr. dato	RISK – beløp kr.
01.01.93	-2,59	01.01.99	-0,89
01.01.94	0,12	01.01.00	0,49
01.01.95	0,84	01.01.01	1,88
01.01.96	-0,14	01.01.02	4,99
01.01.97	0,75	01.01.03	4,52
01.01.98	0,31		

Gjennomgående RISK-beløp pr. 1. januar 2004 er estimert til minus 2,39 kroner pr. aksje.

Innsidehandel. Som en ledende finansinstitusjon er Storebrand avhengig av å ha et ryddig forhold til finansmarkedet og kontrollmyndighetene. Selskapet legger derfor vekt på at rutiner og retningslinjer tilfredsstiller de formelle krav myndighetene setter til verdipapirhandel. Selskapet har utarbeidet egne retningslinjer om innsidehandel basert på de aktuelle lover og forskrifter og har et eget kontrollapparat som påser at rutinene etterleves.

Investorkontakt. Storebrand legger vekt på å ha utstrakt og effektiv kommunikasjon med finansmarkedet. Kontinuerlig dialog med eiere, investorer og analytikere, både i Norge og utenlands, er en viktig prioritet. Konsernet har en egen enhet for Investor Relations. Denne enheten har ansvaret for å etablere og koordinere kontakten mellom selskapet og eksterne forbindelser som analytikere, børs, aksjonærer og andre investorer.

Alle kvartalsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner for de enkelte kvartalsresultater finnes på www.storebrand.no.

Generalforsamling. Storebrand har én aksjeklasse, hvor hver aksje gir én stemme. Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned. Aksjeeiere som ønsker å delta i generalforsamlingen, må melde seg hos selskapet senest kl.16 på den tredje virkedagen før generalforsamlingen. Aksjonærer som ikke har meldt sin ankomst innen fristens utløp vil kunne delta i generalforsamlingen, men vil ikke ha stemmerett.

Aksjonærenes kontakt med selskapet. Aksjonærene skal i alminnelighet henvende seg til sin egen kontofører for aksjene når de har spørsmål og melding om endringer, for eksempel ved adresseendring. I tillegg bistår Storebrands egen aksjonærservice, med veiledning og informasjon på telefon 22 31 26 20.

Storebrand aksjen (NOK)	2003	2002	2001	2000	1999
Høyeste sluttkurs	43,60	57,00	73,00	70,00	63,00
Laveste sluttkurs	20,50	19,20	41,80	48,80	50,50
Sluttkurs ved 31.12.	43,30	26,00	52,00	62,50	61,00
Market cap 31.12. (mill. kr)	12 040	7 223	14 439	17 347	16 923
Dividende for regnskapsåret	0,80			1,10	1,00
Årlig omsetning (i 1000 aksjer)	372 970	301 691	316 914	230 512	172 411
Gjennomsnittlig daglig omsetning (i 1000 aksjer)	1 492	1 212	1 273	918	684
Årlig omsetning (mill. kr)	12 842	11 934	18 798	13 837	9 815
Omsetningshastighet (%)	134	109	114	83	62

Resultatregnskap Storebrand ASA

Mill. kroner	Note	2003	2002	2001
Driftsinntekter				
Konsernbidrag fra datterselskaper	1	220,1		671,6
Aksjeutbytte fra datterselskaper	1	316,7	267,8	
Driftsinntekter		536,8	267,8	671,6
Driftskostnader				
Personalkostnader	2, 3, 4	-56,6	-82,1	-63,4
Avskrivninger	12	-8,7	-17,8	-66,7
Andre driftskostnader		-48,0	-104,5	-70,0
Driftskostnader		-113,3	-204,4	-200,1
Finansinntekter og finanskostnader				
Renteinntekter verdipapirer		52,6	55,9	42,3
Andre renteinntekter		24,9	23,7	49,1
Aksjeutbytte		14,2	16,7	16,5
Gevinst ved salg av verdipapirer		12,0	16,0	31,8
Urealisert gevinst verdipapirer		108,7		
Finansinntekter		212,4	112,3	139,7
Tap ved salg av verdipapirer		-25,9	-214,1	-20,8
Urealisert tap verdipapirer			-60,3	-143,4
Nedskrivning av anleggsmidler				-174,9
Andre finanskostnader		-6,5	-27,2	-10,2
Rentekostnader obligasjonslån	14	-225,2	-236,0	-153,0
Rentekostnader annen gjeld		-17,2	-29,7	-37,6
Finanskostnader		-274,8	-567,3	-539,9
Netto finansinntekter og finanskostnader		-62,4	-455,0	-400,2
Resultat før skattekostnad				
		361,2	-391,7	71,3
Skattekostnad	5	17,1	318,0	-151,3
Årsresultat		378,3	-73,7	-80,0
Disponeringer				
Annen egenkapital		-155,8	73,7	80,0
Avsatt aksjeutbytte		-222,5		
Sum disponeringer	13	-378,3	73,7	80,0
Aksjeutbytte/konsernbidrag ført som egenkapitaltransaksjon		250,0	99,6	396,4

Balanse Storebrand ASA

Mill. kroner	Note	31.12.03	31.12.02	31.12.01
Eiendeler				
Utsatt skattefordel	5	231,5	144,4	
Bygninger og faste eiendommer	12	32,3	62,4	63,4
Aksjer og andeler i konsernselskaper	6	8 723,5	8 972,8	7 418,2
Ansvarlig lån	8	271,5	235,7	142,2
Aksjer	7, 11	380,7	512,3	672,6
Obligasjoner	9, 11	44,7	384,2	143,4
Sertifikater	9	435,2	1 002,6	902,7
Andre finansielle eiendeler	11	161,2	52,3	
Sum finansielle eiendeler		10 049,1	11 222,3	9 342,5
Tilgode innen konsernet	16	539,1	38,9	1 119,4
Andre fordringer og eiendeler		87,1	79,3	39,0
Varige driftsmidler unntatt fast eiendom	12	32,2	35,2	71,3
Kasse, bank		109,1	92,6	121,8
Forskuddsbetalt pensjon	3	551,8	509,4	479,6
Sum eiendeler		11 599,9	12 122,1	11 173,6
Egenkapital og gjeld				
Aksjekapital		1 390,4	1 389,0	1 388,4
Overkursfond		1 814,0	1 809,8	1 804,6
Sum innskutt egenkapital	13	3 204,4	3 198,8	3 193,0
Annen egenkapital		4 893,5	4 667,8	4 741,4
Sum opptjent egenkapital	13	4 893,5	4 667,8	4 741,4
Sum egenkapital	13	8 097,9	7 866,6	7 934,4
Pensjonsforpliktelser	3	251,0	287,3	324,0
Avsetning for andre risiki og kostnader		30,2	30,8	47,8
Utsatt skatt	5			173,6
Obligasjonslån	10, 14	2 832,2	3 652,8	1 800,0
Gjeld innen konsernet	16	9,2	20,3	205,4
Annen gjeld		304,6	146,0	556,6
Andre påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter		74,8	118,3	131,8
Sum egenkapital og gjeld		11 599,9	12 122,1	11 173,6

Garantistillelser: Se note 18

Oslo, 17. februar 2004

Leiv L. Nergaard
styrets leder

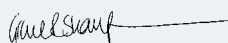

Halvor Stenstadvold

Knut G. Heje

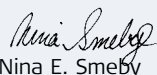
Arild Thoresen

Grace Reksten Skaugen

John Giverholt

Nina E. Smeby

Mette K. Johnsen

Rune Eikeland

Idar Kreutzer

administrerende direktor

Resultatregnskap Storebrand konsern

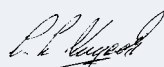
Mill. kroner	Note	2003	2002	2001
Premieinntekter for egen regning forsikring		13 805,6	10 170,1	9 579,3
Renteinntekter og lignende inntekter bank	21	1 803,9	2 599,5	2 671,2
Finansinntekter forsikring	20	17 656,2	20 713,3	19 280,2
Finansinntekter øvrig virksomhet	36	238,6	128,8	154,0
Resultatandel If	36	324,3	-243,7	-769,3
Andre inntekter		406,5	342,2	520,7
Sum driftsinntekter		34 235,1	33 710,2	31 436,1
Erstatninger for egen regning forsikring		-8 295,2	-8 803,5	-9 647,2
Endring forsikringsmessige avsetninger livsforsikring		-9 862,0	-3 423,3	-2 115,8
Rentekostnader og lignende kostnader bank	21	-1 311,2	-1 996,7	-2 047,8
Tap på utlån bank	22	-170,3	-411,8	-269,3
Finanskostnader forsikring	20	-7 540,0	-19 401,2	-18 210,8
Finanskostnader øvrig virksomhet		-284,8	-640,5	-209,2
Driftskostnader	23, 24	-2 041,7	-2 242,4	-2 261,2
Andre kostnader		-328,9	-347,4	-666,4
Sum kostnader		-29 834,1	-37 266,8	-35 427,7
Til (fra) kursreguleringsfond		-1 689,6	843,9	2 154,2
Driftsresultat		2 711,4	-2 712,7	-1 837,4
Til (fra) tilleggsavsetning livsforsikring		-448,9	1 011,7	407,6
Midler tilført forsikringskundene innen livsforsikring		-1 368,9		
Konsernresultat	19	893,6	-1 701,0	-1 429,8
Endring sikkerhetsavsetning m.v. i skadeforsikring		66,1	199,2	278,8
Resultat før skattekostnad		959,7	-1 501,8	-1 151,0
Skatt	25	-169,2	611,9	199,4
Minoritetens andel av resultatet		-0,9	-2,5	
Årsresultat		789,6	-892,4	-951,6
Resultat pr. ordinær aksje		2,67	-3,73	-4,15

Det er ikke utstedt opsjoner eller andre typer finansielle instrumenter som medfører utvanning på aksjen

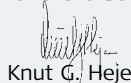
Balanse Storebrand konsern

Mill. kroner	Note	31.12.03	31.12.02	31.12.01
Eiendeler				
Utsatt skattefordel	25	360,7	650,7	51,4
Immaterielle eiendeler	26	530,6	617,4	674,8
Bygninger og faste eiendommer	27, 28	9 699,2	9 850,2	11 357,3
Investeringer i tilknyttede selskaper	36	4 044,6	3 296,3	3 161,8
Aksjer og andeler til varig eie	29	36,9	37,2	35,5
Obligasjoner holdt til forfall	31	42 367,9	40 022,6	25 043,6
Netto utlån til og fordringer på kunder	34	23 327,1	26 160,4	29 140,6
Andre langsiktige finansielle eiendeler	32, 33	536,4	953,1	1 107,5
Aksjer og andeler	29	19 514,3	11 301,9	22 972,5
Obligasjoner	30	22 420,5	16 579,8	29 686,0
Sertifikater	30	18 721,1	23 465,5	14 397,1
Andre finansielle omløpsmidler	32, 33	8 110,4	9 035,8	4 118,4
Sum finansielle eiendeler		148 778,4	140 702,8	141 020,3
Fordringer		1 703,2	1 209,2	4 248,3
Andre eiendeler	28	2 632,4	2 275,9	3 810,0
Forskuddsbetalt pensjon	24	636,8	590,8	536,9
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter		2 008,1	2 504,5	1 872,7
Sum eiendeler		156 650,2	148 551,3	152 214,4
Egenkapital og gjeld				
Innskutt egenkapital	37	3 204,4	3 198,8	3 193,0
Opptjent egenkapital	37	6 190,5	5 335,7	6 423,7
Minoritetsinteresser	37	1,1	1,1	
Sum egenkapital		9 396,0	8 535,6	9 616,7
Ansvarlig lånekapital	38	3 080,7	2 994,4	3 979,6
Kursreguleringsfond		1 689,6		843,9
Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring	39	112 918,3	102 603,3	102 615,5
Premie og erstatningsavsetninger skadeforsikring		518,0	452,3	562,1
Sikkerhetsavsetninger m.v. skadeforsikring		215,6	338,7	508,0
Sum forsikringstekniske avsetninger		113 651,9	103 394,3	103 685,6
Avsetninger for andre risiki og kostnader		79,5	77,8	72,1
Pensjonsforpliktelse	24	431,3	456,1	478,6
Gjeld til kredittinstitusjoner	35	3 211,3	4 290,6	4 350,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	35	12 362,4	13 198,9	13 900,2
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	35	6 853,3	7 895,9	10 435,7
Annen gjeld		5 394,5	7 011,9	3 984,7
Påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter		499,7	695,8	866,6
Sum egenkapital og gjeld		156 650,2	148 551,3	152 214,4

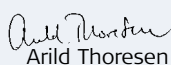
Oslo, 17. februar 2004

Leiv L. Nergaard
styrets leder

Halvor Stenstadvold

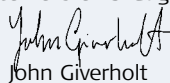
Knut G. Heje

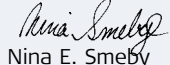
Arild Thoresen

Grace Reksten Skaugen

John Giverholt

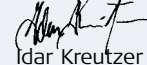
Nina E. Smeby

Mette K. Johnsen

Rune Eikeland

Idar Kreutzer
administrerende direktor

Kontantstrømanalyse Storebrand

Mill. kroner	Storebrand ASA			Storebrand konsern		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter						
Innbetalte premier direkte forsikring				8 673,1	5 128,5	4 414,9
Innbetalte premier mottatt forsikring				3,9	13,2	11,3
Utbetalte gjenforsikringspremier				-5,0	-92,3	-14,8
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser direkte forsikring				-5 979,9	-6 395,4	-7 447,3
Innbetalte gjenfors.oppgjør for erstatn. og forsikringsytelser				-2,9	115,7	170,1
Innbetalinger ved flytting				3 137,6	2 615,6	2 108,3
Utbetalinger ved flytting				-2 078,0	-2 401,6	-3 861,4
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder				454,4	1 430,8	1 525,0
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder				-19,1	-34,5	-42,6
Utbetalinger til andre leverandører for varer og tjenester	-57,5	-139,5	-44,0	-2 652,6	977,5	-521,7
Utbetalinger til ansatte, pensjoner, arbeidsgiveravg.m.v.	-123,6	-119,1	-146,3	-1 135,3	-1 213,1	-1 230,1
Utbetalinger av renter	-286,8	-277,7	-190,6	-1 639,0	-1 952,0	-1 685,6
Innbetalinger av renter	72,5	84,4	91,4	6 868,4	6 463,9	6 081,8
Innbetalinger av utbytte	17,2	16,7	16,5	608,0	396,8	424,5
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter				-14,5	70,1	-107,8
Netto innbetalinger vedrørende verdipapirer	-27,1	-245,6	-10,2	3 096,0	-2 965,2	-2 255,3
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-405,3	-680,8	-283,2	9 315,3	2 158,0	-2 430,8
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter						
Innbetaling på utlån til og fordring på andre finansinstitusjoner				-269,6	-102,3	-147,6
Innbetaling på tidligere avskrevne fordringer				2,7	409,6	656,7
Utbetaling av lån til kunder				20 850,6	18 670,6	27 531,8
Innbetaling på lån til kunder				-24 434,0	-9 787,4	-18 963,5
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler i andre selskaper	553,4	14,5		20 075,5	64 724,2	40 009,6
Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler i andre selskaper	-100,7	-240,0	-1 227,8	-27 818,7	-63 903,4	-41 987,9
Innbetaling ved salg av obligasjoner	697,3	520,6	529,8	50 461,9	55 494,8	30 660,3
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner	-342,8	-859,2	-683,2	-46 930,1	-65 269,9	-36 330,5
Innbetaling ved salg av sertifikater	4 928,4	5 874,3	3 197,3	5 217,6	9 295,8	4 828,1
Utbetaling ved kjøp av sertifikater	-4 302,6	-5 894,0	-3 877,6	-4 341,0	-7 792,3	-5 681,8
Innbetaling ved salg av eiendom	31,7			31,7		-189,7
Utbetaling ved kjøp av eiendom			-2,2		233,6	-2,2
Netto kjøp/salg av andre verdipapirer	21,4	23,2	7,2	-169,9	18,5	-1,6
Netto utbetaling ved kjøp av driftsmidler mv.	-5,7	18,3	2,8	-8,4	7,1	-164,8
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1 480,4	-542,3	-2 053,7	-7 331,8	1 998,8	216,9
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter						
Netto inn/utbetaling av kundeinnskudd				-837,3	-1 098,7	-504,5
Netto inn/utbetaling av innskudd fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner				-1 079,3	619,3	55,6
Utbetaling ved nedbetaling av lån	-1 063,1	-1 432,9	-130,7	-1 063,4	-1 432,9	-192,6
Innbetaling ved opptak av lån		2 732,5	500,0		2 753,3	732,5
Innbetaling vedr. utstedelse av sertifikatlån o.a. korts.lån					3 055,8	5 338,6
Utbetaling vedr. utstedelse av sertifikatlån o.a. korts.lån				-1 002,6	-5 038,8	-5 787,9
Innbetaling av ansvarlig lånekapital						86,5
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital				-102,9	-964,8	
Innbetaling ved utstedelse av obligasjonsgjeld og annen langsiktig gjeld		-111,5			1 437,3	906,4
Utbetalinger ved tilbakebetaling av obligasjonsgjeld og annen langsiktig gjeld					391,9	910,3
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	4,5	5,8	5,8	4,5	5,8	5,8
Innbetaling ved utstedelse av øvrig egenkapital						117,1
Utbetaling ved tilbakebetaling av aksjekapital					2,0	
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte			-644,1	-5,1		-305,3
Inn-/utbetaling av konsernbidrag/utbytte			2 598,7			
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-1 058,6	1 193,9	2 329,7	-4 086,1	-269,8	1 362,5
Netto kontantstrøm i perioden	16,5	-29,2	-7,2	-2 102,6	3 887,0	-851,3
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	16,5	-29,2	-7,2	-2 102,6	3 887,0	-851,3
Netto endring ved kjøp/salg av selskaper				-111,1	20,6	6,7
Beholdning av kontanter og kontantekv. ved periodens start	92,6	121,8	129,0	7 976,6	4 069,0	4 913,6
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	109,1	92,6	121,8	5 762,9	7 976,6	4 069,0
AVSTEMMING:						
Resultat før skattekostnad	364,7	-391,7	71,3	960,6	-1 501,8	-1 151,0
Periodens betalte skatt				-13,9	4,0	-78,2
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler					0,5	1,7
Ordinære avskrivninger	8,7	17,8	66,5	70,2	131,9	106,1
Nedskrivning anleggsmidler				133,6	323,0	136,7
Andre ikke-kontantposter				2 681,5	25,7	645,5
Forskj. mellom kostn.ført pensjon og inn/utbet. i pensjonsordn.	-76,6	-64,8		-73,8	-57,2	7,8
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktivitet	-145,4	17,8	325,1	-144,6	81,1	367,3
Endring i tidsavgrensninger	-556,7	-259,9	-746,1	5 701,8	3 150,9	-2 466,5
Netto kontantstrøm fra årets operasjonelle aktivitet	-405,3	-680,8	-283,2	9 315,3	2 158,0	-2 430,6

Til generalforsamlingen i Storebrand ASA

Revisjonsberetning for 2003

Ledelsens ansvar og revisors oppgave. Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand ASA for regnskapsåret 2003, som viser et overskudd på kr 378,3 millioner for morselskapet og et overskudd på kr 789,6 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse. Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

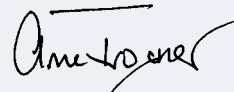
Uttalelse. Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk.
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 17. februar 2004
KPMG AS

Ole M. Klette
statsautorisert revisor

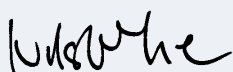
Arne Frogner
statsautorisert revisor

Kontrollkomitéens uttalelse – 2003

Kontrollkomiteen i Storebrand ASA har gjennomgått styrets forslag til årsregnskap for 2003 for Storebrand ASA og Storebrand konsern.

Med henvisning til revisors beretning av 17. februar 2004 anser kontrollkomiteen at det fremlagte årsregnskap kan fastsettes som Storebrand ASAs og konsernets årsregnskap for 2003.

Oslo, 1. mars 2004

Nils Erik Lie
kontrollkomiteens formann

Representantskapets uttalelse – 2003

Styrets forslag til årsregnskap og styrets årsberetning samt revisors beretning og kontrollkomiteens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet. Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap for Storebrand ASA og for Storebrand konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand ASA.

Oslo, 2. mars 2004

Sven Ullring
representantskapets ordfører

Storebrand Livsforsikring konsern

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultatregnskap 1. januar–31. desember			
Teknisk regnskap			
Premier for egen regning	12 894,2	8 916,1	8 505,6
Inntekter fra finansielle eiendeler	16 519,0	20 381,6	18 903,4
Erstatninger for egen regning	-7 864,0	-8 506,7	-9 474,6
Endringer i forsikringsmessige avsetninger for egen regning	-9 353,9	-3 333,1	-1 905,4
– herav avsatt til tilleggsavsetninger	-470,0		
Forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning	-843,9	-777,7	-751,9
Kostnader i tilknytning til finansielle eiendeler	-7 278,7	-18 496,8	-17 465,6
– herav driftskostnader	-150,6	-139,1	-123,2
Andre forsikringsrelaterte inntekter/kostnader etter gjenforsikringsandel	-29,3	-41,4	-74,2
Til/fra kursreguleringsfond	-1 689,6	843,9	2 154,2
Fra tilleggsavsetning i forsikringsfondet til dekning av renteunderskudd	21,1	1 011,7	407,6
Midler tilført forsikringskundene	-1 368,9		
Resultat av teknisk regnskap	1 006,0	-2,4	299,1
Ikke teknisk regnskap			
Andre inntekter/kostnader	-170,6	-238,5	-313,8
Resultat av ordinær virksomhet	835,4	-240,9	-14,7
Skattekostnad	-196,7	128,6	78,0
Minoritetens andel av resultat	-0,6	-0,6	-0,4
Årsresultat	638,1	-112,9	62,9
Storebrand Livsforsikring AS			
Avgitt konsernbidrag	-144,0		
Utbytte	-230,0		
Annen egenkapital	-264,1	112,9	-62,9
Sum disponeringer	-638,1	112,9	-62,9
Balanse 31. desember			
Eiendeler			
Immaterielle eiendeler			
	61,9	140,0	
Bygninger og faste eiendommer	9 660,7	9 787,0	11 293,1
Obligasjoner holdt til forfall	42 367,9	40 022,6	25 043,6
Utlån	1 468,3	1 118,4	1 402,1
Aksjer og andeler	19 093,4	10 692,3	22 060,4
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	20 084,4	14 346,2	28 102,4
Sertifikater	17 382,8	21 251,0	11 353,0
Andre finansielle eiendeler	3 856,0	5 701,3	802,4
Sum finansielle eiendeler	113 913,5	102 918,8	100 057,0
Andre eiendeler	4 976,3	4 782,3	7 962,3
Sum eiendeler	118 951,7	107 841,1	108 019,3
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital	3 360,9	3 075,8	3 188,7
Minoritetens andel av egenkapitalen	12,5	11,7	11,3
Ansvarlig lånekapital	2 668,9	2 470,4	3 435,2
Kursreguleringsfond	1 689,6		843,9
Forsikringstekniske avsetninger for egen regning	108 901,6	99 238,9	99 326,0
Øvrig gjeld	2 318,2	3 044,3	1 214,2
Sum egenkapital og gjeld	118 951,7	107 841,1	108 019,3

Fullstendig årsrapport for Storebrand Livsforsikring konsern finnes på: www.storebrand.no.

Velg: Om Storebrand, Nøkkeltall, Storebrand Livsforsikring

Innholdsfortegnelse noter

Regnskapsprinsipper	side 56	Storebrand konsern	
Storebrand ASA		Note 19: Segmentinformasjon	side 67
Note 1: Konsernbidrag og aksjeutbytte fra datterselskaper	side 59	Note 20: Netto finansinntekter forsikring	side 68
Note 2: Personalkostnader	side 59	Note 21: Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter bank	side 68
Note 3: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	side 59	Note 22: Tap på utlån bank	side 68
Note 4: Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte	side 60	Note 23: Driftskostnader	side 69
Note 5: Skatt	side 60	Note 24: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	side 69
Note 6: Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	side 61	Note 25: Skattekostnad	side 70
Note 7: Aksjer og andeler	side 62	Note 26: Immaterielle eiendeler i datterselskaper	side 71
Note 8: Ansvarlig lån	side 62	Note 27: Eiendom	side 72
Note 9: Sertifikater og obligasjoner	side 62	Note 28: Varige driftsmidler	side 72
Note 10: Exchangeable bond	side 62	Note 29: Aksjer og andeler	side 72
Note 11: Finansielle derivater	side 63	Note 30: Sertifikater og obligasjoner	side 74
Note 12: Fast eiendom og driftsmidler	side 63	Note 31: Obligasjoner holdt til forfall	side 74
Note 13: Egenkapital	side 64	Note 32: Finansielle derivater	side 74
Note 14: Obligasjonslån	side 64	Note 33: Valuta	side 76
Note 15: Aksjeeiere	side 64	Note 34: Utlån til kunder	side 76
Note 16: Ledende ansatte, tillitsvalgte og andre nærstående parter	side 65	Note 35: Innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner	side 77
Note 17: Antall ansatte/årsverk	side 66	Note 36: Eierandel tilknyttede selskap	side 77
Note 18: Garantistillelser	side 66	Note 37: Egenkapital	side 77
		Note 38: Ansvarlig lånekapital	side 78
		Note 39: Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring	side 78
		Note 40: Forpliktelser utenom balansen	side 78
		Note 41: Kapitaldekning	side 78

Regnskapsprinsipper 2003

Konsernregnskapet for Storebrand ASA er avgitt i samsvar med regnskapsloven, samt årsregnskapsforskriftene for forsikringselskaper, for banker og for verdipapirforetak. Regnskapsprinsippene og vurderingsreglene i årsregnskapsforskrift for forsikring er lagt til grunn for forsikringsvirksomheten, årsregnskapsforskriften for banker for bankvirksomheten, årsregnskapsforskriften for verdipapirforetak for kapitalforvaltning og regnskapsloven for øvrig virksomhet. Oppstillingsplaner og noteopplysninger er utarbeidet med utgangspunkt i regnskapslovens bestemmelser, tilpasset konsernet virksomhet med henblikk på å gi et best mulig bilde av konsernets totale virksomhet.

Konsolidering. Storebrand-konsernet består av selskaper innen livsforsikring, skadeforsikring, kapitalforvaltning, bank og annen virksomhet.

GENERELT

Konsernregnskapet omfatter Storebrand ASA og datterselskaper hvor Storebrand ASA har kontroll gjennom direkte eller indirekte langsiktige eierinteresser, og en eierandel på mer enn 50 prosent.

Investeringer i selskaper som anses å være av strategisk betydning og hvor Storebrand har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital (tilknyttede selskaper) og betydelig innflytelse, er vurdert etter egenkapital-metoden Ved investeringer i felleskontrollerte selskap som er egne juridiske selskap benyttes bruttometoden.

Konsolidering av datterselskaper. Eliminering av aksjer i datterselskapene er basert på oppkjøpsmetoden, hvor balanseført verdi av aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen i datterselskapene. Eventuell mer-/mindreverdi på oppkjøpstidspunktet er fordelt på de aktuelle eiendels-/gjeldspostene. Merverdier som ikke kan henføres til spesielle balanseposter blir klassifisert som goodwill. Goodwill avskrives i konsernregnskapet over antatt økonomisk levetid, som normalt ikke vil være lengre enn 20 år.

Omregning av utenlandske selskaper. Utenlandske selskapers resultatregnskap omregnes til norske kroner etter gjennomsnittskurs for året. Balansen omregnes til kurs ved regnskapsårets slutt. Eventuell omregningsdifferanse er ført mot fri egenkapital.

Eliminering av interne transaksjoner. Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte o.l. mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Gevinster og tap ved interne salg til/fra Storebrand Livsforsikring AS er ikke eliminert. Dette skyldes at resultatet i livselskapet skal fordeles mellom kunder og eier.

Minoritetsinteresser. I resultatregnskapet vises minoritetsinteressenes andel av resultatet etter skattekostnad. Dette innebærer at alle poster i resultatregnskapet vises inklusive minoritetens andel. Minoritetsinteressene vises i balansen som en egen post under egenkapital.

Skatt. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av skattevirkingen av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier, underskudd til fremføring og fremførbar godtgjørelse. Netto utsatt skattefordel oppføres i balansen dersom det er sannsynlig at fordelene kan benyttes.

Pensjonskostnader. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den

beregnete forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene. Forskuddsbetalt pensjon er differansen mellom virkelig verdi av pensjonsmidlene og nåverdien av de beregnede pensjonsforpliktelser, og føres som langsiktig eiendel i balansen. Tilsvarende fremkommer en langsiktig gjeld i regnskapet når pensjonsforpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Det skilles mellom forsikret og uforsikret ordning. Den uforsikrede ordningen vil alltid bli ført som gjeld, fordi den ikke omfatter pensjonsmidler. Virkning av endrede forutsetninger og estimatavik for beregning av pensjonsforpliktelsen og forskjellen mellom forventet og faktisk avkastning på pensjonsmidlene, blir resultatført over gjenværende opptjeningstid eller forventet levetid først når den akkumulerte virkning overstiger 10 prosent av det høyeste av henholdsvis pensjonsforpliktelse eller pensjonsmidler ved årets begynnelse ("korridorløsningen").

Bygninger og fast eiendom

Eiendom eid av Storebrand Livsforsikring AS. Verdivurdering av bygninger og fast eiendom i regnskapet er ulik i livsforsikringsvirksomheten og i konsernets øvrige virksomhet. I livsforsikringsvirksomheten vurderes bygninger og faste eiendommer til virkelig verdi beregnet etter Finansdepartementets retningslinjer. Endringene resultatføres. Det foretas ikke bedriftsøkonomiske avskrivninger av eiendommer. Under posten faste eiendommer rapporteres alle eiendommer, også de som er organisert som egne AS og de som eies via ansvarlige selskaper (ANS). Bokføring som eiendom følger prinsippet om at realitet går foran form. For selskapet er disse investeringene eiendomsinvestering på lik linje med de direkte eide eiendommene.

Verdivurderingsmetode til virkelig verdi. Eiendommene vurderes individuelt ved at antatt fremtidig netto inntektsstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. I netto inntektsstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsløien. Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av leietakerssituasjonen og byggets beliggenhet og standard.

Eiendom eid av andre selskaper i konsernet. For eiendommer eid av andre selskaper i konsernet kostnadsføres ordinære avskrivninger løpende.

Driftsmidler og immaterielle eiendeler. Driftsmidler og immaterielle eiendeler er vurdert til historisk kost redusert med akkumulerte av- og nedskrivninger. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov ved hver periodeavslutning dersom utslag på indikatorer tilsier at det kan ha vært verdifall på anleggsmidlene. Nedskrivning foretas dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn bokført verdi. Gjenvinnbart beløp tilsvarende normalt bruksverdi beregnet ved hjelp av budsjettall og diskonterte kontantstrømmer, med mindre netto salgsverdi for anleggsmidlene er høyere.

Utlån. Utlån er vurdert til nominelle verdier i balansen, redusert med tap og tapsavsetninger i henhold til Finansdepartementets forskrifter.

Spesifiserte tapsavsetninger er ment å dekke påregnelig tap på engasjementer som på balansedagen er identifisert som tapsutsatt. Ved konkurs, akkord eller gjeldsforhandling legges verdien av sikkerheten for engasjementene til grunn for tapsvurderingen. Ved mislighold forøvrig legges kundens økonomiske situasjon, herunder kundens gjeldsbetjeningsevne, samt verdien av sikkerheten til grunn for tapsvurderingen. Et engasjement anses å være misligholdt senest 90 dager etter at uordnet restanse eller overtrett oppstod eller det er

åpnet konkurs eller gjeldsforhandlinger. Når det foreligger andre forhold som svikt i likviditet, soliditet, inntjeningssevne, eller verdien av foreliggende sikkerheter, vurderes på samme måte påregnelig tap på engasjementet og nødvendige spesifiserte tapsavsetninger foretas.

Uspesifiserte tapsavsetninger bokføres til dekning av tap som på grunn av forhold som foreligger på balansedagen må påregnes å inntreffe på engasjementer som ikke er identifisert og vurdert etter reglene om spesifiserte tapsavsetninger. Avsetningen foretas på bakgrunn av erfaringsmateriale og bransjedata, basert på risiko-klassifisering hvor debitorer og sikkerheter vektlegges.

Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes for endelige. Dette omfatter tap ved oppgjort konkurs, stadfestet akkord, eller tap hvor selskapet finner det overveiende sannsynlig at tapet er endelig.

Når vurdering av et misligholdt engasjement fører til at en spesifisert tapsavsetning foretas og sikkerheten ikke dekker renter og provisjoner, stoppes inntektsføring av renter, provisjoner og gebyrer på det utsatte engasjementet. Samtidig tilbakeføres inntektsførte ikke betalte renter, provisjoner og gebyrer. På engasjementer som ikke er misligholdt, men hvor det er foretatt spesifiserte tapsavsetninger, vurderes samtidig behovet for å stoppe inntektsføring av renter, provisjoner og gebyrer.

Når et tidligere tapsutsatt engasjement er brakt i orden, blir påløpte, ikke inntektsførte renter ført som renteinntekt og spesifisert tapsavsetning på engasjement blir tilbakeført. Overtatte eiendeler i forbindelse med mislighold av lån blir vurdert til antatt realisasjonsverdi, men ikke høyere enn hovedstol inklusive renter. Eventuelle tap/gevinster ved realisasjon eller nedskrivning for verdifall på slike eiendeler føres mot tap på utlån.

Opptak av langsiktige innlån/ ansvarlig lånekapital/obligasjonslån. Direkte kostnader ved opptak av langsiktige lån balanseføres og avskrives planmessig frem til neste renteregulering/hovedforfall når kostnaden er vesentlig. Over-/underkurs ved utstedelse inntektsføres, henholdsvis kostnadsføres planmessig som korreksjon til rentekostnaden frem til obligasjonens forfall eller neste rentereguleringstidspunkt. Beholdning av egne obligasjoner nettoføres mot obligasjonsgjelden. Tap eller gevinst som oppstår ved kjøp egne obligasjoner for sletting av gjeld resultatføres. I bankvirksomheten kjøpes egne obligasjoner regelmessig tilbake som ledd i en kontinuerlig finansieringsvirksomhet. Tap eller gevinster som oppstår ved tilbakekjøp og videresalg av egne obligasjoner i denne forbindelse, periodiseres over resterende løpetid.

Akseindeksobligasjoner. Utstedte indeksobligasjoner består av tre elementer; et obligasjonslån, en utstedt kjøpsopsjon på børsindeksen og en kjøpt opsjon som sikrer opsjonselementet i indeksobligasjonen 100 prosent. Obligasjonslånet og opsjonene inngås samtidig. Obligasjonselementets underkurs periodiseres som rentekostnad opp til emittert beløp i perioden frem til forfall. Betalt opsjonspremie på kjøpt opsjon samt kurtasje resultatføres delvis på utstedelsestidspunktet og den resterende delen periodiseres over obligasjonens løpetid. Opsjonene bruttoføres under "andre eiendeler" og "annen gjeld" i balansen på bakgrunn av markedsverdi 31.12.

VERDIPAPIRER

Aksjer – anleggsmidler. I selskapsregnskapene vurderes investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper til kostpris redusert med eventuelle nedskrivninger. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov ved hver periodeavslutning på samme måte som for øvrige anleggsmidler. Aksjer i andre selskaper hvor investeringen er av langsiktig og strategisk karakter behandles tilsvarende. I Storebrand Livsforsikring AS vurderes datterselskaper og tilknyttede selskaper etter egenkapitalmetoden i samsvar med krav i årsregnskapsforskriften for forsikring.

Omløpsaksjer. Aksjer som er finansielle omløpsmidler bokføres til markedsverdi. Markedsverdien fastsettes lik sluttkurs fra Oslo Børs på siste handledag i året og til markedskurser (siste omsetning-/kjøpskurs) for utenlandske børsnoterte selskaper. Markedsverdi for øvrige selskaper fastsettes etter en verddivurdering på grunnlag av tilgjengelig informasjon.

I bankvirksomheten blir omløpsaksjer som ikke er ment til kortsiktig handel vurdert samlet til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Obligasjoner som holdes til forfall. Obligasjoner klassifisert som obligasjoner som skal holdes til forfall i Storebrand Livsforsikring AS forvaltes i tråd med Finansdepartementets retningslinjer. Disse obligasjonene blir balanseført til anskaffelseskost på kjøpstidspunktet. Differansen mellom anskaffelseskost og pari verdi amortiseres over obligasjonenes gjenværende løpetid, og resultatføres som et rentelement. Misligholdte obligasjoner vurderes i samsvar med retningslinjene i Finansdepartementets forskrifter for utlån.

Omløpsobligasjoner og sertifikater. Obligasjoner som er finansielle omløpsmidler og sertifikater bokføres til markedsverdi, som er siste kjente omsetningskurs. For papirer hvor det ikke foreligger omsetningskurs beregnes kursen ut fra avkastningskurven for respektive sektorer.

I bankvirksomheten og kapitalforvaltningsvirksomheten blir omløpsobligasjoner som ikke er ment til kortsiktig handel vurdert samlet til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Nullkupongpapirer. Underkurs på nullkupongpapirer periodiseres som renteinntekt frem til forfall. Underkursen føres i resultatregnskapet sammen med kupongrenter på linjen inntekter fra andre finansielle eiendeler og i balansen sammen med den aktuelle investeringen. Verdiendringer som skyldes endringer i rentenivået behandles som urealiserte verdiendringer.

Finansielle derivater. Finansielle derivater inngår hos Storebrand som en integrert del av forvaltningen av aksje- og obligasjonsporteføljen for å oppnå ønsket risiko- og avkastningsprofil.

Finansielle derivater bokført som omløpsmidler vurderes til virkelig verdi. Storebrand foretar løpende markedsverdiberegninger av alle derivater. Beregningen tar utgangspunkt i direkte observerte markedsverdier for instrumenter hvor disse er tilgjengelige i et likvid marked. Dersom markedsverdien ikke er direkte tilgjengelig, beregnes markedsverdien på grunnlag av underliggende markedspriser ved hjelp av matematiske modeller som er allment akseptert for prising av slike instrumenter.

I bankvirksomheten blir bare de finansielle derivater som inngås som ledd i egenhandel (handelsportefølje) vurdert til virkelig verdi.

Definisjoner av de ulike typer finansielle derivater er beskrevet under "Ord og uttrykk" på side 82.

Finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta er i all hovedsak valutasikret gjennom terminforretninger. Sikringsvurdering av slike finansielle omløpsmidler og tilhørende valutasikring innebærer at valutaterminer bokføres til markedsverdi for å være konsistent med bruk av valutakurser pr. 31.12. i vurderingen av valutaposter.

Ansvarlige lån er også sikret ved hjelp av valutaterminer. Den regnskapsmessige behandlingen er som for valutasikring av finansielle omløpsmidler. Ansvarlige lån med lang rentebinding er i tillegg rentesikret med renteswapper. Markedsverdi utover påløpte renter på renteswapper benyttet til rentesikring av ansvarlige lån balanseføres ikke, det gjør heller ikke overkurs eller underkurs på ansvarlige lån.

Aksje-, valuta- og renteopsjoner. Ved kjøp eller salg av opsjonsavtaler balanseføres avtalen til markedsverdi. Opsjonen realiseres ved at den benyttes, går til forfall eller at det gjøres en motforretning.

Aksje- og rentefutures. Futures (inklusive aksjeindeksfutures) gjøres opp daglig som følge av foregående dags markedsbevegelser. Verdiendringen på futureskontrakter bokføres løpende som realisert resultat.

Rente- og assetsswap. På renteswapper og assetsswapper resultatføres påløpte renteinntekter og rentekostnader løpende. Omløpsmidler bokføres til markedsverdi.

FRA – Fremtidige renteavtaler. Fremtidige renteavtaler (FRA) føres til markedsverdi og gjøres opp i begynnelsen av den periode avtalen er knyttet til.

Valutaterminkontrakter, valutaswapper og basisswapper.

Valutaterminer, valutaswapper og basisswapper benyttes i all hovedsak til valutasikring av verdipapirer, andre finansielle instrumenter og forsikringsposter. Som et ledd i regnskapsmessig sikringsvurdering vurderes disse til markedsverdi i finansregnskapet, og urealisert verdiendring resultatføres.

Urealisert verdiendring som resultatføres inngår ikke i kursreguleringsfondet i Storebrand Livsforsikring AS, men påvirker resultatet til fordeling mellom kunder og eier. Resultat av aktive valutaposisjoner føres inn i kursreguleringsfondet.

Valuta. Sikrede balanseposter er bokført med balansedagens valutakurs. I hovedsak er valutarisikoen på utenlandske investeringer og gjeld i utenlandske valutaer sikret med valutaterminkontrakter.

Likvide midler, fordringer og gjeld omregnes etter balansedagens valutakurs. Eventuelle andre balanseposter blir bokført til anskaffelsesdagens kurs.

STOREBRAND ASA

Utbytte og konsernbidrag. Kostmetoden er benyttet ved vurdering av datterselskaper. Primærinntekten for Storebrand ASA er avkastning på kapital investert i datterselskaper. Mottatt konsernbidrag og utbytte tilknyttet avkastning er derfor behandlet som ordinær driftsinntekt. En forutsetning for inntektsføring er at dette er opptjent inntekt i datterselskapene i Storebrands eierperiode. I motsatt fall blir dette ført som egenkapitaltransaksjon. Det betyr at eierandelen i datterselskapet reduseres med mottatt utbytte eller konsernbidrag.

LIVSFORSIKRING

Premieinntekter for egen regning. Premie for egen regning omfatter årets forfalte premie, tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Erstatninger for egen regning. Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør inklusive mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver, avgitt gjenforsikring og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke ferdigbehandlede eller ikke utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen under forsikringsmessige avsetninger.

Inntekter og kostnader på finansielle eiendeler, samt kursreguleringsfond. Inntekter og kostnader på finansielle eiendeler inneholder både realiserte poster og endring i urealiserte verdier. Urealiserte merverdier avsettes i et kursreguleringsfond og påvirker ikke resultatet. Finansielle kostnader inkluderer administrasjonskostnadene tilknyttet den finansielle virksomheten.

Overføring til premiereserve. Overført premiereserve i forsikringsfondet ved flytting av poliser mellom forsikrings-selskapene resultatføres på det tidspunkt risikoen overføres. Årets pliktige avsetning til premiereserve blir tilsvarende redusert. I tillegg inkluderer overført premiereserve kontraktens andel av årets realiserte og ikke realiserte resultat.

Avsetninger til kursreguleringsfond. Beløpet på kursreguleringsfondet tilsvarer urealisert kursreserve/merverdi på finansielle omløpsmidler. Med unntak av valutaterminer knyttet til åpne valutaposisjoner blir ikke urealisert dagskurs på valutadelen ført inn på kursreguleringsfondet. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt. Negativ urealisert verdi medfører resultatført nedskrivning etter en porteføljevurdering.

Forsikringsmessige avsetninger. De forsikringsmessige avsetninger består av forsikringsfondet, som inkluderer premiereserve, tilleggsavsetning, premiefond/pensjonsreguleringsfond og erstatningsfondet, samt lovbestemt sikkerhetsfond.

Premiereserve i forsikringsfondet. Premiereserven utgjør kontantverdien av selskapets totale forsikringsforpliktelse i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. Beregningsprinsippene er fastsatt i Lov om forsikringsvirksomhet. Beregningene foretas av en aktuar.

Tilleggsavsetninger i forsikringsfondet. Tilleggsavsetninger er en betinget kundetildelt avsetning som føres i resultatregnskapet som pliktig avsetning. Den maksimale tilleggsavsetningen er differansen mellom premiereserven beregnet med utgangspunkt i 3,5 prosent garantert rente, og den faktiske garanterte rente i kontraktene. I tillegg er det vedtatt maksimumsgrenser på kontraktsnivå. Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av renteunderskudd ved garantert avkastning.

Premiefond/pensjonsreguleringsfond i forsikringsfondet.

Premiefond inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakere i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Pensjonsreguleringsfondet består av innbetalingen "etter skatteloven" fra forsikringstakere i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal benyttes til utbetaling av fremtidige reguleringstillegg for pensjonister.

Sikkerhetsfond. Sikkerhetsfondet omfatter lovbestemte avsetninger for å kunne møte upåregnelige tap ved forsikringsvirksomheten. Beregning gjøres av en aktuar i henhold til forskrift gitt av Kredittilsynet.

Det er adgang til å forhøye avsetningen med 50 prosent utover kravet til minimumsverdi. Kredittilsynet kan i særlige situasjoner gi tillatelse til at denne delen av fondet helt eller delvis benyttes til å dekke verdifall på verdipapirer. Avsetningen er ført som pliktig avsetning.

UNIT LINKED/INNSKUDDSPENSJON

Unit Linked-produkter og innskuddspensjon selges gjennom selskapet Storebrand Fondsforsikring AS. Finansielle eiendeler bokføres til markedsverdi. De forsikringsmessige avsetninger knyttet til forsikringsavtalene, bestemmes av markedsverdien på de finansielle eiendelene. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning overfor kundene. Eneste unntaket er ved dødsfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer.

Noter Storebrand ASA

NOTE 1: Konsernbidrag og aksjeutbytte fra datterselskaper

Mill. kroner	2003	2002	2001
Mottatt konsernbidrag fra			
Storebrand Skadeforsikring AS *)			671,6
Storebrand Livsforsikring AS	200,0		
Storebrand Kapitalforvaltning ASA	20,1		
Mottatt utbytte fra			
Storebrand Skadeforsikring AS	83,8	267,8	
Storebrand Livsforsikring AS	230,0		
Storebrand Alternative Investment ASA (for 2002)	2,9		
Sum	536,8	267,8	671,6
*) Konsernbidrag/aksjeutbytte ført som egenkapitaltransaksjon	250,0	99,6	396,4

NOTE 2: Personalkostnader

Mill. kroner	2003	2002	2001
Ordinære lønnskostnader	35,6	51,1	37,7
Folketrygdavgift	8,3	14,2	13,7
Pensjonskostnader	-2,1	-1,7	-6,5
Andre ytelser	14,8	18,5	18,5
Sum	56,6	82,1	63,4

NOTE 3: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Det er benyttet følgende forutsetninger i 2003:

Økonomiske forutsetninger:	Reflektert i pensjonskostnad	Reflektert i estimataavvik 31.12.03
Avkastning pensjonsmidler	8,0%	7,0%
Diskonteringsrente	7,0%	6,5%
Årlig lønnsvekst	3,0%	3,0%
Forventet regulering av Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,0%	3,0%
Årlig regulering av pensjonene	2,5%	2,0%

Aktuarielle forutsetninger:

- Standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Norges Forsikringsforbund
- Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet på 2-3% for hele arbeidsstokken sett under ett
- Lineær opptjening

Beregningene omfatter 38 årsverk og 2 402 pensjonister.

Nærmere beskrivelse av pensjonsordningen i Storebrand, se note 24.

Netto pensjonskostnader

Mill. kroner	2003			2002 Sum	2001 Sum
	Forsikret ordning	Uforsikret ordning	Sum		
Årets pensjonsopptjening	-8,6	-7,0	-15,6	-19,9	-25,7
Rentekostnader	-122,4	-17,3	-139,7	-147,2	-150,1
Forventet avkastning pensjonsmidler	160,5		160,5	168,9	183,2
Resultatført estimataavvik	-3,1		-3,1	-0,1	-0,9
Netto pensjonskostnad	26,4	-24,3	2,1	1,7	6,5

I tillegg er det i 2003 kostnadsført avsatt arbeidsgiveravgift på uforsikret ordning med 0,2 mill. kroner.

Dersom de endrede forutsetninger var lagt til grunn ville netto pensjonskostnad i 2003 ha blitt -8,8 mill. kroner.

Nedenfor følger en avstemming av beregnede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler mot forpliktelsen bokført i selskapets balanse.

Netto pensjonsforpliktelse	2003			2002 Sum	2001 Sum
	Forsikret ordning	Uforsikret ordning	Sum		
Mill. kroner					
Opptjent pensjonsforpliktelse	-1 331,9	-201,0	-1 532,9	-1 698,1	-2 089,0
Beregnet effekt av fremtidig lønnsvekst	-468,0	-62,5	-530,5	-503,2	-197,8
Beregnet pensjonsforpliktelse	-1 799,9	-263,5	-2 063,4	-2 201,3	-2 286,8
Pensjonsmidler til markedsverdi	2 094,0		2 094,0	2 201,7	2 396,1
Netto beregnet forpliktelse/midler	294,1	-263,5	30,6	0,4	109,3
Ikke regnskapsført estimatavvik	257,4	6,9	264,3		
Endring estimatavvik pga. endrede forutsetninger 31.12	0,3	5,6	5,9	221,6	46,2
Netto forpliktelse bokført i balansen	551,8	-251,0	300,8	222,0	155,5

Beregnet arbeidsgiveravgift av balanseført pensjonsforpliktelse utgjør 35,4 mill. kroner og er medtatt i balansen under "Avsetning for andre risiki og kostnader".

NOTE 4: Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte

Tusen kroner	2003	2002	2001
Administrerende direktør			
Ordinær godtgjørelse *)	3 335	3 043	2 901
Andre skattepliktige ytelser	181	211	125
Pensjonskostnad **)	380	341	223
Representantskap	572	726	569
Kontrollkomitee ***)	793	764	814
Styrets leder	330	500	300
Styret inkl. styrets leder	1 715	2 255	1 660
Kostnadsført honorar revisjon og andre kontrolloppgaver	1 786	2 621	2 017
Kostnadsført konsulentonorar til revisor	1 510	9 000	3 000

*) I utbetalt beløp for 2003 inngår en etterbetaling knyttet til tidligere år på kr 265 (tall i tusen).

**) Pensjonskostnad omfatter årets opptjening.

***) Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om Kontrollkomitee. Storebrand Bank ASA og Oslo Reinsurance Company ASA har egne kontrollkomiteer.

Administrerende direktør Idar Kreutzer har i sine ansettelsesvilkår en lønnsgaranti på 24 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inkl. konsulentoppdrag kommer til fradrag. Pr. 31.12.03 hadde han en kontantbonusordning basert på Storebrand-kursens utvikling (se note 16) og en prestasjonsavhengig bonus basert på konsernets ordinære bonusordning. Den ovenfornevnte kontantbonusordning ble i februar 2004 i sin helhet avviklet etter initiativ fra konsernsjefen. Konsernets ordinære bonusordning er tredelt. Verdiskapningen for konsernet finansierer bonusen, mens egen prestasjon bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonus som tildeles. Tildelt bonus tillegges bonusbank der 1/3 av saldo i bonusbanken utbetales årlig, og utbetaling i 2004 er estimert til 0,75 mill. kroner. Administrerende direktør er medlem av Storebrands pensjonsordning etter ordinære vilkår med pensjonsalder 65 år. Nåverdien av pensjonsavtalen utgjør 4,2 mill. kroner, fordelt med 0,5 mill. kroner på forsikret ordning og 3,7 mill. kroner på uforsikret ordning. Dette omfatter forpliktelsen for den forsikrede og uforsikrede ordningen beregnet lineært etter de økonomiske forutsetninger benyttet i regnskapet (jfr. note 24).

NOTE 5: Skatt

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultat før skattekostnad	361,2	-391,7	71,3
+Aksjeutbytte fra datterselskaper forrige år	267,8		530,6
-Aksjeutbytte fra datterselskaper inneværende år	-313,8	-267,8	
+/-RISK realiserte aksjer	-63,0		
+/-Permanente forskjeller	5,1	-75,8	0,6
+/-Endring i midlertidige forskjeller	37,5	108,5	-347,3
Årets skattegrunnlag	294,8	-626,8	255,2
-Anvendelse av fremførbart underskudd	-294,8		
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt		-626,8	255,2
Betalbar skatt			-71,4
-Fremførbart godtgjørelse			336,7
Skatt på avgitt konsernbidrag			265,3
Endring utsatt skatt	17,1	318,0	-173,6
Skattekostnad	17,1	318,0	91,6

Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt

Mill. kroner	2003	2002	2001
Skatteøkende midlertidige forskjeller			
Verdipapirer		133,4	362,9
Fast eiendom	0,4	2,0	2,0
Forskuddsbetalt pensjon	551,8	509,4	479,6
Gevinst- og tapskonto	10,0	12,5	10,5
Annet			5,1
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	562,2	657,3	860,1
Skattreduserende midlertidige forskjeller			
Verdipapirer	-6,3		
Driftsmidler	-58,3	-77,8	-101,5
Avsetninger	-45,3	-53,4	-85,1
Påløpte pensjonsforpliktelser	-251,0	-287,3	-324,1
Annet			-2,1
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-360,9	-418,5	-512,8
Netto midlertidige forskjeller før fremførbart underskudd	201,3	238,8	347,3
Fremførbare underskudd	-366,7	-626,8	
Fremførbar godtgjørelse	-661,3	-127,6	-123,6
Føringer mot balansen			396,4
Netto skatteøkende/(reduserende) midlertidige forskjeller	-826,7	-515,6	620,1
Utsatt skatt/Skattefordel i balansen *1	-231,5	-144,4	173,6

*1) Endring utsatt knyttet til egenkapitaltransaksjon er ført i balansen, og ikke i resultatet.

Dette utgjør 70 mill. kroner.

Avstemning av skattekostnad mot ordinært resultat

Resultat før skatt	361,2	-391,7	71,3
Forventet inntektsskatt etter nominell sats (28%)	-101,1	109,7	-20,0
Skatteeffekt inntektsført aksjeutbytte fra datterselskaper	87,9	75,0	
Skatteeffekt av permanente forskjeller	-1,4	21,2	-0,2
Skatteeffekt på tidligere år	9,7	108,4	
Skatteeffekt egenkapitalføringer			-136,3
Skatteeffekt RISK realiserte aksjer	17,6		
Godtgjørelse aksjer	4,5	3,7	5,1
Skattekostnad	17,1	318,0	-151,3
Effektiv skattesats	-5%	81%	212%

NOTE 6: Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Mill. kroner	Forretnings- kontor	Selskapets aksjekapital	Antall (1 000)	Pålydende (kr)	Eierandel/ stemmeandel	Bokført verdi
Datterselskaper						
Storebrand Livsforsikring AS *1)	Oslo	1 361,2	13 612	100	100,0%	1 701,2
Storebrand Fondsforsikring AS	Oslo	44,5	48	1 000	100,0%	179,2
Storebrand Bank ASA **1)	Oslo	1 315,9	91 937	14	100,0%	2 865,4
Storebrand Kapitalforvaltning Holding AS	Oslo	50,0	50	1 000	100,0%	140,0
Storebrand Skadeforsikring AS ***1)	Oslo	7,8	13 807	0,56	100,0%	436,1
Storebrand Leieforvaltning AS	Oslo	10,0	100	100	100,0%	10,0
Storebrand Felix kurs og konferansesenter AS	Oslo	1,0	1	1 000	100,0%	8,0
Storebrand ITI AS	Oslo	0,1	1	100	100,0%	0,1
Storebrand Alternative Investement ASA	Oslo		101		56,0%	1,1
Felleskontrollerte/-tilknyttede selskaper						
Storebrand Helseforsikring AS	Oslo	31,0	16	1 000	50,0%	70,0
Fair Financial Ireland plc.	Danmark				50,0%	84,4
Adviso AS	Oslo	20,5	75	100	36,5%	15,0
If Skadeförsäkring Holding AB	Sverige				22,47%	3 213,0
AS Værdalsbruket ****1)	Værdal	4,8	2	625	24,9%	0,0
Sum						8 723,5

*1) Fusjonert med Compensation Management AS i 2003 etter regnskapsmessig kontinuitet.

**1) Storebrand Bank AS og Finansbanken ASA har med regnskapsmessig virkning fusjonert 1. januar 2003. Fusjonen er gjennomført med regnskapsmessig kontinuitet.

***1) Det er i 2003 mottatt et aksjeutbytte på 250 mill. kroner, bokført som egenkapitaltransaksjon.

****1) 74,9% er eid av Storebrand Livsforsikring AS. Minoritetsandel utgjør 0,2%.

NOTE 7: Aksjer og andeler

Mill. kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelses-kost	Virkelig verdi
Norske aksjer				
Orkla	2 041 618	0,94%	356,3	304,2
Steen & Strøm	547 809	1,96%	56,0	69,3
Andre norske aksjer				
Norske aksjer og andeler			412,3	373,5
Utenlandske aksjer og fondsandeler				
Vovi-Beteiligungs (Neiv) (Germany)	13		7,5	1,5
Head Insurance Investors L.P.	91		36,4	3,5
Andre utenlandske			3,6	1,9
Valutatermin aksjer				0,2
Sum aksjer og andeler omløp			459,8	380,7
Herav børsnotert norske aksjer				373,5
Herav børsnotert utenlandske aksjer				

NOTE 8: Ansvarlig lån

Mill. kroner	Beløp NOK	Valuta	Valuta beløp	Valutakurs gevinst/tap
Fair Financial Ireland plc	149,0	DKK	132,4	-3,2
If Skadeförsäkring Holding AB *)	122,5	EUR	14,6	16,0
Sum	271,5			12,8

*) Lånet er valutasekret

NOTE 9: Sertifikater og obligasjoner

Mill. kroner	Sertifikater		Obligasjoner		Sum	
	Anskaffelses-kost	Virkelig verdi	Anskaffelses-kost	Virkelig verdi	Anskaffelses-kost	Virkelig verdi
Debitorkategori						
Offentlig sektor	277,1	279,6			277,1	279,6
Finansinstitusjoner	155,5	155,6	27,4	27,4	182,9	183,0
Sum	432,6	435,2	27,4	27,4	460,0	462,6
Konvertible obligasjoner						
Finansinstitusjoner *)			17,3	17,3	17,3	17,3
Sertifikater og obligasjoner som omløpsmidler	432,6	435,2	44,7	44,7	477,3	479,9
Herav børsnotert		279,6		3,4		283,0
Valuta NOK		435,2		44,7		479,9

*) Konvertible obligasjoner i Storebrand Bank ASA

NOTE 10: Exchangeable bond

Storebrand ASA utstedte i mars 2002 et lån ("exchangeable bond") på EUR 160 mill. med fast kupongrente på 2,25% i euro til pari kurs. Hver utstedt obligasjon à EUR 1 000 kan konverteres til 43,54 aksjer i Orkla ASA. Lånet skal tilbakebetales 8. mars 2006 til kurs 105,81 dersom investorene ikke har utøvet retten til innløsning i Orkla-aksjer på et tidligere tidspunkt. "Exchangeable bond" representerer for Storebrand ASA en kombinasjon av et obligasjonslån og en utstedt kjøpsopsjon på Orkla-aksjer. Opsjonen er dekket delvis ved egen beholdning av Orkla-aksjer i Storebrand ASA, gjennom to anskaffede kjøpsopsjoner på Orkla-aksjer med Storebrand Livsforsikring AS og en eksternt motpart. Både ved låneopptakstidspunktet og ved senere rapporteringer beregnes det verdier på den utstedte kjøpsopsjonen og på selve lånet hver for seg. Forskjellen mellom opprinnelig verdi på selve lånet og den avtalte innløsningskursen i mars 2006 amortiseres som rentekostnad over lånets løpetid. Lånet er i balansen bokført til amortisert verdi. Den utstedte kjøpsopsjonen på Orkla-aksjer, så vel som de anskaffede kjøpsopsjonene, føres til virkelig verdi beregnet etter allment aksepterte metoder for denne type instrumenter. Reduksjon i kursen på Orkla-aksjen innebærer isolert en gevinstføring på den utstedte kjøpsopsjonen som akkumulert er begrenset til opsjonens verdi ved utstedelse. Utover dette innebærer ikke kjøpsopsjonen sikring av tapsrisiko på beholdningen av Orkla-aksjer. En oppgang i kursen på Orkla-aksjen innebærer en tapsføring på den utstedte kjøpsopsjonen som vil motsvares av en gevinstføring på Orkla-aksjer i beholdning og de anskaffede kjøpsopsjonene.

Gjennom en swapforretning er hovedstol og fastrentebetaling i euro på lånet omgjort til flytende rente i norske kroner. Valutarisiko på overkurs ved eventuell kontant innfrielse av lånet ved endelig forfall er dekket ved en anskaffet kjøpsopsjon på euro. Dersom lånet blir innløst ved Orkla-aksjer vil valutawappen i seg selv representere en euro-posisjon. Denne mulige posisjonen er avdekket ved anskaffelse av en salgsoptions på EUR. Lånet bokføres til dagens valutakurs. Både valutawap og valutaopsjoner bokføres til virkelig verdi i balansen, og endringer i virkelig verdi resultatføres.

Finansielle derivater tilknyttet obligasjonsinnlån:

Mill. kroner	Forfalls dato	Brutto nominell verdi	Strikekurs valuta-opsjoner	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
Omløpsmidler					
Kjøpt aksjeopsjon	08.03.06	473,1		38,7	12,3
Kjøpt aksjeopsjon	08.03.06	260,8		19,1	22,6
Kjøpt EUR/NOK put	06.03.06	1 342,6	7,685	23,6	11,8
Kjøpt EUR/NOK call	06.03.06	108,2	8,3	4,4	4,7
Basis swap valuta	08.03.05	1 342,6			112,9
Gjeld					
Utstedt opsjon EUR – Orkla aksjer	08.03.06	1 038,0		84,8	27,0

Obligasjonsinnlån

Mill. kroner	2003
Innbetalt ved utstedelse	1 232,5
-Innlagt utsted kjøpsopsjon	-84,8
Anskaffelseskost	1 147,7
Amortisert	70,0
Urealisert valuta	114,5
Balanseført 31.12	1 332,2

NOTE 11: Finansielle derivater

Mill. kroner	Nominelt volum			Kreditt-eksponerte verdier	Anskaffelses-kost	Virkelig verdi
	Brutto	Gjennomsnittlig	Netto			
Omløpsmidler						
Aksjederivater	1 207,0	922,1	260,8	21,3	57,8	34,9
Rentederivater	300,0	213,1				0,1
Valutaopsjon	1 450,9	1 450,9	-1 234,4	17,8	28,1	16,5
Valutatermin	119,9	115,6	-119,9	0,2		-2,7
Valutaderivater aksjer* ¹	7,2	11,2	-7,2	0,1		0,2
Rentederivater ** ¹	1 043,6	768,1	-1 043,6	1,3		-53,0
Basiswap ** ¹	1 342,6	1 281,2	1 342,6	42,0		165,2
Sum derivater – eiendeler	5 471,2	4 762,2	-801,7	82,7	85,9	161,2
Gjeld						
Utstedt opsjon EUR – Orkla aksjer	1 038,0	896,9	-1 038,0		84,8	27,0
Sum derivater – gjeld	1 038,0	896,9	-1 038,0		84,8	27,0

*¹) I balansen medtatt under aksjer, se note 7

**¹) Virkelig verdi inkluderer opptjente renter

NOTE 12: Fast eiendom og driftsmidler

Mill. kroner	Faste eiendommer	Maskiner, biler, inventar
Anskaffelseskost pr. 01.01	64,6	283,4
Akkumulert avskrivning	-2,2	-248,2
Bokført verdi pr. 01.01	62,4	35,3
Tilgang		6,1
Avgang	-29,1	-0,4
Årets avskrivning	-1,0	-8,8
Bokført verdi pr. 31.12	32,3	32,2

Følgende lineære avskrivningssatser brukes for driftsmidler:

Maskiner og inventar:	4 år
Biler:	5 år
EDB-systemer:	3 år

NOTE 13: Egenkapital

Mill. kroner	Aksje- kapital *)	Overkurs- fond	Annen egenkapital	Egenkapital		
				2003	2002	2001
Egenkapital pr. 01.01	1 389,0	1 809,8	4 667,8	7 866,6	7 934,4	8 008,6
Årets resultat			378,3	378,3	-73,7	-80,0
Skatt egenkapitaltransaksjon			70,0	70,0		
Avsatt aksjeutbytte			-222,5	-222,5		
Ansatteemisjon **)	1,3	4,2		5,5	5,9	5,8
Egenkapital pr. 31.12	1 390,4	1 814,0	4 893,5	8 097,9	7 866,6	7 934,4

*) 278 070 522 aksjer pålydende 5 kroner.

**) Aksjekapitalen er økt med 268 100 aksjer gjennom emisjon rettet mot ansatte. Tegningskursen var 16,72 kroner pr. aksje. Aksjeemisjonen er i samsvar med regnskapssirkulære fra Oslo Børs bokført til virkelig verdi.

NOTE 14: Obligasjonslån

Mill. kroner	Rente	Valuta	Balanseført beløp NOK	Aksje	Forfall
Obligasjonslån 2002/2007	7,18%	NOK	579,0		2007
Obligasjonslån 2002/2007	3 mnd NIBOR+0,80%	NOK	921,0		2007
Sum			2 832,2		

*) Sikret med en valutaswap.

NOTE 15: Aksjeeiere**20 største aksjonærer**

	Eierandel i %
Folketrygdfondet	9,98
Skandia Life Insuranse	9,96
Orkla ASA	9,94
State Street Bank & Co. (NOM)	4,38
Den norske Bank ASA	3,98
Fidelity Funds-Europe	3,40
Ferd Invest	2,56
JPMorgan Chase Bank Fidelity L. (NOM)	2,44
JPMorgan Chase Bank Client (NOM)	2,04
Bank of New York, Brussels	1,79
Vital Forsikring ASA	1,46
Euroclear Bank S.A. (NOM)	1,05
Gjensidige NOR Sparebank	0,92
DnB Norge	0,84
Fidelity Funds-Nordic	0,77
Verdipapirfondet Avanse	0,77
PGGM (Fiduciary) Citibank, N.A.	0,75
Mellon Bank AS (NOM)	0,74
Odin Norge	0,70
The Northern Trust Co (NOM)	0,64
Utenlandsk eierskap	44,2%

NOTE 16: Ledende ansatte, tillitsvalgte og andre nærstående parter

	Eier antall aksjer *)	Ant. bonus-enheter **)	Lån tusen kr.	Rentesats pr. 31.12.03	Avdragsplan ***)
Ledende ansatte *****)					
Idar Kreutzer *****)	1 600	560 000	5 682	2,85–3,8	AN 2031
Hans Henrik Klouman	1 288	340 000	1 200	2,65	AN 2025
Odd Arild Grefstad	3 390	75 000	1 133	2,85	AN 2020
Maalfrid Brath	1 375	75 000	2 453	2,85–3,35	SE 2021
Egil Thompson	825	25 000	702	2,85	AN 2020
Erik Råd Herlofsen	2 025	40 000	4 299	2,85–3,35	AN 2032
Lars Aa. Løddesøl	1 525	50 000	2 929	2,85–3,35	AN 2031
Roar Thoresen	350	0	1 140	2,85	AN 2022
Per Kumle	10 350	0	5 400	2,85	SE 2027
Espen Klitzing	3 690	290 000	1 238	2,85–3,55	AN 2010
Allan Åkerstedt	475	150 000			
Rolf Corneliussen	115	100 000	1 727	2,85–3,35	SE 2011
Styret					
Leiv L. Nergaard	20 000				
Halvor Stenstadvold	3 593				
Knut G. Heje	8 500				
Mette K. Johnsen	420		125	4,3	AN 2008
John Giverholt	0				
Grace Reksten Skaugen	13 000				
Rune Eikeland	1 375		1 169	2,85	AN 2018
Arild Thoresen	490		849	2,85	SE 2028
Nina Elisabeth Smeby	290		1 129	2,85–4,0	AN 2031

*) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL 7 – 26.

**) Storebrand-konsernet har en kontantbonusordning for utvalgte ansatte som er knyttet opp til kursutviklingen for Storebrand-aksjen. Bonusen kan tidligst utbetales 2 eller 3 år fra tildeling. Bonusen utbetales kontant med differansen mellom markedskurs og avtalekursen som er på 60 kroner. Kontantbonusordningen har definerte utøvelsesperioder og forfaller senest i 2009. Det foretas ikke nye tildelinger.

***) AN = Annuitet, SE = serielån, siste avdrag.

****) Ledende ansatte har som en del av sin lønnsavtale også avtale om prestasjonsavhengig bonus, som er knyttet opp mot konsernets verdibaserte styringssystem. Ved opphør av arbeidsforhold i gitte situasjoner, som oppsigelse fra selskapet, har de ledende ansatte en etterlønsordning/lønnsgaranti som varierer mellom 18 til 24 måneder ut over ordinær oppsigelsestid. Det er utbetalt lønn og godtgjørelser til ledende ansatte på tilsammen 29,7 mill. kroner. Nåverdien av pensjonsavtaler til ledende ansatte utgjør 37,9 mill. kroner, fordelt med 3,8 mill. kroner på forsikret ordning og 34,1 mill. kroner på uforsikret ordning. Dette omfatter forpliktelsen for den forsikrede og uforsikrede ordningen beregnet lineært etter de økonomiske forutsetninger benyttet i regnskapet (jfr. note 24). Dersom de ansatte fratrer før pensjonsalder vil de uforsikrede forpliktelsene bortfalle.

*****) Idar Kreutzer hadde pr 31.12.2003 avtaler om kontantbonusordning på tilsammen 560 000 enheter tilsvarende differansen mellom faktisk aksjekurs på Storebrand-aksjen ved innløsning og tildelingskursen. Tildelingskursen for 500 000 enheter som ble tildelt ved tiltredelse 22.12.2000, ble fastsatt som det volumveide gjennomsnittet av omsatt sluttkurs ved Oslo Børs siste uke før tiltredelsen som konsernsjef (kr 59,33) og oppjusteres månedlig den 1. i hver måned med en kapitalkostnad på 10% p.a. fratrukket evt. utbytte for perioden. Tildelingskurs for 500 000 enheter pr. 31.12.03 var således kr 77,64. Innløsning for disse 500 000 enhetene kan kun skje i tidsrommet 01.01.04 til 31.12.04 eller på oppgjørstidspunktet for et evt. oppkjøp, fusjon, el. Tildelingskursen for 60 000 enheter som ble tildelt ved avtale av 22.05.2002, fastsettes som det volumveide gjennomsnitt av omsatt sluttkurs på Oslo Børs for de to siste ukene i henholdsvis 2001, 2002 og 2003 med 20 000 enheter hvert år, og tildelingskursen økes månedlig den 1. i hver måned med en kapitalkostnad på 10% p.a. Tildelingskurs pr. 31.12.03 utgjorde henholdsvis kr 62,36, 29,13 og 42,66 for tildelingene i henholdsvis 2001, 2002 og 2003. Innløsning for disse enhetene kan kun skje i henholdsvis 2005, 2006 og 2007 med 20 000 enheter det enkelte år. Den ovenfornevnte kontantbonusordning for Idar Kreutzer ble i februar 2004 i sin helhet avviklet etter initiativ fra konsernsjefen selv. Godtgjørelse til administrerende direktør fremgår av note 4.

Aksjebeholdning i Storebrand ASA eid av tillitsvalgte

	Antall aksjer	Nærstående		Antall aksjer	Nærstående
Kontrollkomite			Johan H. Andresen jr.	0	7 141 895***)
Nils Erik Lie	0		Margrethe Øvrum	0	
Brit Seim Jahre	0		Arvid Grundekjøn	0	
Sverre Bjørnstad	2 816		Brit Hoel	0	
Harald Moen	322		Harriet Hagan	2 000	
Carl Graff-Wang	0		Christen Sveaas	0	
Jon Ansteinsson	4 334		Barbara Rose Milian Thoralfsson	0	
			Per Alm Knudsen	840	
Representantskap			Alf Bruun	1 375	
Sven Ullring	385		May Molderhauer	115	
Inger Lise Gjørv	0		Paul Eggen jr.	1 375	
Stein Erik Hagen	0	1 000 000*)	Astrid Olive Aanerud	465	
Mille Marie Treschow	2 349		Per Ivar Laneskog	0	
Eli Sætersmoen	0		Solvei Hage	690	
Trond Berg-Andreassen	0		Inger L. Rognehaug	1 037	
Terje R. Venold	0		Trude Eidsheim	350	
Finn Jebsen	3 234	14 000***)	Jostein Lindgren	0	
Ole Enger	0				
Wenche Meldahl	0		Ekstern revisor		
Brit Seim Jahre	0		Arne Frogner	0	
Tore Lindholt	156		Ole M. Klette	0	

*) selskapet Canica AS

**) selskapet Ferd Invest AS

***) selskapet Bele AS

Det er ingen lån til Kontrollkomitéens medlemmer, og lån til representantskapets medlemmer er på 5,6 mill. kroner.

Transaksjoner mellom konsernselskaper

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultatposter:			
Konsernbidrag fra datterselskaper	220,1		1 068,0
Aksjeutbytte fra datterselskaper	316,7	267,8	
Kjøp og salg av tjenester (netto)	13,4	5,9	1,0
Balanseposter:			
Ansvarlig lån til felleskontrollert / tilknyttet virksomhet	271,5	235,7	142,2
Netto tilgode i konsernet (korts. poster, inkl. konsernbidrag)	529,9	18,0	1 095,0

NOTE 17: Antall ansatte/årsverk

	2003
Antall ansatte pr. 31.12	42
Antall årsverk pr. 31.12	42
Gjennomsnittlig antall ansatte	39

NOTE 18: Garantistillelser

Følgende garantier er stillet av Storebrand ASA:

	Valuta	Betingelser	Avsatt i regnskap
¹⁾ Institute of London Underwriters (ILU)	GBP	Ikke beløpsfestet	0
¹⁾ Regressavtale mot Oslo Reinsurance Company ASA (tidl. UNI Storebrand International Insurance AS).			

Noter Storebrand konsern

NOTE 19: Segmentinformasjon

Resultat fordelt på virksomhetsområder

Mill. kroner	2003	2002	2001
Livvirksomhet	799,8	-304,3	-111,0
Kapitalforvaltningsvirksomhet	22,1	-12,5	14,0
Storebrand Bank ^{*1}	-137,2	-476,3	-145,1
Skadevirksomhet	348,2	-242,2	-766,9
Øvrig virksomhet	-139,3	-665,7	-420,8
Konsernresultat	893,6	-1 701,0	-1 429,8

*1) Storebrand Bank AS og Finansbanken ASA har med regnskapsmessig virkning fusjonert 1. januar 2003. Tall for 2001–2002 er pro forma.

Fusjonen er gjennomført med regnskapsmessig kontinuitet. Resultatet er inklusive avskrivning konserngoodwill.

Mill. kroner	2003	2002	2001
Livsforsikring			
Storebrand Livsforsikring			
Premier for egen regning	12 894	8 916	8 506
Forsikringskundernes fond inkl.opptj. resultat	108 760	99 108	99 201
Kapitalavkastning I ^{*1}	7,2%	2,7%	3,6%
Kapitalavkastning II ^{*1}	8,8%	1,9%	1,5%
Kapitaldekning (SBL konsern)	15,7%	18,4%	12,0%
Driftskostnader målt mot forsikringsfond	0,96%	0,92%	0,88%
Storebrand Fondsforsikring			
Premier for egen regning	455	1 071	974
Forsikringskundernes fond	3 975	3 259	3 213
Storebrand Bank ^{**1}			
Rentemargin %	1,85%	1,96%	2,05%
Kostnader/inntekter %	87%	97%	82%
Andre inntekter/totale inntekter %	39%	30%	44%
Netto utlån	21 856	25 035	27 729
Kapitaldekning	12,3%	11,4%	10,6%
Storebrand Kapitalforvaltning			
Totale midler under forvaltning	158 800	139 700	144 600
Midler under forvaltning eksternt ^{***1} (inkl. If)	42 500	33 700	37 200
Skadeforsikring – nøkkeltall If			
Nøkkeltall fra If			
Skadeprosent f.e.r.	81%	85%	91%
Kostnadsprosent f.e.r.	20%	21%	22%
Combined ratio f.e.r.	101%	106%	113%
Resultatandel i If i henhold til egenkapitalmetoden	324	-244	-769

*1) I: Realiserte finansinntekter inklusive opp-/nedskrivning fast eiendom

II: Som kapitalavkastning I, inklusive endringer i merverdier på finansielle omløpsmidler

**1) 2001–2002 pro forma

***1) Fondsmidler og eksterne kunders diskresjonære porteføljer

NOTE 20: Netto finansinntekter forsikring

Mill. kroner	Storebrand Livsforsikring			Storebrand konsern		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Inntekter fra konsern- og tilknyttede selskap	2,1	5,6	7,7	2,1	5,6	7,7
Inntekter fra bygninger og faste eiendommer	775,5	950,7	942,2	775,5	950,7	943,1
Renteinntekter obligasjoner/sertifikater	4 577,4	3 842,3	3 851,7	4 648,5	3 881,2	3 909,2
Renteinntekter utlån	98,5	117,8	159,3	100,4	119,7	160,8
Andre renteinntekter	207,3	897,1	522,9	212,2	901,5	546,9
Aksjeutbytte	297,8	309,7	385,1	298,6	327,7	390,2
Oppskrivning fast eiendom	99,0	95,3	520,4	99,0	95,3	520,4
Tilbakeført verdiregulering aksjer	499,6			501,2	77,7	
Tilbakeført verdiregulering rentebærende	-334,2	2,0	0,7	-331,1	31,8	0,7
Gevinster ved realisasjon av aksjer	6 364,7	8 131,7	9 976,4	6 377,5	8 142,8	10 077,6
Gevinster ved realisasjon av rentebærende	2 225,6	5 928,8	2 504,4	2 270,2	5 931,4	2 547,9
Urealiserte gevinster aksjer	1 461,7			2 254,6	9,3	31,6
Urealiserte gevinster rentebærende	227,9			283,1	25,1	47,0
Øvrige finansinntekter	16,1	100,6	32,6	164,4	213,7	97,2
Sum inntekter fra finansielle eiendeler	16 519,0	20 381,6	18 903,4	17 656,2	20 713,3	19 280,2
Kostnader knyttet til bygninger og faste eiendommer *)	-153,4	-135,6	-130,4	-153,4	-135,6	-130,6
Verdiregulering av aksjer		-499,6			-499,6	
Verdiregulering av rentebærende		334,2			270,2	-30,9
Nedskrivning fast eiendom	-95,3	-257,1	-81,5	-95,3	-257,1	-81,5
Tap ved realisasjon av aksjer	-6 188,8	-10 087,8	-13 298,4	-6 503,4	-10 343,0	-13 778,6
Tap ved realisasjon av rentebærende	-674,1	-6 669,1	-1 653,1	-684,3	-6 679,8	-1 663,6
Urealiserte tap aksjer		-788,0	-2 272,6		-1 454,7	-2 579,5
Urealiserte tap rentebærende		-55,9	118,4	-78,9	-63,1	110,2
Øvrige finanskostnader **)	-167,0	-337,9	-148,0	-24,7	-238,6	-56,3
Sum kostnader fra finansielle eiendeler	-7 278,6	-18 496,8	-17 465,6	-7 540,0	-19 401,2	-18 210,8
Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler	9 240,4	1 884,8	1 437,8	10 116,2	1 312,2	1 069,4
*) herav administrasjonskostnader	-5,5	-5,8	-6,7			
***) herav administrasjonskostnader	-145,1	-133,3	-116,5			

Administrasjonskostnadene er ført på linjen for driftskostnader i konsernregnskapet.

NOTE 21: Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter bank

Mill. kroner	Storebrand Bank		
	2003	2002*)	2001*)
Renter og lignende innt. av utlån til og fordr. på kredittinstitusjoner	56,7	69,8	46,8
Renter og lignende innt. av utlån til og fordr. på kunder	1 575,9	2 261,7	2 262,4
Renter og lignende innt. av sertifikater, obl. og andre renteb. papirer	158,7	138,7	192,3
Andre renteinntekter og lignende inntekter	12,6	129,3	169,6
Sum renteinntekter og lignende inntekter	1 803,9	2 599,5	2 671,1
Renter og lignende kostn. på gjeld til kredittinstitusjoner	-159,9	-179,2	-168,6
Renter og lignende kostn. på innskudd fra og gjeld til kunder	-686,8	-1 003,3	-932,2
Renter og lignende kostn. på utstedte verdipapirer	-411,5	-645,8	-746,2
Renter og lignende kostn. på ansvarlig lånekapital	-30,0	-38,7	-42,8
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-23,0	-129,7	-158,0
Sum rentekostnader og lignende kostnader	-1 311,2	-1 996,7	-2 047,8
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	492,7	602,8	623,3

*) Pro forma

NOTE 22: Tap på utlån bank

Mill. kroner	Storebrand Bank		
	2003	2002*)	2001*)
Periodens endring i spesifiserte tapsavsetninger	23,7	178,3	-3,4
Periodens endring i uspesifiserte tapsavsetninger	0,7	-1,7	136,9
Konst. tap på engasjem. som det tidl. år er avsatt spesifisert tapsavsetn. for	147,6	90,5	147,0
Konst. tap på engasjem. som det tidl. år ikke er avsatt spesifisert tapsavsetn. for	-0,5	145,4	12,3
Inngang på tidligere konstaterte tap	-1,2	-0,7	-23,5
Periodens tapkostnader	170,3	411,8	269,3

*) Pro forma

NOTE 23: Driftskostnader

Mill. kroner	Liv	SB Bank	Øvrige	Storebrand konsern		
	2003	2003	2003	2003	2002	2001
Ordinære lønnskostnader	299,2	266,8	210,6	776,6	860,2	815,9
Folketrygdavgift	53,7	40,6	32,2	126,5	141,7	135,4
Pensjonskostnader (inkl. arbeidsgiveravg.)	27,4	22,6	10,9	60,9	59,9	50,4
Andre ytelser	17,3	22,5	26,2	66,0	85,6	77,9
Sum personalkostnader	397,6	352,5	280,0	1 030,1	1 147,4	1 079,6
Ekstern konsulentbistand	24,7	32,1	34,8	91,6	147,7	247,3
Kontordrift	191,8	207,0	90,2	489,0	448,4	522,3
Øvrige driftskostnader/refusjoner	411,5	80,0	-155,9	337,3	362,5	289,5
Avskrivninger	21,9	37,2	34,5	93,6	136,4	122,5
Sum driftskostnader	1 047,5*)	708,8	283,7	2 041,7	2 242,4	2 261,2

*1) Driftskostnader i Storebrand Livsforsikring AS 995 mill. kroner

Godtgjørelse til revisor i konsernet

Kostnadsført honorar revisjon

og andre kontrolloppgaver 12,2 mill. kroner

Kostnadsført konsulenthonorar til revisor 3,5 mill. kroner

Storebrand har etablert en bonusordning for ansatte. Bonusordningen er knyttet til selskapets verdiskapning, samt individuelle prestasjoner. Bonusordning er nærmere beskrevet i artikkelen Eierstyring og selskapsledelse (corporate governance).

NOTE 24: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Pensjoner til ansatte er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning, hovedsakelig i Storebrand Livsforsikring AS, innenfor "Lov om foretakspensjon". Dette gjelder etter oppnådd pensjonsalder, som er 67 år for funksjonærer og 65 år for assurandører. Ordinær fratredelsesalder er 65 år og det ytes alderspensjon tilsvarende 70% av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Pensjonsbetingelsene er en del av en konsern-avtale knyttet til ansettelsesforholdet i Storebrand ASA. Med førtidspensjonister menes personer som blir pensjonert før de fyller 65 år.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser er behandlet etter NRS's regnskapsstandard for pensjonskostnader (jfr. Regnskapsprinsipper).

Både forsikret og ikke forsikret ordning behandles som ytelsesplan. Med utgangspunkt i fallende rentenivå er de økonomiske forutsetningene endret pr. 31.12.2003.

Endrede forutsetninger påvirker pensjonsforpliktelsen 31.12.03. Effekten av endrede forutsetninger vises i det ikke-regnskapsførte estimatavvik pr. 31.12.03, men påvirker ikke årets pensjonskostnad eller amortisering av estimatavvik. Det er benyttet følgende forutsetninger i 2003:

Økonomiske forutsetninger	Reflektert i	Reflektert i
	pensjonskostnad	estimatavvik 31.12.03
Avkastning pensjonsmidler	8,0%	7,0%
Diskonteringsrente	7,0%	6,5%
Årlig lønnsvekst	3,0%	3,0%
Forventet regulering av Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,0%	3,0%
Årlig regulering av pensjonene	2,5%	2,0%

Aktuarielle forutsetninger

- Standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Norges Forsikringsforbund
- Gjennomsnittlig fratredeshyppighet på 2-3% for hele arbeidsstokken sett under ett
- Lineær opptjening

Beregningene omfatter 1 327 årsverk og 2 402 pensjonister.

Netto periodisert pensjonskostnad fremgår av tabellen nedenfor:

Mill. kroner	2003				
	Forsikret ordning	Uforsikret ordning		2002 Sum	2001 Sum
		Ordinær	Sum		
Årets pensjonsopptjening	-45,7	-21,5	-67,2	-74,2	-73,3
Rentekostnader	-152,4	-26,0	-178,4	-181,4	-182,3
Forventet avkastning pensjonsmidler	196,7		196,7	201,5	209,8
Planendring	-0,1		-0,1	-0,2	
Estimatavvik	-5,8	2,0	-3,8	0,6	-4,7
Netto pensjonskostnad	-7,3	-45,6	-52,9	-53,6	-50,5

I tillegg er det kostnadsført arbeidsgiveravgift på pensjonskostnad med kr. 3,5 mill i 2003.

Dersom de endrede forutsetningene var lagt til grunn ville pensjonskostnaden i 2003 ha økt med kr. 16,2 mill.

Beregnet forpliktelse

Nedenfor følger en avstemming av beregnede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler mot forpliktelse bokført i konsernets balanse:

Netto pensjonsforpliktelse	2003			2002 Sum	2001 Sum
	Forsikret ordning	Uforsikret ordning	Sum		
Mill. kroner					
Opptjent pensjonsforpliktelse	-1 703,6	-343,5	-2 047,1	-2 160,4	-2 473,3
Beregnet effekt av fremtidig lønnsvekst	-584,1	-115,2	-699,2	-595,2	-309,2
Beregnet pensjonsforpliktelse	-2 287,7	-458,6	-2 746,3	-2 755,6	-2 782,5
Pensjonsmidler til markedsverdi	2 577,6	41,5	2 619,1	2 655,3	2 748,2
Netto beregnet pensjonsforpliktelse/midler	289,9	-417,1	-127,2	-100,3	-34,3
Ikke regnskapsført estimatawik ^{*)}	325,9	-27,5	298,5	232,9	92,7
Endring estimatawik pga endrede forutsetninger 31.12.03	19,1	13,2	32,3	2,1	
Ikke regnskapsført planendring ^{**)}	2,0	0,1	2,0		
Netto pensjonsforpliktelse bokført i balansen	636,8	-431,3	205,5	134,8	58,4

^{*)} Estimatawikene er i henhold til norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader ført mot "korridoren" og overskytende beløp blir resultatført over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid (jfr. Regnskapsprinsipper).

^{**)} Planendringer fordeles over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Beregnet arbeidsgiveravgift av balanseført pensjonsforpliktelse utgjør 57,3 mill kroner og er medtatt i balansen under "Avsetning for andre risiki og kostnader".

Pensjonsmidlene er basert på Storebrand Livsforsikrings finansielle instrumenter, som har følgende sammensetning pr. 31.12:

	2003	2002
Bygninger og fast eiendom	9%	10%
Obligasjoner som holdes til forfall	37%	39%
Pantelån og andre lån	1%	1%
Aksjer og andeler	17%	10%
Obligasjoner	18%	14%
Sertifikater	15%	21%
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	3%	5%
Sum	100%	100%

NOTE 25: Skatt

Mill. kroner	2003	2002	2001
Resultat før skattekostnad	959,7	-1 501,8	-1 151,0
Betalbare skatter	-1,2	-15,1	-269,3
Endring utsatt skatt	-170,1	635,3	468,7
Endring skatt tidligere år	2,1	-8,3	
Skattekostnad	-169,2	611,9	199,4

Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt

Skatteøkende midlertidige forskjeller			
Verdipapirer ^{*)}	740,3	851,4	421,8
Fast eiendom	826,5	744,4	870,5
Driftsmidler	376,8	185,5	231,6
Avsetninger			47,7
Forskuddsbetalt pensjon	615,7	588,9	541,4
Gevinst- og tapskonto	1 928,3	2 410,3	3 007,8
Annet	56,7	80,1	119,9
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	4 544,3	4 860,6	5 240,7
Skattreduserende midlertidige forskjeller			
Verdipapirer	221,5	-1 312,8	-2 487,8
Fast eiendom	-136,2	-136,2	-192,3
Driftsmidler	-428,1	-171,3	-168,0
Avsetninger	-140,1	-157,0	-213,3
Påløpte pensjonsforpliktelser	-409,9	-456,3	-481,6
Gevinst- og tapskonto	-0,6	-4,7	-5,8
Annet	-167,3	-94,0	-49,3
Sum skattreduserende midlertidige forskjeller	-1 060,7	-2 332,3	-3 598,1
Netto midlertidige forskjeller før fremførbart underskudd	3 483,6	2 528,4	1 642,6

(forts.)	2003	2002	2001
Fremførbare underskudd	-3 349,8	-4 188,8	-533,8
Fremførbare godtgjørelse	-1 461,3	-673,6	-1 839,4
Føring mot balansen			548,2
Ikke grunnlag for balanseføring	39,3	10,1	
Netto skatteøkende/(reduserende) midlertidige forskjeller	-1 288,2	-2 323,9	-182,4
Utsatt skatt/Skattefordel (netto) *¹	-360,7	-650,7	-51,4

*¹ Utsatt skatt vedrørende omregningsdifferanser valuta for utenlandske selskaper er ført direkte mot egenkapitalen og er på 110 mill. kroner.

Avstemming av skattekostnad mot ordinært resultat

Resultat før skatt	959,7	-1 501,8	-1 151,0
Forventet inntektsskatt etter nominell sats (28%)	-268,7	420,5	322,3
Skatteeffekt RISK realiserte aksjer	78,0	42,0	35,1
Skatteeffekt mottatt utbytte	53,3	53,2	50,7
Skatteeffekt tilknyttede selskaper	4,9	-56,9	-215,7
Skatteeffekt permanente forskjeller/balanseføringer/annet	-36,7	153,1	7,0
Skattekostnad	-169,2	611,9	199,4
Effektiv skattesats	-17,6%	-40,7%	-17,3%

Fremførbare underskudd

Mill. kroner	Beløp
Storebrand ASA	366,7
Storebrand Livsforsikring AS	42,8
Storebrand Fondsforsikring AS	101,6
Storebrand Bank ASA	374,4
Storebrand Skadeforsikring AS	2 369,1
Storebrand Kapitalforvaltning Holding AS	33,3
Storebrand Helseforsikring AS	45,5
Storebrand Leieforsikring AS	11,6
Storebrand Felix kurs og konferanse AS	4,8
Sum	3 349,8

NOTE 26: Immaterielle eiendeler i datterselskaper

Mill. kroner	Anskaffelses- kost 01.01	Akk. avskrivn. 01.01	Verdi i balansen 01.01	Tilgang/ avgang	Årets avskrivning	Verdi i balansen 31.12	Avskriv- ningstid * ¹
Storebrand Bank ASA	563,2	-112,6	450,6		-28,2	422,4	20 år
Delphi Fondsforsikring AS	48,3	-14,8	33,5		-1,9	31,6	20 år
Storebrand Kapitalforvaltning ASA	8,6	-0,6	8,0	9,1	-3,7	13,4	3 år
Storebrand Systemutvikling AS	99,6	-23,6	76,0		-17,2	58,8	5 år
Storebrand Livsforsikring AS	9,2	-2,8	6,4		-3,3	3,1	
Finansbanken Index ASA	11,6	-10,5	1,1		-1,1		
Finansbanken Forvaltning AS	145,7	-106,6	39,1		-39,1		
Finansbanken AS (Danmark)	5,3	-2,4	2,9		-1,6	1,3	
Sum	891,5	-273,9	617,6	9,1	-96,1	530,6	

*¹ Avskrivningstiden for goodwill på 20 år er basert på et langsiktig inntjeningsperspektiv, og selskapenes strategiske betydning for Storebrand.

NOTE 27: Eiendom

Mill. kroner	Virkelig verdi	Gj.sn. leie pr. kvm	Varighet leiekontr.	Kvm.	Utleiegrad
Kontorbygg (inkl. forr., park og lager)	4 525,7	1 392	5,3	257 579	93,8%
Kjøpesenter (inkl. parkering og lager)	4 733,2	1 305	3,0	312 838	97,9%
Parkeringshus	392,1	571	13,0	43 905	100,0%
Sum Liv	9 651,0			614 322	
Andre selskaper	48,2				
Totalt	9 699,2				

Geografisk beliggenhet (Liv):

Oslo-Vika/Filipstad Brygge	3 718,1
Stor-Oslo forøvrig	2 264,7
Norge forøvrig	3 668,2

Eieform:

Direkteeide eiendommer	4 345,2
Eiendom AS	4 733,3
Eiendom ANS	572,5

NOTE 28: Varige driftsmidler

Mill. kroner	Faste eiendommer	Maskiner, biler, inventar	Følgende lineære avskrivningstid brukes for driftsmidler:
Anskaffelseskost pr. 01.01	8 780,7	569,4	Maskiner og inventar: 4 år
Akkumulert avskrivning	-56,5	-443,7	Biler: 5 år
Akkumulert nedskrivning	-2,1		EDB-systemer: 3 år
Akkumulert oppskrivning	1 290,3		
Bokført verdi pr. 01.01	10 012,4	125,8	
Tilgang	77,4	31,7	
Avgang	-393,0	-29,2	
Årets avskrivning	-1,3	-41,2	
Årets opp-/nedskrivninger	3,7	-1,0	
Bokført verdi pr. 31.12	9 699,2	86,1	

NOTE 29: Aksjer og andeler

Mill. kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Aksjer og andeler (anleggsmidler)				
Inntre AS			34,7	34,7
Andre aksjer og andeler til varig eie			2,2	2,2
Sum aksjer og andeler (anleggsmidler)			36,9	36,9
Norske finansaksjer				
Acta	1 000 000	0,45%	1,8	2,2
Bolig- og Næringsbanken	81 950	0,84%	18,0	19,1
DNB NOR	6 730 706	0,74%	290,0	298,8
Romsdals Fellesbank	570 951	9,10%	8,7	66,2
Andre norske aksjer				
Axxessit	24 181	5,37%	10,6	15,2
Dagbladet	125 154	4,37%	23,2	43,8
Dagbladet P	49 464	1,73%	9,2	17,1
DNH International Sarl – Redeemable conv. PECs	87 803	1,45%	17,6	16,1
EDB Business Partner	373 902	0,41%	11,7	15,6
Ekornes	346 588	1,01%	29,4	42,6
Elkem	674 013	1,37%	111,8	131,4
Farstad Shipping	572 225	1,47%	21,5	36,6
Glava	65 000	6,77%	20,3	42,3
Gresvig	2 178 017	11,02%	53,8	54,2
Industrifinans SMB III	49 781	4,05%	30,4	16,3
Mamut ASA	2 750 000	11,16%	20,1	15,2
Nera	1 439 241	1,17%	11,7	19,9

Mill. kroner	Antall	Eierandel	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Norges Handels og Sjøfartstidene	59 094	5,13%	12,0	50,2
Norsk Hydro	1 394 951	0,46%	481,2	572,6
Norske Skogindustrier A	1 168 267	0,88%	159,6	148,4
Orkla	11 031 249	5,10%	961,5	1 643,7
Prosafe	573 706	1,69%	76,2	76,9
Schibsted	466 450	0,67%	54,7	53,4
Solstad Offshore	932 350	2,60%	33,2	43,4
Statoil ASA	1 584 400	0,07%	110,0	118,4
Steen & Strøm	4 145 953	14,87%	252,4	524,5
Tandberg	1 359 670	1,03%	53,6	66,6
Tandberg Television	500 000	0,91%	8,3	14,6
Telenor	5 601 200	0,31%	191,1	243,7
Tirb	133 280	8,87%	3,1	32,0
Tomra Systems	1 606 650	0,90%	80,1	64,4
Veidekke	1 963 721	7,11%	112,6	114,9
Wilh. Wilhelmsen A	94 000	0,38%	11,5	20,8
Øvrige norske aksjer			372,8	213,8
Norske fondsandeler				
Storebrand Barnespar	396 006		39,6	37,3
Storebrand Energi	33 644		32,2	30,0
Storebrand Europa A	154 782		77,1	82,8
Storebrand Europa I	39 361		39,5	42,9
Storebrand Nord Amerika I	1 131 016		777,3	767,9
Storebrand Selecta	319 584 180		322,4	326,3
Storebrand Telecom	35 000		35,0	18,6
Øvrige norske fondsandeler			49,4	51,7
Sum norske aksjer og fondsandeler			5 036,3	6 212,3
Utenlandske aksjer				
Australia			390,5	424,8
Belgia			30,6	27,3
Bermuda			43,2	62,5
Canada			244,6	267,0
Danmark			84,8	62,2
Finland			88,2	103,5
Frankrike			610,7	634,6
Hong Kong			144,8	152,9
Irland			8,0	9,7
Italia			332,7	337,7
Japan			1 619,2	1 731,5
Korea			4,1	6,1
Liberia			113,6	133,9
Luxembourg			8,7	9,4
Malaysia			7,9	8,3
Nederland			239,7	232,8
New Zealand			14,1	16,3
Portugal			25,3	28,2
Singapore			88,2	105,3
Spania			190,2	199,5
Storbritannia			1 118,4	1 279,7
Sveits			462,3	473,3
Sverige			361,7	451,4
Tyskland			380,1	388,9
USA			3 955,0	4 160,6
Utenlandske fondsandeler			2 495,1	2 097,9
Sum utenlandske aksjer og fondsandeler			13 061,8	13 405,6
Valutaterminer aksjer				-103,6
Sum aksjer og andeler (omløpsmidler)			18 098,1	19 514,3
Herav børsnoterte norske aksjer og andeler				4 670,8
Herav børsnoterte utenlandske aksjer og andeler				10 755,9

NOTE 30: Sertifikater og obligasjoner

Mill. kroner	Sertifikater		Obligasjoner		Sum	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Offentlig sektor	12 461,4	12 600,0	9 625,4	9 734,9	22 086,8	22 334,8
Finansinstitusjoner	6 860,3	6 883,2	8 827,3	8 836,3	15 687,6	15 719,4
Andre utstedere			3 046,8	2 889,9	3 046,8	2 889,9
Andre eiendeler i obligasjonsfond	-759,6	-762,1	966,5	926,2	206,9	164,1
Valutaterminer				33,3		33,3
Sum sertifikater og obligasjoner inkl. valutaterminer	18 562,0	18 721,1	22 466,0	22 420,5	41 028,0	41 141,6
- Herav børsnotert		10 326,7		13 782,3		24 109,0
Fordelt på valuta:						
NOK	16 381,7	16 445,1	18 578,1	18 675,9	34 959,8	35 121,0
USD	607,5	601,7	2 684,8	2 493,5	3 292,3	3 095,2
EUR	1 567,9	1 669,2	940,9	951,2	2 508,8	2 620,4
Andre	4,9	5,0	262,4	266,6	267,3	271,6
Sum sertifikater og obligasjoner ekskl. valutaterminer	18 562,0	18 721,1	22 466,1	22 387,2	41 028,1	41 108,3

NOTE 31: Obligasjoner holdt til forfall

Mill. kroner	Pålydende verdi	Anskaffelseskost	Balansført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Norske obligasjoner holdt til forfall					
Offentlig sektor	36 387,8	37 027,1	36 919,6	39 890,9	531,8
Finans	5 461,0	5 356,5	5 448,4	5 871,2	-12,6
Andre utstedere					
Sum portefølje (NOK)	41 848,8	42 383,6	42 367,9	45 762,1	519,2
Herav børsnoterte papirer			33 267,0		
Modifisert durasjon				4,62	
Gjennomsnittlig effektiv rente			6,08	4,41	

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets observerte markedskurs. For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir m.h.t. likviditet og kreditrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekt.

NOTE 32: Finansielle derivater

Beskrivelse av begrepene som er benyttet i overskriften til tabellen:

Nominelt volum

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum o.l. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater. Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering.

Eiendelsposisjon og gjeldsposisjon

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiendring ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiendring ved rentenedgang – tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Skillet mellom eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner hensyntas i beregningen av totalt netto nominelt volum, mens det i beregningen av totalt brutto nominelt volum ikke tas hensyn til fortegn som følge av om det enkelte instrument innebærer en eiendelsposisjon eller en gjeldsposisjon.

Gjennomsnittlig brutto nominelt volum

Gjennomsnittstallene er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

Kreditteksponerte verdier

Kreditteksponerte verdier skal gi et inntrykk av kredittrisiko knyttet til finansielle derivater. Gjennomgående vurderes kredittrisikoen som lav, da det enten brukes børsnoterte og clearede derivater, eller avtaler med velrenommerte finansinstitusjoner. Kreditteksponerte verdier er samsvarende med vektet volum av valuta- og renteavtaler benyttet til kapitaldekningsberegninger, hvor brutto nominelt volum inngår som ett av elementene i beregningen.

Mill. kroner	Nominelt volum			Kreditt- eksponerte verdier	Anskaf- felses- kost	Virkelig verdi
	Brutto	Gjennom- snittlig	Netto			
Omløpsmidler						
Aksjeopsjoner	14 386,2	8 420,7	-8 349,7	75,3	269,6	45,9
Aksjeindeksfutures	6 854,4	4 047,6	-3 567,0			-27,0
Sum aksjederivater	21 240,6	12 468,3	-11 916,6	75,3	269,6	19,0
Fremtidige renteavtaler	11 839,0	46 449,4	1 361,0	7,1		12,0
Rentefutures	2 552,1	2 376,2	-2 552,1			-2,4
Renteswapper	3 075,0	4 396,5	275,0	86,3	-12,7	-16,6
Renteopsjoner	1 200,0	351,8	-1 200,0	24,7	19,2	114,8
Sum rentederivater	18 666,1	53 573,9	-2 116,1	118,2	6,5	107,8
Valutaterminer	34 047,8	45 184,0	-18 743,3	356,9		-70,3
Sum valutaderivater	34 047,8	45 184,0	-18 743,3	356,9		-70,3
Sum derivater – omløpsmidler	73 954,6	111 226,3	-32 776,1	550,4	276,1	56,5
Anleggsmidler						
Aksjeopsjoner	946,2	805,2		11,4	38,7	12,3
Sum aksjederivater	946,2	805,2		11,4	38,7	12,3
Fremtidige renteavtaler						
Renteswapper	1 043,6	768,1	-1 043,6	1,3		-53,0
Sum rentederivater	1 043,6	768,1	-1 043,6	1,3		-53,0
Valutaterminer	2 872,4	2 867,4	2 601,0	10,8		22,0
Valutaopsjoner	1 450,9	1 450,9	-1 234,4	17,8	28,1	16,5
Basiswapper	1 342,6	1 281,2	1 342,6	42,0		165,2
Sum valutaderivater	5 665,9	5 599,5	2 709,2	70,6	28,1	203,7
Sum derivater – anleggsmidler	7 655,6	7 172,7	1 665,7	83,3	66,7	163,1
Gjeld						
Utstedt opsjon EUR – Orkla aksjer	1 038,0	896,9	-1 038,0		84,8	27,0
Sum derivater – gjeld	1 038,0	896,9	-1 038,0		84,8	27,0

NOTE 33: Valuta

Mill. kroner	Eiendels- poster	Gjelds- poster	Netto eiendeler	Valuta- terminer	Nettoposisjon	
					i valuta	i NOK
Omløpsporteføljer						
AUD	89,9	-4,5	85,4	-79,3	6,1	30,6
CAD	79,7	-15,8	63,9	-57,9	6,0	30,8
CHF	139,4	-47,5	92,0	-86,4	5,5	29,7
DKK	43,9		43,9	-53,4	-9,5	-10,7
EUR	867,6	-122,8	744,9	-723,9	21,0	176,2
GBP	188,1	-52,2	135,9	-107,5	28,3	337,4
HKD	182,1	-1,1	181,0	-144,3	36,7	31,4
IDR	107,5		107,5		107,5	0,1
JPY	31 851,5	-1 430,6	30 420,9	-29 900,6	520,3	32,3
KRW	1 231,4		1 231,4		1 231,4	6,9
MYR	4,9		4,9		4,9	8,6
NZD	3,8		3,8	-0,5	3,3	14,6
PHP	0,4		0,4		0,4	
SEK	788,3	-147,2	641,1	-587,9	53,2	49,2
SGD	26,0	-0,2	25,7	-21,0	4,7	18,4
THB	1,0		1,0		1,0	0,2
TWD	3,0		3,0		3,0	0,6
USD	1 543,6	-251,3	1 292,3	-1 255,6	36,7	243,9
Sum omløpsporteføljer						1 000,1
Anleggspporteføljer						
DKK	222,3		222,3		222,3	250,5
EUR	31,1	-15,6	15,5	311,5	327,0	2 744,3
SEK	4 094,1		4 094,1	-17,5	4 076,6	3 769,2
USD	0,7		0,7		0,7	4,9
Sum anleggspporteføljer						6 769,0

NOTE 34: Utlån til kunder

Mill. kroner	Liv 2003	SB Bank 2003	Skade 2003	2003	Storebrand konsern	
					2002	2001
Shipping		821,7		821,7	1 403,0	3 238,6
Eiendom		4 403,7		4 403,7	6 076,9	6 386,6
Annen næring	26,0	1 702,1	2,9	1 731,0	1 392,5	716,9
Lønnstakere o.a. (privatpersoner)	1 446,8	14 226,9	2,5	15 676,2	15 928,4	16 277,5
Utlandet		1 542,7		1 542,7	2 187,3	3 179,2
Spesifiserte tapsavsetninger	-1,9	-527,9	-2,4	-532,2	-510,7	-338,5
Uspesifiserte tapsavsetninger	-2,6	-313,4		-316,0	-317,0	-319,7
Sum utlån til kunder	1 468,3	21 855,8	3,0	23 327,1	26 160,4	29 140,6

Utlån til ansatte i konsernet utgjør 2 413 mill. kroner.

NOTE 35: Innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner**Fordeling av innskudd fra kunder**

Mill. kroner	Storebrand konsern		
	2003	2002	2001
Diverse næring	3 912,8	4 354,5	5 237,6
Lønnstakere o.a. (privatpersoner)	7 260,2	7 635,9	7 455,7
Utlandet	1 189,4	1 208,5	1 206,9
Sum innskudd fra kunder	12 362,4	13 198,9	13 900,2

Gjeld til kredittinstitusjoner

Mill. kroner	Storebrand konsern		
	2003	2002	2001
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrihet	65,1	7,5	6,1
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrihet	3 146,2	4 283,1	4 344,6
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	3 211,3	4 290,6	4 350,7

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Mill. kroner	Storebrand konsern		
	2003	2002	2001
Sertifikater	1 369,1	2 016,5	5 721,7
Obligasjoner	5 484,2	5 879,4	4 714,0
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6 853,3	7 895,9	10 435,7

NOTE 36: Eierandeler tilknyttede selskap

Mill. kroner	Eierandel	Anskaf- felses- kost	Verdi i balansen 01.01	Tilgang/ avgang innskudd/ kapital- valuta	Andel resultat	Verdi i balansen 31.12	Avskrivning/ nedgang goodwill	Bokført verdi goodwill
Adviso AS	36,5%	15,0	49,4		17,8	67,2		
Norben Life and Pension Insurance Co. Ltd.	25%	31,0	45,6		13,1	58,7		
Bertel O. Steen Finans AS	50%	5,0	2,2		3,6	5,8		
Morningstar Norge AS	49%	3,3	2,0		-0,6	1,4		
Delphi SMB II AS	100%	1,0	1,0	-1,0				
If Skadeforsäkring Holding AB	22,47%	4 354,9	3 196,1	391,1	324,3	3 911,5	-7,9	590,5
Sum		4 410,2	3 296,3	390,1	358,2	4 044,6	-7,9	590,5

NOTE 37: Egenkapital

Mill. kroner	2003	2002	2001
Innskutt og opptjent egenkapital 01.01.	8 534,5	9 616,7	10 544,8
Årets resultat	789,6	-892,4	-951,6
Avsatt utbytte	-222,5		
Aksjeemisjon (netto tilførsel)	5,5	5,9	5,8
Omregningsdifferanser	288,2	-194,7	-0,3
Annen egenkapitalendring	-0,4	-1,0	18,0
Egenkapital ekskl. minoritet	9 394,9	8 534,5	9 616,7
Minoritet 01.01	1,1		
Minoritetens andel av resultat	0,9	2,5	
Tilgang/avsatt utbytte	-0,9	-1,4	
Minoritet 31.12	1,1	1,1	
Sum egenkapital 31.12	9 396,0	8 535,6	9 616,7

NOTE 38: Ansvarlig lånekapital

Mill. kroner	Eget selskap	Beløp NOK	Valuta	Valuta beløp	Rente	Forfall	Valutakurs gevinst/tap
2003–2023, 6 mndr. EURIBOR +2,20%, call 2008/2013	Liv	1 541,4	EUR	186	4,40%	2023 ^{*)}	
1999–2009, 3 mndr. EURIBOR +0,75%, call 2004	Liv	1 127,5	EUR	135	2,92%	2009	
Sum Storebrand Livsforsikring		2 668,9					-82,1
2000–2010 USD 10 mill, Libor +1,3%, call 2005	SBB ASA	66,8	USD	10	2,60%	29.09.10	
2000–2010, 3 mndr. NIBOR 1,3%, call 2005	SBB ASA	110,0	NOK		5,00%	29.05.10	
2000–2012, 3 mndr. NIBOR 2,0%, call 2007	SBB ASA	100,0	NOK		9,00%	29.05.12	
1999–2009, 7,75%, call 2004	SBB ASA	35,0	NOK		7,80%	11.06.09	
2003–2013, NIBOR + 2,25%, call 2008	SBB ASA	100,0	NOK		7,00%	23.02.13	
Sum Storebrand Bank		411,8					
Totalt		3 080,7					-82,1

^{*)} Teller som evigvarende ansvarlig lån i kapitaldekningen.

NOTE 39: Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring

Mill. kroner	Kollektiv pensjonsforsikring	Gruppe-livs-forsikring	Ind. kapital-forsikring	Ind. rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	SUM 2003	SUM 2002	SUM 2001
Premiereserve	74 801,3	300,7	7 024,9	21 756,5		103 883,4	93 700,7	90 256,1
Tilleggsavsetning	2 439,9		176,0	777,5		3 393,4	3 033,8	4 301,0
Premie- og pensjonsreguleringsfond	4 820,8			304,5		5 125,3	5 408,8	7 621,5
Erstatningsavsetning	18,1	136,1	118,1	10,3		282,6	253,1	250,8
Andre tekniske avsetninger					90,3	90,3	74,8	59,8
Sikkerhetsfond	108,5	14,3	11,0	9,5		143,3	132,4	126,3
Forsikringsmessige avsetninger 2003	82 188,6	451,1	7 330,0	22 858,3	90,3	112 918,3		
Forsikringsmessige avsetninger 2002	74 560,9	431,7	5 224,6	22 311,6	74,8		102 603,6	
Forsikringsmessige avsetninger 2001	71 907,9	446,2	6 208,2	23 993,4	59,8			102 615,5

NOTE 40: Forpliktelse utenom balansen

Mill. kroner	2003	2002	2001
Lånegarantier	126,4	235,6	633,1
Betalingsgarantier	241,8	325,5	476,0
Kontraktsgarantier	319,7	213,5	173,2
Andre garantier	93,1	160,9	67,0
Bokført verdi av eiend. som er stillet som sikkerhet for pantegjeld	1 560,8	1 286,5	1 226,0
Ikke innbetalt restforpliktelse vedrørende Ltd. Partnerships	1 011,4	995,0	1 200,0
Andre betingede forpliktelse	1,3		
Sum betingede forpliktelse	3 354,5	3 217,0	3 775,3

Ved Ifs kjøp av Sampos skadeforsikringsvirksomhet ble det inngått en avtale som omfatter run-off-virksomheten som ble overført fra Storebrand til Skandia da If ble etablert. Avtalen innebærer at eventuelle tap i denne porteføljen blir fordelt etter opprinnelig eierbrøk på 44% for Storebrands vedkommende i stedet for 22,47% som er dagens eierandel. Totalen er begrenset til en periode på 5 år og begrenset til 142,8 millioner kroner for selskapet. Storebrand Skadeforsikring AS har pr. 31.12.03 kostnadsført 70,8 mill. kroner knyttet til denne avtalen.

NOTE 41: Kapitaldekning

Mill. kroner	2003				2003	2002	2001
	Liv konsern	Skade konsern	SB Bank konsern	SB ASA			
Risikovektet beregningsgrunnlag	35 639	164	16 914	9 953	63 331	56 807	79 622
Kjernekapital	3 226	155	1 656	7 469	6 295	5 852	6 431
Tilleggskapital	2 418		421		3 193	3 304	3 965
Fradrag	-54				-54	-56	-135
Netto ansvarlig kapital	5 590	155	2 077	7 469	9 434	9 100	10 261
Kapitaldekning i %	15,7%	94,8%	12,3%	75,0%	14,9%	16,0%	12,9%

Kravet til kapitaldekning er 8 %.

N GAAP og US GAAP

RESULTAT- OG EGENKAPITALAVSTEMNING MELLOM N GAAP OG US GAAP FOR LIVSFORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

Regnskapet er satt opp i henhold til norske regnskapsprinsipper (N GAAP). Nedenfor følger avstemning av resultat og egenkapital i N GAAP og regnskapsprinsipper i USA – United States General Accepted Accounting Principles (US GAAP) med spesifikasjon av differansene. Årets oppstilling er avgrenset til livsforsikring, som omfatter Storebrand Livsforsikring og Storebrand Fondsforsikring AS

Resultatdifferanser mellom N GAAP og US GAAP

Mill. kroner	2003	2002	2001
Årsresultat			
Livsforsikringsvirksomhet – N GAAP	613,6	-149,6	34,7
Justeringer for US GAAP:			
Balanseførte salgskostnader	-196,2	-45,7	-101,0
Eiendom	-116,8	376,3	-619,3
Verdipapirer	-458,7	384,3	90,7
Livsforsikringskundes andel av US GAAP justeringer	521,6	-487,7	431,2
Skatteeffekter på US GAAP justeringer	70,0	-63,6	55,5
Årsresultat			
Livsforsikringsvirksomhet – US GAAP	433,5	14,0	-108,1

Egenkapitaldifferanser mellom N GAAP og US GAAP

Mill. kroner	2003	2002
Sum egenkapital		
Livsforsikringsvirksomhet – N GAAP	3 466,4	3 240,0
Justeringer for US GAAP:		
Balanseførte salgskostnader	1 208,9	1 405,1
Eiendom	-2 413,8	-2 297,0
Verdipapirer	-197,5	126,0
Livsforsikringskundes andel av resultatjusteringer	920,0	504,8
Markedsverdijustering for verdipapirer	1 945,1	-58,6
Livsforsikringskundes andel av markedsverdijusteringer	-1 453,7	44,0
Skatteeffekter på US GAAP justeringer	329,3	230,2
Utdeling	374,0	
Egenkapital		
Livsforsikringsvirksomhet – US GAAP	4 178,7	3 194,5

BESKRIVELSE AV FORSKJELLER MELLOM N GAAP OG US GAAP.

Balanseførte salgskostnader. Salgskostnader som er direkte og indirekte knyttet til nytegning og fornyelser av poliser blir i N GAAP kostnadsført når de påløper.

Etter US GAAP balanseføres de som eiendel, og resultatføres mot tilhørende fremtidige inntekter.

Fast eiendom. Etter N GAAP vurderes eiendommene med resultatmessig virkning til markedsverdi uten bedriftsøkonomisk avskrivning.

I US GAAP vurderes eiendommene til historisk kost og avskrives over forventet levetid (maksimalt 50 år). Nedskrivningsbehov vurderes individuelt for hver eiendom. Oppskrivninger er ikke tillatt.

Finansielle instrumenter. I N GAAP vurderes rentebærende papirer, aksjer og finansielle derivater til markedsverdi. Endringer i urealiserte verdier avsettes til kursreguleringsfond, mens endring i urealiserte verdi på grunn av dagskurs valuta resultatføres. Kursreguleringsfondet kan ikke ha negativ verdi. Negativ urealisert verdi medfører nedskrivning på porteføljebasis.

Etter US GAAP vurderes børsnoterte rentebærende papirer til virkelig verdi med amortisering av over/underkurs over papirets gjenværende levetid. Aksjer som er klassifisert som «available for sale» i US GAAP vurderes til virkelig verdi. Forskjell mellom virkelig verdi og amortisert verdi for rentebærende papirer/historisk kost for aksjer føres direkte mot egenkapitalen. Finansielle derivater vurderes til markedsverdi, og endring resultatføres. Gevinst og tap på valutadelen av det sikrede verdipapir, definert som "available for sale" resultatføres i samme periode som sikringskontraktene, jf. FAS 133.

Obligasjoner som Storebrand allerede eier før omklassifisering til "hold til forfall" vurderes i NGAAP til den laveste av historisk kost og virkelig verdi på omklassifiseringstidspunktet. I US GAAP fortsetter amortisering av over- og underkurs etter omklassifiseringen.

Livsforsikringskundes andel av resultat- og egenkapitaldifferanser. I Storebrand Livsforsikring AS blir resultat før skatter delt mellom forsikringskunder og eiere. Lovens minstekrav angir at minst 65% av resultatet skal tilføres kundene, mens eierens andel begrenses til 35% som skal dekke egenkapitaloppbygging, utbytte og skatter.

I følge US GAAP er minimumsfordelingen på 65% anvendt på alle resultatførte differanser mellom N GAAP og US GAAP som skyldes ulik periodisering og som påvirker resultatet til fordeling mellom kunde og eiere. I Unit linked-virksomheten hos Storebrand Fondsforsikring AS blir differanser ført 100% til resultat og egenkapital.

For «available for sale» investeringer som omfattes av US GAAP (FAS 115) føres endringer mellom markedsverdi og amortisert kost for rentebærende papirer, eller historisk kost for aksjer, direkte mot egenkapitalen. Etter norsk lovgivning vil kundene tilskrives en 75% andel av disse urealiserte gevinster ved opphør eller flytting. Tilsvarende prosentsats er benyttet i US GAAP ved fordeling til kundens fond.

Utsatt skatt. Det er beregnet utsatt skatt med 28% på differansen mellom N GAAP og US GAAP.

Utdeling. I US GAAP blir egenkapitalen redusert først når utbytte/konsernbidrag formelt vedtas.

Overgang til internasjonale regnskapsstandarder i 2005

EU-parlamentet har vedtatt at alle børsnoterte selskap i EU og i EØS-landene, fra og med 2005 skal avlegge konsernregnskap etter IFRS (International Financial Reporting Standards). I Norge har Regnskapslovutvalget kommet med en utredning (NOU 2003:23) som inneholder en evaluering av eksisterende regnskapslov, samt forslag til tilpasning av regnskapsloven til internasjonale regler. Det blir i utredningen foreslått at selskaper som ikke er børsnoterte skal kunne velge å avlegge konsernregnskap etter IFRS. Selskapsregnskapene til børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper må avlegges innenfor norsk regnskapslov og norske regnskapsstandarder, og det blir her ikke tillatt å velge å følge IFRS. Det er forventet at Finansdepartementet vil endre årsregnskapsforskriftene for forsikring og bank, noe som vil få betydning for selskapsregnskapene til selskapene i konsernet som avlegger årsregnskap etter disse forskriftene.

Storebrand har satt i gang et prosjekt som arbeider med implementeringen av IFRS-standardene. Prosjektet har gjennomført en kartlegging av forskjeller mellom eksisterende regnskapsprinsipper og IAS/IFRS-standardene slik de nå foreligger. I 2004 vil prosjektet gå over i en implementeringsfase, hvor utarbeiding av inngående balanse for IFRS pr. 01.01.04, omarbeiding av kvartalsregnskaper i 2004 som skal være sammenligningstall i 2005, opplæring og endring av systemer som leverer regnskapstall blir sentrale aktiviteter. Samtidig vil prosjektet følge arbeidet i IASB og hensynta nye og endrede regnskapsstandarder etter hvert som de foreligger.

Hovedforskjeller identifisert mellom dagens regnskapsprinsipper og IFRS/IAS standardene slik de foreligger i dag. Nedenfor har vi nevnt noen områder hvor det er forskjeller mellom norske regnskapsregler og IFRS. De nevnte områdene er ikke fullstendige eller uttømmende.

a) Forsikringskontrakter. Det finnes i dag ingen IFRS-standard for vurdering av forsikringskontrakter. IASB (International Accounting Standards Board) har et prosjekt på området som er delt i to faser. For fase I kom det i juli 2003 et høringsutkast til standard som medfører at forsikringselskapene i stor grad kan fortsette med dagens regnskapsprinsipper på området inntil standard for fase II foreligger. Standard for fase II forventes å foreligge i 2006 og vil ut fra den informasjon som så langt foreligger kunne gi store endringer i regnskapsprinsippene for forsikringskontrakter og kan medføre at forsikringsforpliktelser og - eiendeler må vurderes til virkelig verdi. Dette vil kunne gi mer volatile resultater for konsernet. I fase I vil det etter høringsutkastet for fase I bli forbud mot såkalte katastrofe- og utjevningsavsetninger, dette kan medføre at særerske fond som sikkerhetsfond i livsforsikring og sikkerhetsavsetninger i skadeforsikring må oppløses. Det er også uavklart om kursreguleringsfondet i livsforsikring kan opprettholdes. Overgang til IFRS på området vil etter høringsutkastet for fase I medføre krav om økte noteplysninger. Siden regelverket på området på nåværende tidspunkt ikke er endelig fastsatt, vil informasjon om forskjeller på området måtte betraktes som foreløpige.

b) Finansielle instrumenter. IAS 39 og IAS 32 omhandler regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter og krav til noteopplysning på området. Overgang til IFRS vil medføre at finansielle instrumenter i større grad kan verdsettes til virkelig verdi. Konsernets utlån vil måtte vurderes til amortisert kost noe som vil medføre behov for endring av bankens utlånssystem. Det vil etter IAS 39 være omfattende krav som må være oppfylt for at reglene om

sikringsbokføring skal kunne benyttes. Dette gjelder både krav til sikringens effektivitet og dokumentasjon av sikringen. Når det gjelder makrosikring av renterisiko kom det i september 2003 et høringsutkast til standard på området som ikke forventes å bli endelig før i 1. kvartal 2004. Det er ennå ikke avklart om konsernet vil velge å benytte reglene om sikringsbokføring etter IAS 39. Det er ikke krav om sammenligningstall for poster som skal behandles i samsvar med IAS 39 og IAS 32, dette medfører at overgangsdato for bruk av disse standardene blir 01.01.05.

c) Eiendommer. Etter IAS 40 kan selskapene velge å regnskapsføre investeringseiendommer til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet. I forslaget til endringer i regnskapsloven åpnes det for at investeringseiendommer skal kunne vurderes til virkelig verdi i selskapsregnskapene. Eiendommer som ikke er investerings-eiendommer kan også vurderes til virkelig verdi i samsvar med IAS 16, men oppskrivninger skal da føres direkte til egenkapitalen. Denne valgmuligheten vil imidlertid bare finnes for konsernregnskapet, da det etter forslag til ny regnskapslov ikke blir adgang å foreta oppskrivning på denne type eiendommer i selskapsregnskapene.

For Storebrand Livsforsikring medfører dette at de fleste eiendommer selskapet eier vil kunne vurderes til virkelig verdi i selskapsregnskapet, unntaket er del av eiendom som benyttes av selskapet selv. I konsernregnskapet vil alle eiendommer kunne vurderes til virkelig verdi, men for eiendommer som benyttes av konsernselskaper vil oppskrivninger ikke bli ført over resultatregnskapet, med mindre Finansdepartementet i forskrift gir egne regler for livsforsikringselskapene på området. I dag vurderes alle eiendommer i livsselskapet til tilnærmet virkelig verdi etter regler fastsatt av Finansdepartementet, verdiendringer føres over resultatregnskapet.

d) Foretaksintegrasjoner (Business Combinations). Etter IFRS 1 som omhandler reglene for overgangen til IFRS kan selskapene velge å ikke omarbeide fusjoner og oppkjøp som er gjennomført for overgangstidspunktet. Storebrand konsernet forventer å følge denne overgangsregelen. IASB har utgitt høringsutkast til ny standard vedrørende Business Combinations. Det foreslås her at goodwill ikke skal avskrives, men testes årlig for nedskrivningsbehov. Det skal ikke lengre kunne foretas restruktureringsavsetninger, med mindre det overtakende selskapet på oppkjøpstidspunktet har en slik forpliktelse. Det forventes at endelig standard vil foreligge i 1. kvartal 2004.

e) Pensjoner. Det er i overgangsreglene (IFRS 1) adgang til å føre estimatavvik som ikke tidligere er regnskapsført mot egenkapitalen på overgangstidspunktet. Konsernet forventer å følge denne overgangsregelen. Det er enkelte forskjeller mellom dagens norske regnskapsstandard for pensjoner og IAS 19, dette gjelder blant annet behandling av planendringer som gjelder opptjente pensjonsrettigheter. Disse forskjellene kan medføre at pensjonsforpliktelsen blir endret som følge av overgangen.

I følge tidsplan fra IASB vil det i løpet av første halvdel av 2004 foreligge flere standarder som det vil være plikt å følge i 2005. Det er også usikkerhet knyttet til om EU-parlamentet vil godkjenne IAS 39 og IAS 32 slik de nå foreligger. Det er derfor ikke mulig på nåværende tidspunkt å gi fullstendige opplysninger om alle forskjeller som vil ha betydning for konsernets regnskap.

Selskapene i Storebrand

Storebrand ASA	Eierandel	Storebrand ASA	Eierandel
Storebrand Livsforsikring AS	100,0%	Storebrand Kapitalforvaltning Holding AS	100,0%
Storebrand Eiendom AS	100,0%	Storebrand Kapitalforvaltning ASA	100,0%
Storebrand Pensjonstjenester AS	100,0%	Storebrand Fondene AS	100,0%
Aktuar Consult AS	100,0%	Storebrand Luxembourg S.A.	99,8%
Aktuar Systemer AS	100,0%	Storebrand International Private Equity AB	100,0%
Scanvik Corporation	100,0%		
Storebrand Kjøpesenter Holding AS	100,0%	Storebrand Skadeforsikring AS	100,0%
Storebrand Nybygg AS	100,0%	Oslo Reinsurance Company ASA	100,0%
Storebrand Systemutvikling AS	100,0%	Oslo Reinsurance Company (UK) Ltd.	100,0%
Hoffsvn. AS	100,0%		
Norben Life and Pension Insurance Co. Ltd.	25,0%	If Skadeförsäkring Holding AB	22,47%
AS Værdalsbruket [*]	74,9%	Storebrand Helseforsikring AS	50,0%
		Fair Financial Ireland plc.	50,0%
Storebrand Fondsforsikring AS	100,0%		
		Storebrand Leieforvaltning AS	100,0%
Storebrand Bank ASA	100,0%	Storebrand Felix kurs- og konferansesenter AS	100,0%
Storebrand Finans AS	100,0%	Storebrand ITI AS	100,0%
Bertil O. Steen Finans AS	50,0%	Adviso AS	36,5%
Morningstar Norge AS	48,0%	Storebrand Alternative Investment ASA	56,0%
Finansbanken A/S, avdeling Danmark	100,0%		
Finansbanken Index ASA ^{**)}	100,0%		
Finansbanken Forvaltning AS ^{**)}	100,0%		
Finansbanken Plasseringsrådgivning ASA ^{**)}	100,0%		
Delphi SMB II AS ^{**)}	100,0%		
Skipskredittforeningen AS ^{**)}	100,0%		
Skipsinvest I AS	100,0%		
Skipsinvest II AS	100,0%		
Grefsenkollveien 32 AS ^{**)}	100,0%		
Finansbanken Aktiv Invest ASA ^{**)}	100,0%		
Industri og Skipsbanken Invest I AS ^{**)}	100,0%		
Industri og Skipsbanken Fonds AS ^{**)}	100,0%		
Neskollen Eiendom AS	100,0%		
Filipstad Eiendom AS	100,0%		

^{*}) Storebrand ASA eier 24,9% og total eierandel for Storebrand er 99,8%.

^{**)} Selskapene er besluttet oppløst, vil bli slettet i 2004

Ord og uttrykk

GENERELT

Ansvarlig lånekapital: Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggs kapitalen.

Durasjon: Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på kontantstrømmen til rentebærende papirer. Modifisert durasjon er beregnet på grunnlag av durasjon og uttrykker verdifølsomhet i forhold til underliggende renteendringer.

Egenkapital: Egenkapitalen består av innskutt kapital og opptjent kapital. Innskutt kapital balanseføres som aksjekapital og overkursfond. Opptjent kapital balanseføres som fond for vurderingsforskjeller og annen egenkapital.

Resultat pr. ordinær aksje: Resultatbegrepet i beregningen av resultat pr. ordinær aksje består av resultat etter skattekostnad justert for endring i lovmessige sikkerhetsavsetninger m.m. i skadeforsikring. De lovmessige avsetningene omfatter sikkerhets-, reassurans-, administrasjonsavsetning, og garantiordning. Antall aksjer som medtas i beregningen er gjennomsnittlig antall ordinære aksjer i året. Ved aksjeemisjoner vil nytstedte aksjer medtas fra innbetalingstidspunktet.

KAPITALDEKNING

Ansvarlig kapital: Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital og tilleggs kapital.

Kapitaldekningsprosent: Tellende ansvarlig kapital i prosent av risikovektet balanse. De enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt etter den antatte kredittrisikode representerer.

Kjernekapital: Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av egenkapital fratrukket goodwill, andre immaterielle eiendeler og netto forskuddsbetalt pensjon.

Tilleggs kapital: Tilleggs kapitalen er en del av den ansvarlige kapitalen og består av ansvarlig lånekapital. For å telle som ansvarlig kapital kan tilleggs kapitalen ikke være større enn kjernekapitalen. Evigvarende ansvarlig lånekapital kan sammen med annen tilleggs kapital ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapital, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan utgjøre mer enn 50 prosent av kjernekapitalen. For å telle med fullt ut som ansvarlig kapital må gjenværende løpetid være minst 5 år. Ved kortere gjenværende løpetid reduseres den tellende delen med 20 prosent pr. år.

LIVSFORSIKRING

Administrasjonsresultat: Resultat som følge av at de faktiske driftskostnader avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Driftsresultat: Resultat av årets drift inkludert forsikringskundernes andel.

Gjennomsnittrente: Gjennomsnittrenten er et uttrykk for den gjennomsnittlige avkastning som selskapet har oppnådd på forsikringstakernes forsikringsfond i løpet av året. Gjennomsnittrenten er å betrakte som en bruttorente før det er trukket kostnader og vil således ikke være sammenlignbar med renten i andre finansinstitusjoner. Gjennomsnittrenten er beregnet etter regler fastsatt av Kredittilsynet.

Gruppelivsforsikring: Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales som engangsbeløp ved død dersom avdøde var medlem av gruppen. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Kapitalavkastning: Kapitalavkastningen viser netto realiserte inntekter av finansielle eiendeler inklusive verdiregulering på fast eiendom uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige forvaltningskapital i året, etter regler fastsatt av Kredittilsynet. Verdijustert kapitalavkastning viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler, verdiregulering av fast eiendom og årets endring i kursreserver, uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige forvaltningskapital i året målt etter markedsverdi.

Kapitalforsikring: Individuelle livsforsikringer der forsikringssummen utbetales ved død eller utløpt forsikringstid. Slik forsikring kan ha uførepensjon eller uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Kollektiv pensjonsforsikring: Kollektiv livsforsikring, der pensjonsbeløpene utbetales terminvis fra avtalt alder, betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring har vanligvis ektefelle-, barne- og uførepensjon knyttet til seg.

Kostnadsprosent: Driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig kundefond.

Rente-/pensjonsforsikring: Individuell livsforsikring, der livrente/pensjonsbeløpet utbetales terminvis fra avtalt alder betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring kan ha ektefelle-, barne- og uførepensjon knyttet til seg.

Renteresultat: Resultat som følge av at inntektene av finansielle eiendeler avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Risikoresultat: Resultat som følge av at dødelighet og uførhet i perioden avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Unit Linked: Livsforsikring med investeringsvalg hvor kunden selv kan påvirke risiko og avkastning gjennom valg av plassering i ulike fond.

BANK

Annuitetslån: Ved annuitetslån er summen av renter og avdrag (terminbeløp) konstant gjennom hele tilbakebetalingsperioden.

Effektiv rente: Den rente man får når de samlede låne-kostnader omregnes til etterskuddsrente pr. år. For å komme frem til den effektive rente må man ta hensyn til om renten betales forskuddsvis eller etterskuddsvis, antall terminer pr. år samt provisjoner og gebyrer.

Realrente: Forrentning etter å ha tatt hensyn til faktisk eller forventet inflasjon. Uttrykkes gjerne som den nominelle renten fratrukket prisstigningsstakten.

Rentenetto: Totale renteinntekter minus totale rentekostnader. Oppgis ofte i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Serielån: Et serielån er et lån hvor avdragene er like store i hele tilbakebetalingsperioden. Låntaker betaler faste avdrag og synkende rentebeløp for hver termin, dvs. at det periodiske nedbetalingsbeløpet synker gjennom hele låneperioden hvis renten er fast.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og brukes som et fleksibelt og kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som et alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

Akseopsjoner: Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til en fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkeltaksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børsomsatte og clearede opsjoner.

Aksjefutures (aksjeindeks futures): Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

Basisswapper: Basisswapper innebærer avtaler om bytte av hovedstol og rentebetingelser i valuta. Ved avtalenes utløp byttes hovedstol og rentebetingelser tilbake til opprinnelig valutaslag. Basisswapper brukes til å valutasikre ansvarlig lån.

Fremtidige renteavtaler (FRA): Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en fast avtalt rente og en fremtidig rente på et fastsatt beløp for en bestemt periode frem i tid. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den fremtidige perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko.

Rentefutures: Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanserenter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

Renteswapper/Assetswapper: Renteswapper/assetswapper innebærer en tidsbegrenset avtale om bytte av rentebetingelser mellom to parter. Normalt er det tale om bytte av fast rente mot flytende rente, og instrumentet brukes for å styre den langsiktige renterisikoen.

Renteopsjoner: Renteopsjoner kan være knyttet til pengekursrenter eller obligasjoner. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalte kurser. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko.

Valutaterminer/Valutaswapper: Valutaterminer/valutaswapper innebærer avtaler om fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes også i disse instrumentene.

Valutaopsjoner: Valutaopsjoner gir innehaver en rett, men ingen plikt til fremtidige kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Valutaopsjoner brukes til å valutasikre ansvarlige lån i valuta.

Ledelsen i Storebrand

Idar Kreutzer (41)
adm. direktør Storebrand ASA

siviløkonom, Norges Handelshøyskole

FORRETNINGSLEDELSEN

Espen Klitzing (40)
adm. direktør Livsforsikring

siviløkonom, Norges Handelshøyskole

Maalfrid Brath (38)
konserndirektør Salg Privat

statsautorisert revisor, Norges Handelshøyskole
siviløkonom, Bedriftsøkonomisk Institutt

Allan Åkerstedt (53)
adm. direktør Kapitalforvaltning

MBA, Stockholm School of Economics

Hans Henrik Klouman (42)
konserndirektør Juridisk

cand. jur. Universitetet i Oslo 1987

Per Kumle (45)
adm. direktør Bank

sivilingeniør, NTH Trondheim

Odd Arild Grefstad (38)
konserndirektør Økonomi

statsautorisert revisor, Norges Handelshøyskole og Autorisert Finansanalytiker (AFA)

KONSERNFUNKSJONER

IT
Rolf Corneliussen
konserndirektør

Finansiering og risikostyring
Lars Aa. Løddesøl
konserndirektør

Personal og kompetanseutvikling (HR)
Erik Råd Herlofsen
konserndirektør

Informasjon og merkevare
Egil Thompson
konserndirektør

Strategiske prosjekter
Roar Thoresen
konserndirektør

Hovedkontor:
Storebrand
Filipstad Brygge 1
Postboks 1380 Vika
0114 Oslo
Tlf.: 22 31 50 50
<http://www.storebrand.no>

Kundesenter: 08880

ØVRIGE SELSKAPER I KONSERNET:

Finansbanken A/S, filial Danmark
Lautrupsgate 7
Kalkbrænderihavnen
2100 København Ø.
Tlf.: +45 77 55 00 00
Faks: +45 77 55 00 19
www.finansbanken.dk

Oslo Reinsurance Company ASA
Ruseløkkveien 14
Postboks 1753 Vika
0122 Oslo
Tlf.: 22 31 28 28
www.oslore.no

Storebrand Kapitalforvaltning ASA
Norge, filial Sverige
Engelbrektsplan 2
Postboks 5541
S-114 85 Stockholm
Tlf.: +46 8 614 24 00
www.storebrand.se

Storebrand Investments UK
46 Queen Anne's Gate
London SW1H 9AU
Tlf.: +44 (0) 20 7222 0086
Faks: +44 (0) 20 7222 0086
Mobil: +44 (0) 7973 212 390
E-mail: stephen.williams@storebrand.com

Storebrand Investments France
23 Ave Marceau
75116 Paris
Tlf.: +33 1 5689 0910
Faks: + 33 1 4070 1120
E-mail: michel.lemonnier@storebrand.com

Fair Forsikring
Fredericiagade 25
DK-1310 København K
Tlf.: +45 70 10 10 09
www.fair.dk

Storebrand Helseforsikring AS
Filipstad Brygge 1
Postboks 1382 Vika
0114 Oslo
Tlf.: 22 31 13 30
www.storebrandhelse.no

Storebrand Hälsa filial Sverige
Rålambsvägen 17
10026 Stockholm
Tlf.: +46 86196200
www.storebrandhalsa.com

Storebrand ASA

Hovedkontor: Filipstad Brygge 1 Postboks 1380 Vika 0114 Oslo Tlf: 22 31 50 50 www.storebrand.no